

UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRAS

**ATASKAITA APIE DABARTINĘ
BENDROJO UGDYMO DALYKŲ
VADOVĖLIŲ SITUACIJĄ**

VILNIUS, 2014

Rengėjai: Renata Bernotienė, Daiva Briedienė, Šarūnas Gerulaitis, Aušra Gutauskaitė, Aldona Zaukienė, Linas Jašinauskas, Danguolė Povilaitienė, Ginta Orintienė, Danuta Szejnicka, Kornelijus Šleževičius, Eglė Vaivadienė, Alė Vilutienė, Albina Zdanevičienė, Vilija Zeliankienė.

TURINYS

ĮVADAS	3
I. PRADINIO UGDYMO VADOVĖLIAI	5
II. PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO VADOVĖLIAI	33
GIMTŲJŲ KALBŲ VADOVĖLIAI	33
LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VADOVĖLIAI	33
TAUTINIŲ MAŽUMŲ GIMTŲJŲ KALBŲ VADOVĖLIAI	44
UŽSIENIO KALBŲ VADOVĖLIAI.....	51
MATEMATIKOS VADOVĖLIAI	56
GAMTAMOKSLINIO UGDYMO VADOVĖLIAI.....	63
DORINIO UGDYMO VADOVĖLIAI.....	76
SOCIALINIO UGDYMO VADOVĖLIAI	83
MENINIO UGDYMO VADOVĖLIAI	105
INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ VADOVĖLIAI	114
TECHNOLOGIJŲ VADOVĖLIAI.....	119
LITERATŪRA IR ŠALTINIAI.....	123

IVADAS

Ataskaitoje pateikiama informacija apie dabartinę pradinio, dorinio, socialinio, gamtamokslinio, matematinio, informacinių technologijų, kalbinio, meninio ir technologinio ugdymo vadovėlių situaciją. Kiekvienoje ataskaitos dalyje pateikiama statistinė informacija apie ugdymo sritis / kurso / dalyko vadovėlius. Aptariami atliktų tyrimų duomenys, atskleidžiantys vadovėlių tekstinės, vaizdinės informacijos, metodinės struktūros ir užduočių ypatumus, pasirinkimo ir naudojimo ugdymo procese tendencijas. Pristatomos tyrėjų išvados ir rekomendacijos dėl vadovėlių turinio tobulinimo.

Rengiant ataskaitą naudotasi Bendrojo ugdymo vadovėlių ir kitų mokymo priemonių duomenų bazėje (toliau – Vadovėlių duomenų bazėje) pateiktais duomenimis apie Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose naudojamus vadovėlius. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra pateikta informacija apie 2100 vadovėlių, kurie buvo išleisti 1991–2014 m. Didžiąją dalį Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose naudojamų vadovėlių (išskyrus vadovėlius užsienio kalbai mokytį) išleido Lietuvos leidyklos. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad Vadovėlių duomenų bazėje yra pateikiama informacija tik apie tuos vadovėlius, kurie yra įvertinti ekspertų komisijų (iki 2008 m.) arba vadovėlių ir kitų mokymo priemonių vertintojų¹. Vadovėlių duomenų bazėje galima rasti pavadinimus ir trumpas anotacijos vadovėlių, kurie buvo teigiamai įvertinti ekspertų komisijų ir išleisti ar atnaujinti iki 2008 m. Apie teigiamai vertintojų įvertintus vadovėlius, kurie išleisti 2008–2014 m., yra pateikiamos ne tik anotacijos, bet ir institucijos paskirto bei leidyklos pasirinkto vadovėlio vertintojų recenzijos, nuorodos į juos išleidusių leidyklų interneto svetaines ir kita aktuali informacija. Tačiau mokyklos už mokinio krepšelio lėšas vadovėliams ir mokymo priemonėms įsigyti gali pirkti ir vertintojų nerecenzuotus vadovėlius. Informacija apie šiuos vadovėlius (mokymo priemones) nėra pateikiama Vadovėlių duomenų bazėje.

Aptariant vadovėlių turinio ypatumus, daugiausiai remtasi keliais vadovėlių tyrimais:

„Pilietiškumo ir tautinių vertybių raiška socialinio ir dorinio ugdymo vadovėliuose“ (2008 m.)

(žr. http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Pilietini%C5%B3_ir_tautini%C5%B3_vertybi%C5%B3_rai%C5%A1ka.pdf);

„Gamtamokslinio ugdymo, kalbos (gimtosios), matematikos ir socialinio ugdymo vadovėlių (vadovėlių komplektų) medžiagos tinkamumas kompetencijoms ugdyti“ (2010 m.) (žr. <http://mokomes5->

¹ Bendrojo ugdymo dalykų vadovėliai yra vertinami pagal 2011 m. patvirtintą „Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teises aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašą“ (patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. V-2310). Institucija, atsakinga už vadovėlio turinio vertinimą, perka vertintojo paslaugas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka. Nupirktas vertintojas įvertina vadovėlio maketo turinį ir parengia recenziją pagal institucijos patvirtintą recenzijos formą. Recenzijoje vertintojas turi pateikti informaciją apie vadovėlio medžiagos tinkamumą kompetencijoms ugdyti, įvertinti, kaip vadovėlyje sudaromos galimybės individualizuoti ugdymą, ar jo medžiaga sudėtingumu ir apimtimi pritaikyta skirtingų mokymosi stilių ir tam tikro amžiaus mokiniams, ar vadovėlyje pateikta medžiaga atitinka pagrindines demokratinės visuomenės ir Lietuvos valstybės vertybes.

8.ugdome.lt/index.php/tyrimai);

„Su vadovėliu siejamų mokymo priemonių naudojimas bendrojo ugdymo mokyklos pamokoje“

(2011 m.) (žr. http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Mokymo_priemoni%C5%B3_naudojimas_pamokoje-galutine_tyrimo_ataskaita.pdf);

„Vadovėlių / vadovėlių komplektų kokybinis tyrimas“ (2005 m.) (rankraštis). Ugdymo plėtotės centras;

„Vadovėlių ir kitų mokymo priemonių pasirinkimas ir naudojimas ugdymo procese Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose“ (2013 m.)

(žr. http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Vadoveliu_tyrimo_ataskaita_III.pdf);

taip pat kitų tyrinėtojų parengtais darbais ir straipsniais.

Tikimės, kad šis darbas bus naudingas švietimo politikams, ugdymo turinio specialistams, vadovėlių ir kitų mokymo priemonių vertintojams analizuojant vadovėlių pasiūlą Lietuvoje, projektuojant vadovėlių ir kitų mokymo priemonių vertinimo ir aprūpinimo jais sistemos pertvarkymus.

I. PRADINIO UGDYMO VADOVĖLIAI

Statistiniai duomenys, pateikti **1 lentelėje** atskleidžia, kad per 1991–2014 m. laikotarpį iš viso pradinėms klasėms išleistas 361 vadovėlis (čia neįskaičiuoti vadovėliai tautinių mažumų kalba, specialiųjų poreikių mokiniams pritaikyti vadovėliai).

2008 m. atnaujinus Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrąsias programas (toliau – Bendrosios programos) buvo atnaujinamas ir vadovėlių turinys. Tai patvirtina ir statistiniai duomenys: daugiausia vadovėlių, skirtų 1–4 klasių mokiniams, išleista 2009 m. (48 vienetai).

Pastebėta, kad nuo 2009 m. vadovėlių skaičius mažėja. 2009–2010 m. išleisti ar atnaujinti 75 vadovėliai, 2011–2012 m. – 56 vadovėliai, o 2013–2014 m. – tik 17 vadovėlių. Vertėtų paanalizuoti priežastis, kodėl mažėja išleidžiamų ar atnaujinamų vadovėlių skaičius.

1 lentelė. Pradinių klasių vadovėlių pasiskirstymas pagal klases ir metus.

Metai	Klasės				Iš viso
	1	2	3	4	
1991			1		1
1992				1	1
1993					0
1994		1			1
1995					0
1996			3	1	4
1997			2		2
1998	1			2	3
1999	5	4	3	1	13
2000	6	4	5	2	17
2001	1	5	3	3	12
2002	4	3	3	3	13
2003	5	10	1	1	17
2004	6	3	11	5	25
2005	6	11	1	10	28
2006	10	7	8	7	32
2007	6	9	5	3	23
2008	3	4	9	5	21
2009	18	9	9	12	48
2010	1	11	10	5	27
2011	4	4	8	10	26
2012	9	12	2	7	30
2013	4		1	2	7
2014		1	8	1	10
Iš viso	89	98	93	81	361

Pastaba. Vadovėliai, skirti dviem mokymo metams 1 lentelėje pažymėti prie kiekvienos klasės atskiru vienetu.

2 ir 4 lentelėje pateikti duomenys atskleidžia tautinių mažumų kalba besimokantiems pradinių klasių mokiniams skirtų vadovėlių situaciją nuo 1991 m. iki 2014 m. Per aptariamąjį laikotarpį iš viso išleisti

99 vadovėliai. Daugiausia vadovėlių išleista I klasių mokiniams – 28, mažiausia – III klasių mokiniams – 20. Daugiausia vadovėlių, skirtų I–IV klasėms, išleista 2009 m. Tai sietina su 2008 m. atnaujintomis Pradinio ir pagrindinio ugdymo programomis.

Vadovėlių, skirtų pradinių klasių įvairių dalykų mokymui tautinių mažumų kalba, pasiskirstymas: 10 lietuvių kalbai (valstybinei), 38 matematikai, 21 pasaulio pažinimui, 3 doriniam ugdymui, 13 gimtajai kalbai (lenkų), 12 gimtajai kalbai (rusų), 2 muzikai. Nuo 1991 m. iki 1997 m. ir 2012 m. nebuvo išleista nė vieno vadovėlio.

Daugiausia vadovėlių išleido „Šviesos“ leidykla.

Pradinių klasių vadovėlių, skirtų tautinių mažumų mokykloms, turiniui ir juose naudojamai metodikai išnagrinėti reikėtų gilesnės analizės, tyrimų, kurie suteiktų daugiau informacijos apie esamą situaciją.

Duomenys, pateikiami 2 lentelėje, surinkti remiantis Vadovėlių duomenų baze.

2 lentelė. Pradinių klasių vadovėlių, skirtų tautinių mažumų mokykloms, skaičius pagal metus

Metai	Klasės				Iš viso
	1	2	3	4	
1998	1		1	1	3
1999	1		1	2	4
2000		2			2
2001	3	3	2		8
2002		1			1
2003	2	1	2	2	7
2004				1	1
2005				5	5
2006	5		3		8
2007		8			8
2008	4	4	5		13
2009	2	2	4	5	13
2010			2	4	6
2011				5	5
2012					0
2013	10				10
2014	-	5			5
Iš viso	28	26	20	25	99

Pastaba. Vadovėliai, skirti 1–2 klasėms, 2 lentelėje pažymėti prie kiekvienos klasės atskiru vienetu.

Pradinių klasių vadovėlių situacija po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo paminėta keliuose tyrimuose. A. Kalvaičio atliktame tyrime (nagrinėta ir pradiniam ugdymui skirtų vadovėlių situacija) „Su vadovėliu siejamų mokymo priemonių naudojimo bendrojo ugdymo mokyklos pamokoje“ (2011 m.) teigiama, jog *platus mokytojų parengtos dalomosios medžiagos naudojimas netiesiogiai parodo nevisišką mokytojų pasitenkinimą turimais vadovėliais.*

A. Kalvaičio tyrime (nagrinėta ir pradiniam ugdymui skirtų vadovėlių situacija) „Vadovėlių ir kitų mokymosi priemonių pasirinkimas ir naudojimas ugdymo procese Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose“ (2013 m.) teigiama: *galima manyti, kad kaip tik savo pasigaminta dalomąja medžiaga mokytojas ir bando užtikrinti geros kokybės ugdymą, kai to neleidžia padaryti jo turimi vadovėliai ir kitos leidyklose pagamintos mokymo priemonės*. Paklausti apie tai, kodėl taip atsitinka, kad mokytojai naudoja labai daug mokiniams skirtos dalomosios medžiagos, pusė visų respondentų atsakė, *kad vadovėliuose nėra užduočių mokymo individualizavimui ir diferencijavimui*.

Pradinių klasių vadovėlių, išleistų 1996–2000 m., turinys įvairiais aspektais nagrinėtas darbe „Multikultūriškumas“ (http://skf.osf.lt/old/FK-BL-05.htm#1_dalis). Siekiant išsiaiškinti, ar pradinių klasių skaitinių, pasaulio pažinimo vadovėliuose yra tikslingai parinktos priemonės tautinei, pilietinei savimonei ugdyti, pastebėta, kad vadovėlių *tekstuose neryškūs Lietuvoje gyvenančių tautų bendradarbiavimo motyvai, pradinių klasių skaitinių vadovėliai dažniausia nesupažindina su Lietuvoje gyvenančių tautinių mažumų kultūra, istorine praeitimi, išskyrus vienetinius atvejus, pvz., totorių pasaka*. Taip pat pastebėta, kad vadovėliuose *kuriamas vienalytės tautiniu aspektu Lietuvos vaizdas*, nors autorės V. Jonynienės pasaulio pažinimo vadovėliuose supažindinama ir su pasaulio įvairove, ir kitoniškumu.

Šiuose vadovėliuose aptariamos katalikiškos religinės šventės ir jų tradicijos, tačiau nėra supažindinama su kitų religinių konfesijų šventėmis, tradicijomis, simboliais ir kt. Moterys ir vyrai dažniausiai vaizduojami stereotipiniais vaidmenimis, tačiau yra bandymų laužyti lyties stereotipus. Pradinių klasių vadovėliuose vaizduojama tradicinė keturių asmenų šeima, kartais drauge su seneliais, nors autorė V. Jonynienė pasaulio pažinimo vadovėlyje supažindina *ir su „kitokiomis“ šeimomis, kurias sudaro senelė ir anūkas, motina ir kūdikis, vaikų namų auklėtiniai. Aprašo, kaip gyvena šeimos kituose kraštuose*.

Pastebėta, kad pradinių klasių vadovėliuose nepakankamai aptariama neįgaliųjų problema. Socialinė įvairovė galėtų būti plačiau atskleista.

Pradinių klasių vadovėlių turiniui ir juose naudojamai metodikai išnagrinėti reikėtų platesnės analizės ir tyrimų.

3 lentelė. Pradinių klasių vadovėlių sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus.

Eilės nr.	Dalykas	Vadovėlio autorius(-iai)	Vadovėlio pavadinimas	Leidėjas	Metai
1	Užsienio kalba (prancūzų)	Garabedian M., Lerasle M., Meyer-Dreux S.	Trampoline 1. I k. III kl.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	1991
2	Užsienio kalba (prancūzų)	Garabedian M., Lerasle M., Meyer-Dreux S.	Trampoline 2. I k. IV kl.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	1992
3	Užsienio kalba (prancūzų)	Meyer-Dreux S.	Le Petit Trampoline. I k. II kl.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	1994
4	Užsienio kalba (vokiečių)	Jakubauskienė Monika	Mein zweites deutsches Buch. I k. III–IV m. m.	UAB „Šviesa“	1996
5	Užsienio kalba (prancūzų)	Girardet J., Cridlig J. M.	Panorama 2. III k. II m. m.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	1996
6	Užsienio kalba (prancūzų)	Berard E., Canier Y., Lavenne C.	Tempo 1. III k. I m. m.	Hatier-Didier	1996
7	Užsienio kalba (prancūzų)	Kaneman-Pougatch M., Beacco di Giura M. ir kt.	Cafe-Creme 1. III kl. I m. m.	Hachette (atstovas UAB „Litterula“)	1997
8	Užsienio kalba (prancūzų)	Kaneman-Pougatch M., Beacco di Giura M. ir kt.	Cafe-Creme 2. III kl. II m. m.	Hachette (atstovas UAB „Litterula“)	1997
9	Muzika	Velička Eirimas	Muzika. IV kl.	UAB „Šviesa“	1998
10	Užsienio kalba (vokiečių)	Buttner S., Kopp G., Alberti J.	Tamburin Deutsch fur Kinder 1. I k. I m. m.	Hueber	1998
11	Užsienio kalba (vokiečių)	Dallapiazza Rosa-Maria ir kt.	Tangram 1, II k. IV m. m.	Hueber	1998
12	Dorinis ugdymas (etika)	Starkauskaitė V., Žalytė V.	Aš, Tu ir Mes. Dorinio ugdymo vadovėlis. I–II kl.	UAB „Šviesa“	1999
13	Užsienio kalba (prancūzų)	Merieux R., Bergeron C.	Bravo 1. II k. I–II m. m.	Hatier-Didier	1999
14	Užsienio kalba (prancūzų)	Merieux R., Bergeron C.	Bravo 2. II k. II–III m. m.	Hatier-Didier	1999
15	Dorinis ugdymas (tikyba)	Rimavičiūtė Laimutė, Storpirstienė Zita	Dievas padeda. Katalikų tikybos vadovėlis. III kl.	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	1999
16	Dorinis ugdymas (tikyba)	Širvinskytė Daiva, Uogintienė Danutė	Dievas su mumis. Katalikų tikybos vadovėlis. IV kl.	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	1999
17	Užsienio kalba (vokiečių)	Kahu Rita, Org Helgi	Hallo, Freunde! Biberbuch. I k. I m. m.	UAB „Šviesa“	1999
18	Užsienio kalba (prancūzų)	Poisson-Quinton S., Sala M.	Initial 1. III k. I m. m.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	1999

19	Užsienio kalba (vokiečių)	Jakubauskienė Monika	Mein drittes deutsches Buch. I k. V m. m.	UAB „Šviesa“	1999
20	Užsienio kalba (vokiečių)	Jakubauskienė Monika	Mein erstes deutsches Buch. I k. I–II m. m.	UAB „Šviesa“	1999
21	Užsienio kalba (vokiečių)	Jakubauskienė Monika	Meine Fibel. I k. I m. m.	UAB „Šviesa“	1999
22	Užsienio kalba (prancūzų)	Merieux R., Bergeron C.	Bravo 3. II k. III–IV m. m.	Hatier-Didier	2000
23	Dailė	Dilytė Jovita	Dailė. I kl.	UAB „Kronta“	2000
24	Dorinis ugdymas (tikyba)	Tručionienė Zita, Ratkevičiūtė Rita	Esu Dievo vaikas. Katalikų tikybos vadovėlis. I kl.	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2000
25	Dorinis ugdymas (etika)	Balasz Udo, Pollert Manfred, Trautman Thomas, Wegener Brigitte	Etika. I–II kl.	UAB „Alma littera“	2000
26	Dorinis ugdymas (etika)	Balasz Udo, Pollert Manfred, Trautman Thomas, Wegener Brigitte	Etika. III–IV kl.	UAB „Alma littera“	2000
27	Užsienio kalba (prancūzų)	Baylon Ch., Campa A., Mestreit C. ir kt.	Forum 1. III k. I m. m.	Hachette (atstovas UAB „Litterula“)	2000
28	Užsienio kalba (vokiečių)	Kahu Rita, Org Helgi	Hallo, Freunde! Kinderbuch. I k. II m. m.	UAB „Šviesa“	2000
29	Užsienio kalba (prancūzų)	Poisson-Quiton S., Sala M.	Initial 2. III k. II m. m.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	2000
30	Muzika	Velička Eirimas	Muzika. II kl.	UAB „Šviesa“	2000
31	Muzika	Velička Eirimas	Muzika. III kl.	UAB „Šviesa“	2000
32	Užsienio kalba (prancūzų)	Girardet J., Cridlig J. M.	Panorama 1. III k. I m. m.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	2000
33	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena	Šaltinėlis. Elementorius. I kl.	UAB „Šviesa“	2000
34	Užsienio kalba (vokiečių)	Buttner S., Kopp G., Alberti J.	Tamburin Deutsch fur Kinder 2. I k. II m. m.	Hueber	2000
35	Užsienio kalba (vokiečių)	Buttner S., Kopp G., Alberti J.	Tamburin Deutsch fur Kinder 3. I k. III m. m.	Hueber	2000
36	Užsienio kalba (prancūzų)	Samson Colette	Alex et Zoe et compagnie-1. I k. II–III kl.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	2001
37	Užsienio kalba (prancūzų)	Samson Colette	Alex et Zoe et compagnie-2. I k. IV–V kl.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	2001
38	Užsienio kalba (prancūzų)	Blanc J., Cartier Jean-Michel., Lederlin P.	Escapes 1. 1 lygis. III k. I–II m. m.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	2001

39	Užsienio kalba (prancūzų)	Blanc J., Cartier Jean-Michel., Lederlin P.	Escales 2. 2 lygis. III k. II m. m.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	2001
40	Užsienio kalba (prancūzų)	Baylon Ch., Campa A., Mestreit C. ir kt.	Forum 2. III k. II m. m.	Hachette (atstovas UAB „Litterula“)	2001
41	Užsienio kalba (anglų)	Harris Michael, Mower David, Sikorzynska Anna	Opportunities Elementary. III–IV m. m.	Pearson Central Europe atstovybė	2001
42	Dorinis ugdymas (tikyba)	Tručionienė Zita, Ratkevičiūtė Rita	Tikiu ir myliu. Katalikų tikybos vadovėlis. II kl.	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2001
43	Užsienio kalba (anglų)	Gray Elizabeth, Evans Virginia	Welcome 3. III–IV m. m.	Express Publishing (atstovas UAB „Litterula“)	2001
44	Užsienio kalba (anglų)	Wetz Ben	Adventures Starter. I k. III–IV m. m.	Oxford University Press	2002
45	Užsienio kalba (prancūzų)	Girardet J., Pecheur J.	Campus 1. III k. I m. m.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	2002
46	Užsienio kalba (prancūzų)	Girardet J., Pecheur J.	Campus 2. III k. II m. m.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	2002
47	Užsienio kalba (ispanų)	Polomino Maria Angeles	Chicos Chicas 1. II k. arba III k. I m. m.	EDELSA grupo Didascalia S. A.	2002
48	Užsienio kalba (prancūzų)	Gallon F.	Extra 1. II k. I–II m. m.	Hachette (atstovas UAB „Litterula“)	2002
49	Užsienio kalba (prancūzų)	Gallon F.	Extra 2. II k. III–IV m. m.	Hachette (atstovas UAB „Litterula“)	2002
50	Užsienio kalba (vokiečių)	Funk H., Koenig M., Koithan U. ir kt.	Genial A1. II k. I–II m. m.	Langenscheidt	2002
51	Užsienio kalba (vokiečių)	Funk H., Koenig M., Koithan U. ir kt.	Genial A2. II k. III–IV m. m.	Langenscheidt	2002
52	Užsienio kalba (prancūzų)	Doring N., Vermeersch F.	Caramel 1. I k. I m. m.	Les Editions Didier (atstovas UAB „Litterula“)	2003
53	Užsienio kalba (prancūzų)	Doring N., Vermeersch F.	Caramel 2. I k. II m. m.	Les Editions Didier (atstovas UAB „Litterula“)	2003
54	Užsienio kalba (ispanų)	Polomino Maria Angeles	Chicos Chicas 2. II k. arba III k. II m. m.	EDELSA grupo Didascalia S. A.	2003
55	Užsienio kalba (vokiečių)	Douvitsas-Gamst J. ir kt.	Das Neue Deutschmobil 1. I k. I–II m. m.	Klett	2003
56	Užsienio kalba (anglų)	Rupainienė Virginija, Druceikaitė Vaida, Sabeckienė Nomedė	Early School English 1. Anglų kalba. 1-oji kn. II kl. (ankstyvasis ugdymas)	UAB „Šviesa“	2003
57	Užsienio kalba (ispanų)	Hermoso A. G., Duenas C. R.	Eco 1. (A1). A1 lygis. II k. arba III k. I–II m. m.	EDELSA grupo Didascalia S. A.	2003

58	Užsienio kalba (prancūzų)	Paccagnino C., Poletti M. L.	Grenadine 1. I k. I m. m.	Hachette (atstovas UAB „Litterula“)	2003
59	Užsienio kalba (prancūzų)	Paccagnino C., Poletti M. L.	Grenadine 2. I k. II m. m.	Hachette (atstovas UAB „Litterula“)	2003
60	Užsienio kalba (anglų)	Abbs Brian, Freebairn Ingrid, Barker Chris	New Snapshot Elementary. III–IV m. m.	Pearson Central Europe atstovybė	2003
61	Užsienio kalba (ispanų)	Borobio Virgilio	Nuevo Ele Avanzado. II k. arba III k. II m. m.	SM ELE	2003
62	Užsienio kalba (ispanų)	Castro F., Marin F., Morales R., Rosa S.	Nuevo Ven 2. 2 lygis. II k. arba III k. II m. m.	EDELSA grupo Didascalía S. A.	2003
63	Matematika	Hofšteterienė Laima, Šalnienė Daina	PLIUS. Matematika. 1 d. II kl.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2003
64	Matematika	Hofšteterienė Laima, Šalnienė Daina	PLIUS. Matematika. 2 d. II kl.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2003
65	Užsienio kalba (prancūzų)	Capelle G., Menand R.	Taxi 1. III k. I m. m.	Hachette (atstovas UAB „Litterula“)	2003
66	Pasaulio pažinimas	Jonygienė Violeta	Aš ir pasaulis. Pasaulio pažinimas. I kl.	UAB „Šviesa“	2004
67	Užsienio kalba (anglų)	Dooley Jenny, Evans Virginia	Blockbuster 1. II–IV m. m.	Express Publishing (atstovas UAB „Litterula“)	2004
68	Užsienio kalba (ispanų)	Polomino Maria Angeles	Chicos Chicas 3. II k. arba III k. III m. m.	EDELSA grupo Didascalía S. A.	2004
69	Užsienio kalba (ispanų)	Garcia N. S.	Chicos Chicas 4. II k. arba III k. IV m. m.	EDELSA grupo Didascalía S. A.	2004
70	Užsienio kalba (ispanų)	Hermoso A. G., Duenas C. R.	Eco 1. (A2). A2 lygis. II k. arba III k. II–III m. m.	EDELSA grupo Didascalía S. A.	2004
71	Muzika	Krakauskaitė Vida	Lakštutė. Muzika. I kl.	UAB „Šviesa“	2004
72	Muzika	Krakauskaitė Vida	Lakštutė. Muzika. II kl.	UAB „Šviesa“	2004
73	Muzika	Krakauskaitė Vida	Lakštutė. Muzika. III kl.	UAB „Šviesa“	2004
74	Muzika	Krakauskaitė Vida	Lakštutė. Muzika. IV kl.	UAB „Šviesa“	2004
75	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 1-oji kn. I kl.	UAB „Alma littera“	2004
76	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 2-oji kn. I kl.	UAB „Alma littera“	2004
77	Užsienio kalba (ispanų)	Borobio Virgilio	Nuevo Ele Inicial 2. II k. arba III k. II m. m.	SM ELE	2004
78	Užsienio kalba (ispanų)	Borobio V., Palencia R.	Nuevo Ele Intermedio. II k. arba III k. III m. m.	SM ELE	2004
79	Užsienio kalba (ispanų)	Castro F., Marin F., Morales R., Rosa S.	Nuevo Ven 1. 1 lygis II k. arba III k. I m. m.	EDELSA grupo Didascalía S. A.	2004
80	Užsienio kalba (vokiečių)	Kopp Gabriele	Planet 1. II k. I m. m.	Hueber	2004
81	Matematika	Hofšteterienė Laima, Šalnienė Daina	PLIUS. Matematika. 1 d. III kl.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2004
82	Matematika	Hofšteterienė Laima, Šalnienė Daina	PLIUS. Matematika. 2 d. III kl.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2004

83	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Šaltinis. Lietuvių kalba. 1-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2004
84	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Šaltinis. Lietuvių kalba. 2-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2004
85	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Šaltinis. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2004
86	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Šaltinis. Lietuvių kalba. 4-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2004
87	Matematika	Balčytis Bronius	Skaičių šalis. Matematika. IV kl.	UAB „Šviesa“	2004
88	Pasaulio pažinimas	Niauronytė Vilija	Su Mitu žvelgiant. Antikos kultūros įvadas. IV kl.	UAB „Versus aureus“ leidykla	2004
89	Dailė	Jelinskaitė Malvina, Vaitkevičiūtė Skirmantė	Dailė. I kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2005
90	Dailė	Jelinskaitė Malvina	Dailė. II kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2005
91	Užsienio kalba (anglų)	Rupainienė Virginija, Druceikaitė-Maksvytienė Vaida, Sabeckienė Nomedą	Early School English 3. Anglų kalba. 3-ioji kn. 1 d. IV kl. (ankstyvasis ugdymas)	UAB „Šviesa“	2005
92	Užsienio kalba (anglų)	Rupainienė Virginija, Druceikaitė-Maksvytienė Vaida, Sabeckienė Nomedą	Early School English 3. Anglų kalba. 3-ioji kn. 2 d. IV kl. (ankstyvasis ugdymas)	UAB „Šviesa“	2005
93	Užsienio kalba (ispanų)	Duenas C. R., Hermoso A. G.	Eco 2 (B1+). B1+ lygis. II k. IV–V m. m.	EDELSA grupo Didascalía S. A.	2005
94	Užsienio kalba (prancūzų)	Poisson-Quinton S., Maheo-Le Coadic M., Vergne-Sirieys A.	Festival 1. 1 lygis. III k. I–II m. m.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	2005
95	Užsienio kalba (anglų)	Morris Joy, Ramsden Joanne	Here's Patch the Puppy 1. Starter. I k. I m. m. (ankstyvasis ugdymas)	Macmillan Education	2005
96	Užsienio kalba (anglų)	Morris Joy, Ramsden Joanne	Here's Patch the Puppy 2. Starter. I k. I m. m. (ankstyvasis ugdymas)	Macmillan Education	2005
97	Užsienio kalba (anglų)	Radley Paul, Simons Daniela, Campbell Colin	Horizons 1. I k. IV–V m. m.	Oxford University Press	2005
98	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 1-oji kn. II kl.	UAB „Alma littera“	2005
99	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 2-oji kn. II kl.	UAB „Alma littera“	2005
100	Užsienio kalba (ispanų)	Borobio Virgilio	Nuevo Ele Inicial 1. II k. arba III k. I m. m.	SM ELE	2005
101	Užsienio kalba (ispanų)	Marin F., Morales R., de Unamuno M.	Nuevo Ven 3. 3 lygis. II k. III m. m.	EDELSA grupo Didascalía S. A.	2005
102	Pasaulio pažinimas	Jonytienė Violeta	Pasaulis ir aš. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2005

103	Pasaulio pažinimas	Jonyrienė Violeta	Pasaulis ir aš. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2005
104	Užsienio kalba (vokiečių)	Kopp Gabriele	Planet 2. A2 lygis. II k. II m. m.	Hueber	2005
105	Pasaulio pažinimas	Makarskaitė-Petkevičienė Rita, Varnagirienė Violeta	Raktas, atrakinantis visas pasaulio pažinimo karalystės duris. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2005
106	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Šaltinėlis. Lietuvių kalba. 1-oji kn. 1 d. II kl.	UAB „Šviesa“	2005
107	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Šaltinėlis. Lietuvių kalba. 1-oji kn. 2 d. I kl.	UAB „Šviesa“	2005
108	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Šaltinėlis. Lietuvių kalba. 2-oji kn. 1 d. II kl.	UAB „Šviesa“	2005
109	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Šaltinėlis. Lietuvių kalba. 2-oji kn. 2 d. II kl.	UAB „Šviesa“	2005
110	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Šaltinis. Lietuvių kalba. 1-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2005
111	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Šaltinis. Lietuvių kalba. 2-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2005
112	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Šaltinis. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2005
113	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Šaltinis. Lietuvių kalba. 4-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2005
114	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima, Vaičiulienė Aldona	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2005
115	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima, Vaičiulienė Aldona	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2005
116	Dorinis ugdymas (etika)	Zeliankienė Vilija	Aš ir kitas. Etikos vadovėlis. I kl.	UAB „Šviesa“	2006
117	Dailė ir technologijos	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima, Vizgirdienė Elona	Dailė ir technologijos. I kl.	UAB „Šviesa“	2006
118	Dailė	Mikučionytė Rita	Dailė. III kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2006
119	Užsienio kalba (prancūzų)	Poisson-Quinton S., Maheo-Le Coadic M., Vergne-Sirieys A.	Festival 2. 2 lygis. III k. II m. m.	Cle International (atstovas UAB „Baltų lankų“ leidyba)	2006
120	Lietuvių kalba (gimtoji)	Nagyte Monika	Mano elementorius. A knyga. I kl.	UAB „Šviesa“	2006
121	Lietuvių kalba (gimtoji)	Nagyte Monika	Mano elementorius. B knyga. I kl.	UAB „Šviesa“	2006
122	Lietuvių kalba (gimtoji)	Nagyte Monika	Mano elementorius. C knyga. I kl.	UAB „Šviesa“	2006
123	Lietuvių kalba (gimtoji)	Nagyte Monika	Mano elementorius. D knyga. I kl.	UAB „Šviesa“	2006

124	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 1-oji kn. III kl.	UAB „Alma littera“	2006
125	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 1-oji kn. IV kl.	UAB „Alma littera“	2006
126	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 2-oji kn. III kl.	UAB „Alma littera“	2006
127	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 2-oji kn. IV kl.	UAB „Alma littera“	2006
128	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Mūsų pasaulis. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2006
129	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Mūsų pasaulis. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2006
130	Užsienio kalba (anglų)	Strange Derek	New Chatterbox 1. 1 lygis. I k. II m. m.	Oxford University Press (atstovas UAB „Humanitas“)	2006
131	Užsienio kalba (anglų)	Charrington Mary, Strange Derek	New Chatterbox Starter. I k. I m. m.	Oxford University Press (atstovas UAB „Humanitas“)	2006
132	Užsienio kalba (anglų)	Harris Michael, Mower David	New Opportunities Beginer. II–III m. m.	Pearson Central Europe atstovybė	2006
133	Užsienio kalba (anglų)	Harris Michael, Mower David, Sikorzynska Anna	New Opportunities Elementary A1. I k. III– IV m. m.	Pearson Central Europe atstovybė	2006
134	Matematika	Hofšteterienė Laima, Šalnienė Daina	PLIUS. Matematika. 1 d. IV kl.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006
135	Matematika	Hofšteterienė Laima, Šalnienė Daina	PLIUS. Matematika. 2 d. IV kl.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006
136	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 1-oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2006
137	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 2-oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2006
138	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2006
139	Pasaulio pažinimas	Makarskaitė- Petkevičienė Rita, Varnagirienė Violeta	Raktas, atrakinantis visas pasaulio pažinimo karalystės duris. Pasaulio pažinimas. 1- oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2006
140	Pasaulio pažinimas	Makarskaitė- Petkevičienė Rita, Varnagirienė Violeta	Raktas, atrakinantis visas pasaulio pažinimo karalystės duris. Pasaulio pažinimas. 2- oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2006
141	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1- oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2006

142	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2006
143	Užsienio kalba (anglų)	Mitchell H. Q.	To the Top 3. II k. III–IV m. m.	MM Publications (atstovas UAB „Litterula“)	2006
144	Užsienio kalba (anglų)	Mitchell H. Q.	To the Top 4. Intermediate. II k. IV–V m. m.	MM Publications (atstovas UAB „Litterula“)	2006
145	Dorinis ugdymas (etika)	Zelianskienė Vilija	Aš ir kitas. Etikos vadovėlis. II kl.	UAB „Šviesa“	2007
146	Dailė ir technologijos	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima, Vizgirdienė Elona	Dailė ir technologijos. II kl.	UAB „Šviesa“	2007
147	Dailė ir technologijos	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima, Vizgirdienė Elona	Dailė ir technologijos. III kl.	UAB „Šviesa“	2007
148	Dailė	Dilytė Jovita	Dailė. II kl.	UAB „Kronta“	2007
149	Dailė	Mikučionytė Rita, Tornau Arūnė	Dailė. IV kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2007
150	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita	Gilė. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. I kl.	UAB „Alma littera“	2007
151	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita	Gilė. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. I kl.	UAB „Alma littera“	2007
152	Užsienio kalba (anglų)	Stoškienė Rita, Timofejevienė Audronė ir kt.	Golden Key. Anglų kalba. 1-oji kn. II kl. I m. m. (ankstyvasis ugdymas)	UAB „Šviesa“	2007
153	Užsienio kalba (anglų)	Stoškienė Rita, Timofejevienė Audronė ir kt.	Golden Key. Anglų kalba. 2-oji kn. II kl. I m. m. (ankstyvasis ugdymas)	UAB „Šviesa“	2007
154	Užsienio kalba (anglų)	Stoškienė Rita, Timofejevienė Audronė ir kt.	Golden Key. Anglų kalba. 3-ioji kn. II kl. I m. m. (ankstyvasis ugdymas)	UAB „Šviesa“	2007
155	Muzika	Velička Eirimas	Mano muzika. I kl.	UAB „Šviesa“	2007
156	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 1-oji kn. II kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2007
157	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 2-oji kn. II kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2007
158	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. II kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2007
159	Pasaulio pažinimas	Makarskaitė-Petkevičienė Rita, Varnagirienė Violeta	Raktas, atrakinantis visas pasaulio pažinimo karalystės duris. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2007

160	Pasaulio pažinimas	Makarskaitė-Petkevičienė Rita, Varnagirienė Violeta	Raktas, atrakinantis visas pasaulio pažinimo karalystės duris. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2007
161	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena	Šaltinėlis. Elementorius. 1-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2007
162	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena	Šaltinėlis. Elementorius. 2-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2007
163	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena	Šaltinėlis. Elementorius. 3-ioji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2007
164	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2007
165	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2007
166	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Vienas pasaulis. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2007
167	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Vienas pasaulis. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2007
168	Dorinis ugdymas (etika)	Zeliankienė Vilija	Aš ir kiti. Etikos vadovėlis. III kl.	UAB „Šviesa“	2008
169	Dailė ir technologijos	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima, Vizgirdienė Elona	Dailė ir technologijos. IV kl.	UAB „Šviesa“	2008
170	Užsienio kalba (anglų)	Rupainienė Virginija, Maksvytienė Vaida, Sabeckienė Nomedė	Early School English 1. Anglų kalba. 1-oji kn. 1 d. II kl. (ankstyvasis ugdymas)	UAB „Šviesa“	2008
171	Užsienio kalba (anglų)	Rupainienė Virginija, Maksvytienė Vaida, Sabeckienė Nomedė	Early School English 1. Anglų kalba. 1-oji kn. 2 d. II kl. (ankstyvasis ugdymas)	UAB „Šviesa“	2008
172	Užsienio kalba (anglų)	Rupainienė Virginija, Maksvytienė Vaida, Sabeckienė Nomedė	Early School English 2. Anglų kalba. 2-oji kn. 1 d. III kl. (ankstyvasis ugdymas)	UAB „Šviesa“	2008
173	Užsienio kalba (anglų)	Rupainienė Virginija, Maksvytienė Vaida, Sabeckienė Nomedė	Early School English 2. Anglų kalba. 2-oji kn. 2 d. III kl. (ankstyvasis ugdymas)	UAB „Šviesa“	2008
174	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita, Didžgalvienė Aušra	Gilė. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. II kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2008
175	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita, Didžgalvienė Aušra	Gilė. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. II kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2008
176	Užsienio kalba (anglų)	Stoškienė Rita, Timofejevienė Audronė ir kt.	Golden Key. Anglų kalba. A1 lygis. 1-oji kn. III kl. II m. m. (ankstyvasis ugdymas) (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2008

177	Užsienio kalba (anglų)	Stoškienė Rita, Timofejevienė Audronė ir kt.	Golden Key. Anglų kalba. A1 lygis. 2-oji kn. III kl. II m. m. (ankstyvasis ugdymas) (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2008
178	Užsienio kalba (anglų)	Stoškienė Rita, Timofejevienė Audronė ir kt.	Golden Key. Anglų kalba. A1 lygis. 3-ioji kn. III kl. II m. m. (ankstyvasis ugdymas) (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2008
179	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzaviniene Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 1-oji kn. III kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2008
180	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzaviniene Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 2-oji kn. III kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2008
181	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzaviniene Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. III kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2008
182	Pasaulio pažinimas	Makarskaitė-Petkevičienė Rita, Varnagirienė Violeta	Raktas, atrakinantis visas pasaulio pažinimo karalystės duris. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2008
183	Pasaulio pažinimas	Makarskaitė-Petkevičienė Rita, Varnagirienė Violeta	Raktas, atrakinantis visas pasaulio pažinimo karalystės duris. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2008
184	Matematika	Vengalienė Jolanta, Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 1-oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2008
185	Matematika	Vengalienė Jolanta, Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 2-oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2008
186	Matematika	Vengalienė Jolanta, Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 3-ioji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2008
187	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2008
188	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2008
189	Užsienio kalba (anglų)	Bowen Mary, Hocking Liz	English world 1. Iki A1 lygio. II kl. I m. m.	Macmillan Education	2009
190	Užsienio kalba (anglų)	Bowen Mary, Hocking Liz	English world 2. Iki A1 lygio. III kl. II m. m.	Macmillan Education	2009
191	Užsienio kalba (anglų)	Bowen Mary, Hocking Liz	English world 3. Iki A1 lygio. IV kl. III m. m.	Macmillan Education	2009
192	Užsienio kalba (anglų)	Simmons Naomi	Family and Friends 2. 2 lygis. III kl. II m. m.	Oxford University Press (atstovas UAB „Humanitas“)	2009

193	Užsienio kalba (anglų)	Thompson Tamzin, Simmons Naomi	Family and Friends 3. 3 lygis. IV kl. III m. m.	Oxford University Press (atstovas UAB „Humanitas“)	2009
194	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita, Didžgalvienė Aušra	Gilė. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. III kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2009
195	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita, Didžgalvienė Aušra	Gilė. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. III kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2009
196	Užsienio kalba (anglų)	Stoškienė Rita ir kt.	Golden Key. Anglų kalba. A1 lygis. 1-oji kn. IV kl. III m. m. (ankstyvasis ugdymas) (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2009
197	Užsienio kalba (anglų)	Stoškienė Rita ir kt.	Golden Key. Anglų kalba. A1 lygis. 2-oji kn. IV kl. III m. m. (ankstyvasis ugdymas) (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2009
198	Užsienio kalba (anglų)	Stoškienė Rita ir kt.	Golden Key. Anglų kalba. A1 lygis. 3-ioji kn. IV kl. III m. m. (ankstyvasis ugdymas) (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2009
199	Užsienio kalba (anglų)	Maidment Stella, Roberts Lorena	Happy Street 1. New edition. III kl. II m. m.	Oxford University Press (atstovas UAB „Humanitas“)	2009
200	Užsienio kalba (anglų)	Maidment Stella, Roberts Lorena	Happy Street 2. New edition. IV kl. III m. m.	Oxford University Press (atstovas UAB „Humanitas“)	2009
201	Užsienio kalba (prancūzų)	Marchois Corinne	Ludo et ses Amis 2. A1 lygis. I k. III kl. II m. m.	Les Editions Didier (atstovas UAB „Litterula“)	2009
202	Pasaulio pažinimas	Jonygienė Violeta	Mano pasaulis. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2009
203	Pasaulio pažinimas	Jonygienė Violeta	Mano pasaulis. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2009
204	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 1-oji kn. I kl.	UAB „Alma littera“	2009
205	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 2-oji kn. I kl.	UAB „Alma littera“	2009
206	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 1-oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2009
207	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 2-oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2009
208	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2009
209	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 4-oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2009

210	Dorinis ugdymas (etika)	Kuzmickaitė Vaida, Meškauskienė Asta, Varkalaitė-Bakienė Rimantė	Nendrė. Etikos vadovėlis. I kl.	UAB „Šviesa“	2009
211	Užsienio kalba (vokiečių)	Kopp Gabriele, Buttner Siegfried, Alberti Josef	Planetino 2. A1/2 lygis. III kl. II m. m.	Hueber	2009
212	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 1-oji kn. IV kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2009
213	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 2-oji kn. IV kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2009
214	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. IV kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2009
215	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 1-oji kn. II kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2009
216	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 2-oji kn. II kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2009
217	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 3-ioji kn. II kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2009
218	Užsienio kalba (rusų)	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	Šag za šagom. 2 novyj. II m. m.	UAB „Presvika“	2009
219	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima, Vaičiulienė Aldona	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2009
220	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
221	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2009
222	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima, Vaičiulienė Aldona	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2009
223	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2009
224	Dailė	Sidabrienė Jurga, Drakšienė Roma	Tišku tašku. Dailės ir technologijų vadovėlis. 1-oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2009
225	Dailė	Sidabrienė Jurga, Drakšienė Roma	Tišku tašku. Dailės ir technologijų vadovėlis. 2-oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2009
226	Užsienio kalba (rusų)	Brazauskienė Jelena, Jankelevič Ana, Kliorienė Natalija	V dobrij put. A1.1. Rusų kalba. 1-oji kn. II m. m. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2009
227	Užsienio kalba (rusų)	Brazauskienė Jelena, Jankelevič Ana, Kliorienė Natalija	V dobrij put. A1.1. Rusų kalba. 2-oji kn. II m. m. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2009

228	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Balandis. 1-oji kn. I kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
229	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Gegužė. 2-oji kn. I kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
230	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Gruodis. 3-oji kn. I kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
231	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Kovas. 4-oji kn. I kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
232	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Lapkritis. 5-oji kn. I kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
233	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Rugsėjis. 6-oji kn. I kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
234	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Sausis. 7-oji kn. I kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
235	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Spalis. 8-oji kn. I kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
236	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Vasaris. 9-oji kn. I kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
237	Užsienio kalba (anglų)	Kozanoglou Danae	Fly High 1. A1 lygis. I k. II kl. I m. m.	Longman / Pearson Central Europe atstovybė	2010
238	Užsienio kalba (anglų)	Perrett Jeanne, Covil Carrlote	Fly High 2. A1 lygis. I k. III kl. II m. m.	Longman / Pearson Central Europe atstovybė	2010
239	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita, Didžgalvienė Aušra	Gilė. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. IV kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2010
240	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita, Didžgalvienė Aušra	Gilė. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. IV kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2010
241	Užsienio kalba (prancūzų)	Marchois Corinne, Albero Michele	Ludo et ses Amis 3. A1 lygis. I k. IV kl. III m. m.	Les Editions Didier (atstovas UAB „Litterula“)	2010
242	Muzika	Velička Eirimas	Mano muzika. Vadovėlis su kompaktine plokštele. II kl.	UAB „Šviesa“	2010
243	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Mano pasaulis. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2010
244	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Mano pasaulis. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2010
245	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 1-oji kn. II kl.	UAB „Alma littera“	2010
246	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 2-oji kn. II kl.	UAB „Alma littera“	2010
247	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 3-oji kn. II kl.	UAB „Alma littera“	2010
248	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 1-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2010

249	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 2-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2010
250	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2010
251	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 4-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2010
252	Dorinis ugdymas (etika)	Kuzmickaitė Vaida, Meškauskienė Asta, Sereičikienė Jolanta	Nendrė. Etikos vadovėlis. II kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2010
253	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 1-oji kn. III kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2010
254	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 2-oji kn. III kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2010
255	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 3-ioji kn. III kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2010
256	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2010
257	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2010
258	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. II kl.	UAB „Šviesa“	2010
259	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2010
260	Dailė ir technologijos	Sidabrienė Jurga, Drakšienė Roma	Tišku tašku. Dailės ir technologijų vadovėlis. II kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2010
261	Užsienio kalba (rusų)	Brazauskienė Jelena, Bučienė Danguolė	V dobrij put. A 1.2. Rusų kalba. 1-oji kn. III m. m. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2010
262	Užsienio kalba (rusų)	Brazauskienė Jelena, Bučienė Danguolė	V dobrij put. A 1.2. Rusų kalba. 2-oji kn. III m. m. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2010
263	Muzika	Bertulienė Ingrida, Girdzijauskienė Rūta, Valeikienė Vitalija	Vieversys. Muzika. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2010
264	Lietuvių kalba (gimtoji)	Kalesnikienė Danguolė, Jakavonytė-Staškuvienė Daiva	Kelionė po lietuvių kalbos pasaulį. 1-oji kn. I kl.	UAB „Tyto alba“	2011
265	Lietuvių kalba (gimtoji)	Kalesnikienė Danguolė, Jakavonytė-Staškuvienė Daiva	Kelionė po lietuvių kalbos pasaulį. 2-oji kn. I kl.	UAB „Tyto alba“	2011
266	Muzika	Velička Eirimas	Mano muzika. III kl. (su kompaktine plokšte)	UAB „Šviesa“	2011
267	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 1-oji kn. III kl.	UAB „Alma littera“	2011
268	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 2-oji kn. III kl.	UAB „Alma littera“	2011

269	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 3-oji kn. III kl.	UAB „Alma littera“	2011
270	Pasaulio pažinimas	Jonygienė Violeta	Mūsų pasaulis. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2011
271	Pasaulio pažinimas	Jonygienė Violeta	Mūsų pasaulis. pasaulio pažinimas. 2-oji kn. III kl.	UAB „Šviesa“	2011
272	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 1-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2011
273	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 2-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2011
274	Lietuvių kalba (gimtoji)	Plentaitė Vida, Marcelionienė Elena	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2011
275	Lietuvių kalba (gimtoji)	Marcelionienė Elena, Plentaitė Vida	Naujasis šaltinis. Lietuvių kalba. 4-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2011
276	Užsienio kalba (anglų)	Erocak Linnette Anset	Our Discovery Island Level 1. Ankstyvasis ugdymas. A1 lygis. I-II kl. I k. I m.m.	Pearson Central Europe atstovybė Baltijos regionui	2011
277	Užsienio kalba (anglų)	Salaberri Sagrario	Our Discovery Island Level 2. Ankstyvasis ugdymas. A1 lygis. II kl. I k. I m. m.	Pearson Central Europe atstovybė Baltijos regionui	2011
278	Užsienio kalba (anglų)	Feunteun Anne, Peters Debbie	Our Discovery Island Level 3. Ankstyvasis ugdymas. A1 lygis. III kl. I k. II m. m.	Pearson Central Europe atstovybė Baltijos regionui	2011
279	Užsienio kalba (anglų)	Beddall Fiona	Our Discovery Island Level 4. Ankstyvasis ugdymas. A1 lygis. IV kl. I k. III m. m.	Pearson Central Europe atstovybė Baltijos regionui	2011
280	Užsienio kalba (anglų)	Lochowski Tessa	Our Discovery Island Starter. Ankstyvasis ugdymas (ikimokyklinis ugdymas). I kl. I k. I m. m.	Pearson Central Europe atstovybė Baltijos regionui	2011
281	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 1-oji kn. IV kl (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2011
282	Matematika	Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 2-oji kn. IV kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2011
283	Matematika	Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematika. 3-ioji kn. IV kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2011
284	Užsienio kalba (rusų)	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	Šag za šagom 4 novyj. IV m. m.	UAB „Presvika“	2011
285	Užsienio kalba (anglų)	Evans Virginia, Dooley Jenny	Star Kids 1. II kl. I m. m. Pradinis ugdymas	Express Publishing (atstovas UAB „Litterula“)	2011
286	Užsienio kalba (anglų)	Evans Virginia, Dooley Jenny	Star Kids 2. III kl. II m. m. Pradinis ugdymas	Express Publishing (atstovas UAB „Litterula“)	2011
287	Užsienio kalba (anglų)	Evans Virginia, Dooley Jenny	Star Kids 3. IV kl. III m. m. Pradinis ugdymas	Express Publishing (atstovas UAB „Litterula“)	2011

288	Muzika	Bertulienė Ingrida, Girdzijauskienė Rūta, Merkelienė Algytė	Vieversys. Muzika. II kl. (su kompaktine plokštele) (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2011
289	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita	Gilė. Pasaulio pažinimas. 1- oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2012
290	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita	Gilė. Pasaulio pažinimas. 2- oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2012
291	Lietuvių kalba (gimtoji)	Jakavonytė- Staškuvienė Daiva, Kalesnikienė Danguolė	Kelionė po lietuvių kalbos pasaulį. Lietuvių kalba. 1-oji kn. II kl.	UAB „Tyto alba“	2012
292	Muzika	Velička Eirimas	Mano muzika. IV kl.	UAB „Šviesa“	2012
293	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 1-oji kn. IV kl.	UAB „Alma littera“	2012
294	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 2-oji kn. IV kl.	UAB „Alma littera“	2012
295	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematika. 3-ioji kn. IV kl.	UAB „Alma littera“	2012
296	Užsienio kalba (vokiečių)	Evans Sandra, Pude Angela, Specht Franz	Menschen A1.1. II k. arba III k. I m. m.	Hueber	2012
297	Užsienio kalba (vokiečių)	Evans Sandra, Pude Angela, Specht Franz	Menschen A1.2. II k. arba III k. II m. m.	Hueber	2012
298	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Mūsų pasaulis. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2012
299	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Mūsų pasaulis. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. IV kl.	UAB „Šviesa“	2012
300	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 1-oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2012
301	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 2-oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2012
302	Lietuvių kalba (gimtoji)	Banytė Jolanta, Kuzavinienė Džeralda, Vyšniauskienė Vilija	Pupa. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Alma littera“	2012
303	Pasaulio pažinimas	Makarskaitė- Petkevičienė Rita, Varnagirienė Violeta	Raktas, atrakinantis visas pasaulio pažinimo karalystės duris. 1-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2012
304	Pasaulio pažinimas	Makarskaitė- Petkevičienė Rita, Varnagirienė Violeta	Raktas, atrakinantis visas pasaulio pažinimo karalystės duris. 2-oji kn. I kl.	UAB „Šviesa“	2012
305	Užsienio kalba (anglų)	Puchta Herbert, Gerngross Gunter, Lewis-Jones Peter	Super Minds 1. A1 lygis. I k. II kl. I m. m.	Cambridge University Press (atstovas VšĮ „Raidos kryptys“)	2012
306	Užsienio kalba (anglų)	Puchta Herbert, Gerngross Gunter, Lewis-Jones Peter	Super Minds 2. A1 lygis. I k. III kl. II m. m.	Cambridge University Press (atstovas VšĮ „Raidos kryptys“)	2012

307	Užsienio kalba (anglų)	Puchta Herbert, Gerngross, Lewis-Jones Peter	Super Minds 3. A1 lygis. I k. IV kl. III m. m.	Cambridge University Press (atstovas VŠĮ „Raidos kryptys“)	2012
308	Užsienio kalba (anglų)	Puchta Herbert, Gerngross Gunter, Lewis-Jones Peter	Super Minds Starter. A1 lygis. I k. I kl. I m. m.	Cambridge University Press (atstovas VŠĮ „Raidos kryptys“)	2012
309	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Balandis. 1-oji kn. II kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012
310	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Gegužė. 2-oji kn. II kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012
311	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Gruodis. 3-oji kn. II kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012
312	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Kovas. 4-oji kn. II kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012
313	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Lapkritis. 5-ioji kn. II kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012
314	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Rugsėjis. 6-oji kn. II kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012
315	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Sausis. 7-oji kn. II kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012
316	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Spalis. 8-oji kn. II kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012
317	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Vasaris. 9-oji kn. II kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012
318	Muzika	Girdzijauskienė Rūta, Bertulienė Ingrida, Valeikienė Vitalija	Vieversys. Muzikos vadovėlis su kompaktine plokšte. III kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2012
319	Dorinis ugdymas (tikyba)	Margytė Erika, Keršytė Loreta	Būti su Dievu. Katalikų tikybos vadovėlis. I kl.	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2013
320	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 1-oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2013
321	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 2-oji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2013
322	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 3-ioji kn. I kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2013
323	Užsienio kalba (anglų)	Dooley Jenny, Evans Virginia	Smileys 3. A1 lygis. III kl. II m. m. Pradinis ugdymas	Express Publishing (atstovas UAB „Litterula“)	2013
324	Užsienio kalba (anglų)	Dooley Jenny, Evans Virginia	Smileys 4. A1 lygis. IV kl. III m. m. Pradinis ugdymas	Express Publishing (atstovas UAB „Litterula“)	2013

325	Muzika	Bertulienė Ingrida, Girdzijauskienė Rūta, Vildžiūnienė Rūta	Vieversys. Muzikos vadovėlis su kompaktine plokšte (CD) IV kl. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2013
326	Užsienio kalba (anglų)	Simmons Naomi	Family and Friends 1. A1 lygis. I k. II kl. I m. m.	Oxford University Press / OELT limited atstovybė	2014
327	Užsienio kalba (anglų)	Simmons Naomi	Family and Friends 2. A1 lygis. I k. III kl. II m. m.	Oxford University Press / OELT limited atstovybė	2014
328	Užsienio kalba (anglų)	Thompson Tamzin, Simmons Naomi	Family and Friends 3. A1 lygis. I k. IV kl. III m. m.	Oxford University Press / OELT limited atstovybė	2014
329	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Rugsėjis. 1-oji kn. III kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2014
330	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Spalis. 2-oji kn. III kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2014
331	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Lapkritis. 3-ioji kn. III kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2014
332	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Gruodis. 4-oji kn. III kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2014
333	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Sausis. 5-oji kn. III kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2014
334	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Vasaris. 6-oji kn. III kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2014
335	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Kovas. 7-oji kn. III kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2014
336	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Balandis. 8-oji kn. III kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2014
337	Integruotas	Autorių kolektyvas	Vaivorykštė. Gegužė. 9-oji kn. III kl.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2014

4 lentelė. Pradinių klasių vadovėlių tautinių mažumų kalba sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Dalykas	Vadovėlio autorius (-iai)	Vadovėlio pavadinimas	Leidėjas	Metai
1	Gimtoji kalba (lenkų)	Orševska Barbara	Poelementorinio laikotarpio skaitiniai. I kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	1998
2	Lietuvių kalba (valstybinė)	Skripkienė Ramutė	Raktelis. Mokomės lietuvių kalbos. 1 d. III kl. (valstybinė kalba)	UAB leidykla „Gimtasis žodis“	1998
3	Lietuvių kalba (valstybinė)	Prosniakova Henrika	Vaikystės spalvos. Mokomės lietuvių kalbos. 1 d. IV kl. (valstybinė kalba)	UAB leidykla „Gimtasis žodis“	1998

4	Muzika	Jakubovskaja Mira	Muzika. I kl. (rusų kalba)	UAB „Kronta“	1999
5	Lietuvių kalba (valstybinė)	Skripkienė Ramutė	Raktelis. Mokomės lietuvių kalbos. 2 d. III kl. (valstybinė kalba)	UAB leidykla „Gimtasis žodis“	1999
6	Lietuvių kalba (valstybinė)	Prosniakova Henrika	Vaikystės spalvos. Mokomės lietuvių kalbos. 2 d. IV kl. (valstybinė kalba)	UAB leidykla „Gimtasis žodis“	1999
7	Lietuvių kalba (valstybinė)	Prosniakova Henrika	Vaikystės spalvos. Mokomės lietuvių kalbos. 3 d. IV kl. (valstybinė kalba)	UAB leidykla „Gimtasis žodis“	1999
8	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 1-oji kn. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2000
9	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 2-oji kn. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2000
10	Dorinis ugdymas (etika)	Starkauskaitė V., Žalytė V.	Aš, Tu ir Mes. Dorinio ugdymo vadovėlis. I–II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2001
11	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 1-oji kn. III kl. (rusų kalba)	UAB „Alma littera“	2001
12	Matematika	Kiseliovas Arkadijus, Kiseliova Danutė	Matematikos pasaulyje. Matematika. 2-oji kn. III kl. (rusų kalba)	UAB „Alma littera“	2001
13	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Pasaulis ir aš. Pasaulio pažinimas. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2001
14	Matematika	Balčytis Bronius	Skaičių šalis. Matematika. I kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2001
15	Lietuvių kalba (valstybinė)	Skripkienė Ramutė	Spindulėlis. I–II kl. (valstybinė kalba)	UAB leidykla „Gimtasis žodis“	2001
16	Matematika	Balčytis Bronius	Skaičių šalis. Matematika. II kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2002
17	Muzika	Velička Eirimas, Labul Janina	Muzika. I kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2003
18	Matematika	Balčytis Bronius, Vaičiulienė Aldona	Skaičių šalis. Matematika. I kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2003
19	Matematika	Balčytis Bronius	Skaičių šalis. Matematika. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2003
20	Matematika	Balčytis Bronius	Skaičių šalis. Matematika. III kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2003

21	Matematika	Balčytis Bronius	Skaičių šalis. Matematika. III kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2003
22	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Vienas pasaulis. Pasaulio pažinimas. IV kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2003
23	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Vienas pasaulis. Pasaulio pažinimas. IV kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2003
24	Matematika	Balčytis Bronius	Skaičių šalis, Matematika. IV kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2004
25	Matematika	Balčytis Bronius	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. IV kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2005
26	Matematika	Balčytis Bronius	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. IV kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2005
27	Gimtoji kalba (lenkų)	Lukša Ana	Stebuklingi karoliukai. Lenkų literatūra ir kalba. 1-oji kn. IV kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2005
28	Gimtoji kalba (lenkų)	Lukša Ana	Stebuklingi karoliukai. Lenkų literatūra ir kalba. 2-oji kn. IV kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2005
29	Gimtoji kalba (lenkų)	Lukša Ana	Stebuklingi karoliukai. Lenkų literatūra ir kalba. 3-ioji kn. IV kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2005
30	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Aš ir pasaulis. Pasaulio pažinimas. I kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2006
31	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Aš ir pasaulis. Pasaulio pažinimas. I kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2006
32	Gimtoji kalba (rusų)	Jakubova Ramilia, Liubinska Irina, Zacharova Ina	Vesiolaja karusel. Rusų kalba. 1-oji kn. I kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2006
33	Gimtoji kalba (rusų)	Jakubova Ramilia, Liubinska Irina, Zacharova Ina	Vesiolaja karusel. Rusų kalba. 2-oji kn. I kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2006
34	Gimtoji kalba (rusų)	Jakubova Ramilia, Liubinska Irina, Zacharova Ina	Vesiolaja karusel. Rusų kalba. 3-ioji kn. I kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2006
35	Gimtoji kalba (lenkų)	Orševska Barbara	Ziarnko do ziarnka. Lenkų kalba. 1-oji kn. III kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2006
36	Gimtoji kalba (lenkų)	Orševska Barbara	Ziarnko do ziarnka. Lenkų kalba. 2-oji kn. III kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2006
37	Gimtoji kalba (lenkų)	Orševska Barbara	Ziarnko do ziarnka. Lenkų kalba. 3-ioji kn. III kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2006
38	Gimtoji kalba (rusų)	Jakubova Ramilia, Atabajeva Tatjana	Detskij mir. Rusų kalba. 1-oji kn. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2007

39	Gimtoji kalba (rusų)	Jakubova Ramilia, Atabajeva Tatjana	Detskij mir. Rusų kalba. 2-oji kn. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2007
40	Gimtoji kalba (rusų)	Jakubova Ramilia, Atabajeva Tatjana	Detskij mir. Rusų kalba. 3-ioji kn. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2007
41	Lietuvių kalba (valstybinė)	Prosniakova Henrika, Stumbrienė Virginija	Mano ir tavo šalis Lietuva. Lietuvių kalba. 1-oji kn. I m. m. (valstybinė kalba)	V. Gužauskio firma „Homo liber“	2007
42	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Pasaulis ir aš. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. II kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2007
43	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Pasaulis ir aš. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. II kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2007
44	Gimtoji kalba (lenkų)	Dunovska Maria, Kolenda Teresa	Wedrowka po zdaniach i slowkach. Lenkų kalba. 1-oji kn. II kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2007
45	Gimtoji kalba (lenkų)	Dunovska Maria, Kolenda Teresa	Wedrowka po zdaniach i slowkach. Lenkų kalba. 2-oji kn. II kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2007
46	Gimtoji kalba (lenkų)	Dunovska Maria, Kolenda Teresa	Wedrowka po zdaniach i slowkach. Lenkų kalba. 3-ioji kn. II kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2007
47	Lietuvių kalba (valstybinė)	Prosniakova Henrika, Stumbrienė Virginija	Mano ir tavo šalis Lietuva. Lietuvių kalba. 2-oji kn. I m. m.	UAB „72 sprendimai“	2008
48	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Mūsų pasaulis. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. III kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
49	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Mūsų pasaulis. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. III kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
50	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Pasaulis ir aš. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
51	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Pasaulis ir aš. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
52	Gimtoji kalba (rusų)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	Pestryje stranicy. Rusų kalba. 1-oji kn. III kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
53	Gimtoji kalba (rusų)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	Pestryje stranicy. Rusų kalba. 2-oji kn. III kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2008

54	Gimtoji kalba (rusų)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	Pestryje stranicy. Rusų kalba. 3-ioji kn. III kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
55	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima, Vaičiulienė Aldona	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. I kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
56	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima, Vaičiulienė Aldona	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. I kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
57	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. II kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
58	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima, Vaičiulienė Aldona	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. I kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
59	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima, Vaičiulienė Aldona	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. I kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
60	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. II kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2008
61	Lietuvių kalba (valstybinė)	Prosniakova Henrika, Stumbrienė Virginija	Elementorius. Labas. Lietuvių kalba. 1 d. I kl. (valstybinė kalba)	Leidykla „Žara“ (A. Žandario įmonė)	2009
62	Lietuvių kalba (valstybinė)	Prosniakova Henrika, Stumbrienė Virginija	Elementorius. Labas. Lietuvių kalba. 2 d. I kl. (valstybinė kalba)	Leidykla „Žara“ (A. Žandario įmonė)	2009
63	Pasaulio pažinimas	Jonyrienė Violeta	Mūsų pasaulis. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. III kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
64	Pasaulio pažinimas	Jonyrienė Violeta	Mūsų pasaulis. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. III kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
65	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
66	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. III kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
67	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. II kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
68	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. III kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
69	Gimtoji kalba (rusų)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	Solnečnyj krug. Rusų kalba. 1-oji kn. IV kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
70	Gimtoji kalba (rusų)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	Solnečnyj krug. Rusų kalba. 2-oji kn. IV kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2009

71	Gimtoji kalba (rusų)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	Solnečnyj krug. Rusų kalba. 3-ioji kn. IV kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
72	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Vienas pasaulis. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. IV kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
73	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Vienas pasaulis. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. IV kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2009
74	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. III kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2010
75	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. IV kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2010
76	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. III kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2010
77	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. IV kl. (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2010
78	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Vienas pasaulis. Kas? Kaip? Kodėl? Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. IV kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2010
79	Pasaulio pažinimas	Jonynienė Violeta	Vienas pasaulis. Kas? Kaip? Kodėl? Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. IV kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2010
80	Gimtoji kalba (lenkų)	Leszczewska Elwira, Lesniewska Anna	Polskie Slowo. Literatūros ir kalbos mokymo vadovėlis. 1-oji kn. IV kl. (lenkų k.)	UAB „Šviesa“	2011
81	Gimtoji kalba (lenkų)	Leszczewska Elwira, Lesniewska Anna	Polskie slowo. Literatūros ir kalbos mokymo vadovėlis. 2-oji kn. IV kl. (lenkų k.)	UAB „Šviesa“	2011
82	Gimtoji kalba (lenkų)	Leszczewska Elwira, Lesniewska Anna	Polskie slowo. Literatūros ir kalbos mokymo vadovėlis. 3-ioji kn. IV kl. (lenkų k.)	UAB „Šviesa“	2011
83	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 1-oji kn. IV kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2011
84	Matematika	Balčytis Bronius, Martinėnienė Rima	Skaičių šalis. Matematika. 2-oji kn. IV kl. (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2011
85	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita	Gilė. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. I kl. (serija „Šok“) (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2013
86	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita	Gilė. Pasaulio pažinimas. 1-oji kn. I kl. (serija „Šok“) (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2013
87	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita	Gilė. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. I kl. (serija „Šok“) (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2013

88	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita	Gilė. Pasaulio pažinimas. 2-oji kn. I kl. (serija „Šok“) (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2013
89	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 1-oji kn. I kl. (serija „Šok“) (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2013
90	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 1-oji kn. I kl. (serija „Šok“) (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2013
91	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 2-oji kn. I kl. (serija „Šok“) (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2013
92	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 2-oji kn. I kl. (serija „Šok“) (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2013
93	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 3-ioji kn. I kl. (serija „Šok“) (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2013
94	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 3-ioji kn. I kl. (serija „Šok“) (rusų kalba)	UAB „Šviesa“	2013
95	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita, Didžgalvienė Aušra	Gilė. Pasaulio pažinimo vadovėlis. 1-oji kn. II kl. (serija „Šok“) (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2014
96	Pasaulio pažinimas	Minkuvienė Edita, Kukanauzienė Ligita, Didžgalvienė Aušra	Gilė. Pasaulio pažinimo vadovėlis. 2-oji kn. II kl. (serija „Šok“) (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2014
97	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 1-oji kn. II kl. (serija „Šok“) (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2014
98	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 2-oji kn. II kl. (serija „Šok“) (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2014
99	Matematika	Žeknienė Salomėja, Žvirblienė Jolanta	Riešutas. Matematikos vadovėlis. 3-ioji kn. II kl. (serija „Šok“) (lenkų kalba)	UAB „Šviesa“	2014

Parengė Renata Bernotienė, Aldona Zaukienė

II. PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO VADOVĖLIAI

GIMTŲJŲ KALBŲ VADOVĖLIAI

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VADOVĖLIAI

2008–2014 m. tyrimų dėl vadovėlių (sąsajos su Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis (toliau – Bendrosios programos), metodinėmis rekomendacijomis, tekstinės, vaizdinės informacijos, metodinės struktūros, užduočių ir kt.) nebuvo atlikta. Atskirų įžvalgų galime rasti 2010 m. tyrime „Gamtamokslinio ugdymo, kalbos (gimtosios), matematikos ir socialinio ugdymo vadovėlių (vadovėlių komplektų) medžiagos tinkamumas kompetencijoms ugdyti“ (žr. <http://mokomes5-8.ugdome.lt/index.php/tyrimai>). Pažymėtina, jog lietuvių (gimtosios ir valstybinės) kalbos vadovėliai, išleisti iki 2007 m. ir neatnaujinti, tik iš dalies atitinka Bendrąsias programas, o nuo 2008 m. naujai leisti arba atnaujinti – iš esmės jas atitinka.

Lietuvių kalbos vadovėliai (6 lentelė). Iš esmės vadovėliuose pateikiami įdomūs, aktualūs, su mokinių aplinka susiję tekstai. Lietuvių gimtosios kalbos vadovėlių tekstai yra neabejotinos meninės vertės, orientuoti į artimiausią, labiausiai pažįstamą aplinką, stengiamasi sudominti įvairialype tautos kūryba. Pastebėta, kad kartais 5–8 klasėms skirtuose vadovėliuose vengiama priminti arba pateikti kalbos sistemos dalykų. Ir atnaujintuose, ir naujai išleistuose lietuvių kalbos vadovėliuose yra pakankamai žodinės ir vaizdinės medžiagos, kuria siekiama sužadinti mokinių susidomėjimą, norą pažinti ir mokytis. Lietuvių kalbos 5–8 klasėms vadovėliai spalvingi, žaismingi, mokiniams teikiantys pasaulio įvairovės pojūtį: istorinės ir šiuolaikinio gyvenimo realijas atspindinčios fotografijos, kūrinių iliustracijos, dailės kūrinių reprodukcijos. 9–12 klasėms skirtuose kalbos vadovėliuose randama įvairesnių ir sudėtingesnių sakinys ir rašytinės kalbos ugdymosi užduočių, projektinių kalbos tyrimo darbų, kuriems reikia savarankiškumo, kūrybingumo, platesnio kultūrinio konteksto išmanymo.

Iš esmės lietuvių kalbos vadovėliai yra sudaryti atsižvelgiant į Bendrąsias programas, metodines rekomendacijas. Tik daugiau dėmesio galėtų būti bendrosioms kompetencijoms ugdyti, ypač mokymuisi mokytis. Mokiniai galėtų būti dažniau skatinami savarankiškai ieškoti atsakymo, kelti probleminius klausimus.

Literatūros vadovėliai (7 lentelė). Nuo 2008 m. išleistuose arba atnaujintuose literatūros vadovėliuose tekstinė informacija iš esmės atitinka Bendrąsias programas ir dalyko metodines rekomendacijas. Tačiau pastebėta, kad palyginti su iki 2007 m. leistais vadovėliais, kai kuriuose naujai parengtuose 5–8 klasėms skirtuose literatūros vadovėliuose daug tekstų pateikiami tik sutrumpinti, pvz., „Lingo Ledo Laduto“ 5–6 klasėms. Tai galėtų turėti neigiamos įtakos mokinių skaitymo gebėjimų ugdymui, kultūriniam lavinimui. Pastebėta, kad anksčiau leistuose ir 2006–2009 m. atnaujintuose literatūros vadovėliuose, pvz., L. Abraitytė „Skaitiniai“ 5–6 klasėms ir K. Urba „Skaitiniai“ 7–8 klasėms, vaizdinė informacija yra saikinga, informatyvi, susijusi su turiniu, o naujai parengtuose vadovėliuose, pvz., literatūros vadovėlis 5–6 klasei „Lingo ledo laduto“ (2007 m.), vaizdinė medžiaga kartais yra nesusijusi su turiniu,

keliamaais pamokos tikslais ir neteikia išsamios bei naudingos informacijos. Iš esmės literatūros vadovėliai yra sudaryti atsižvelgiant į Bendrąsias programas ir metodines rekomendacijas. Skatintina tai, jog literatūros vadovėliuose yra įvairaus lygio (patenkinamo, pagrindinio, aukštesniojo) užduočių, pvz., 5 klasės vadovėlyje „Lingo ledo laduto“ pateikiamos trijų lygių užduočių grupės. Jos skatina mokinius savarankiškai mokytis, tyrinėti, atlikti užduotis bendradarbiaujant. Atnaujintoje vidurinio ugdymo programoje taip pat skiriama dėmesio tarpdalykinei integracijai, todėl vadovėlių turinys orientuojamas į asmens literatūrinį ir kultūrinį ugdymą(si), asmens tapatybės jausmo ir savivertės stiprinimą, kūrybinio ir kritinio mąstymo ugdymą(si). Vadovėlių medžiagoje analizuojant literatūros kūrinius atkreipiamas dėmesys į juose glūdinčią išmintį, žmogaus ir tautos egzistencinę patirtį, kultūros reiškinių ryšius, kūrinių sąsajas su dabartimi. Siekiama, kad būtų suprastas ne tik praeities literatūros savitumas, bet ir aktualumas šiandienai.

Lietuvių kalbos ir literatūros vadovėliai. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyti 176 vadovėliai, skirti mokytis lietuvių kalbos ir literatūros 5–12 klasėse. Sąraše įvardyti: lietuvių gimtosios kalbos, lietuvių valstybinės kalbos (67 vadovėliai) ir literatūros vadovėliai (107 vadovėliai). Anksčiausiai išleisti vadovėliai yra 1992 metų, o vėliausi – 2013 metų. Daugiausia vadovėlių yra skirta šioms klasėms: 11 klasei – 28 vadovėliai, 12 klasei – 22 vadovėliai ir 7 klasei – 18 vadovėlių. Specialiųjų poreikių mokiniams 1992–2013 m. yra išleisti 8 lietuvių kalbos ir literatūros vadovėliai. Pažymėtina, jog 2008 m. patvirtinus bendrąsias programas iki 2013 m. visoms klasėms buvo atnaujinti arba naujai išleisti lietuvių (gimtosios ir valstybinės) kalbos ir literatūros vadovėliai (39 komplektai, vidutiniškai 5–6 vadovėliai klasei). Visas 5–12 klasių lietuvių kalbos ir literatūros vadovėlių sąrašas pateikiamas 6 ir 7 lentelėse. Pateikti lentelėse vadovėliai gali būti naudojami mokant lietuvių kalbos ir literatūros, tačiau vadovėliai, išleisti anksčiau negu 2007 m., turėtų būti naudojami ugdymo procese tik retais atvejais, kaip papildoma medžiaga ir pan.

5 lentelė. Lietuvių (gimtosios ir valstybinės) kalbos vadovėlių pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
1992					1 SP				1
1993					1 SP				1
1994									0
1995	1	2	1				1	1	6
1996			1				1		2
1997	1	1						1	3
1998		2		1			4		7
1999	2	2	3		1	1			9
2000	1	1	1	2		1	2	1	9
2001	1,		2	1			2 + 11 K	3 + 9 K	9 + 20

	1SP								
2002	1		1		1	1			4
2003		2	1 SP	1 SP	1	1	3		9
2004	1					1	2	2	6
2005	1	1	3		4		1		10
2006				2		3			5
2007	1		1	1	1	1			5
	2								
2008	2 SP	2	1		1	1			7
		2							
2009	1	1 SP	3	1	1 P	1	1		10+1
2010	1 P	1	-	2	-	-	-	-	
2011	-	1 P			2 + 1 P			1 P	2+3
2012	1 P		1 P	1 P	1 P	1 + 3 P	2 P	3 P	1+12
2013								1 P	1
2014	-	-	-	-	-	-	-	-	
Iš viso									124

Pastabos: P – pataisytas, SP – specialiųjų poreikių, K – atskiram kūriniiui

6 lentelė. Lietuvių (gimtosios) kalbos vadovėlių sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Lietuvių kalba. IX kl. (spec. por. mok.)	Ambrukaitis Jonas	UAB „Šviesa“	1993
2	Lietuvių kalba. 1 d. V kl.	Dominauskaitė Raimonda, Juodišiūtė Regina	UAB „Šviesa“	1995
3	Lietuvių kalba. 2 d. V kl.	Dominauskaitė Raimonda, Juodišiūtė Regina	UAB „Alma littera“	1996
4	Lietuvių kalba. 1 d. V kl.	Dominauskaitė Raimonda, Juodišiūtė Regina	UAB „Šviesa“	1997
5	Lietuvių kalba. 1 d. VI kl.	Dominauskaitė Raimonda, Juodišiūtė Regina	UAB „Alma littera“	1997

6	Lietuvių kalba. V kl.	Sirtautienė Jūratė, Sirtautas Vytautas, Sirtautas Vytautas V.	UAB „Alma littera“	1997
7	Lietuvių kalba. 2 d. VI kl.	Dominauskaitė Raimonda, Juodišiūtė Regina	UAB „Šviesa“	1998
8	Lietuvių kalba. VI kl.	Sirtautienė Jūratė, Sirtautas Vytautas, Sirtautas Vytautas V.	UAB „Alma littera“	1998
9	Lietuvių kalba. IX kl.	Koženiauskienė Regina, Dobrovolskis Bronius, Zinkevičius Zigmąs	UAB „Šviesa“	1999
10	Lietuvių kalba. Stilistika. XII kl.	Župerka Kazimieras	UAB „Šviesa“	2000
11	Lietuvių kalba. VIII kl.	Palubinskienė Elena, Čepaitienė Giedrė	UAB „Šviesa“	2000
12	Lietuvių kalba. X kl.	Dobrovolskis Bronius, Kavaliauskas Vidąs, Koženiauskienė Regina, Zinkevičius Zigmąs	UAB „Šviesa“	2000
13	Lietuvių kalba. 1-oji kn. V kl. (spec. por. mok.)	Ambrukaitis Jonas, Pobrein Vida	UAB „Šviesa“	2001
14	Lietuvių kalba. 2-oji kn. V kl. (spec. por. mok.)	Ambrukaitis Jonas, Pobrein Vida	UAB „Šviesa“	2001
15	Lietuvių kalba. Kalbos kultūra. XI kl.	Šukys Jonas	UAB „Šviesa“	2001
16	Lietuvių kalba. VI kl. (spec. por. mok.)	Ambrukaitis Jonas, Pobrein Vida	UAB „Šviesa“	2002
17	Mokomės suprasti, sisteminti ir vartoti kalbą. Lietuvių kalba. VIII kl.	Salienė Vilija	UAB „Šviesa“	2002
18	Lietuvių kalba. VII kl. (spec. por. mok.)	Ambrukaitis Jonas, Pobrein Vida	UAB „Šviesa“	2003
19	Lietuvių kalba. VIII kl. (spec. por. mok.)	Narbutienė Aldona, Ozolaitė Virginija	UAB „Šviesa“	2003
20	Lietuvių kalba. XI–XII kl.	Salienė Vilija, Smetona Antanas	UAB „Tyto alba“	2004
21	Lietuvių kalba. 1 d. V kl.	Sirtautienė Jūratė, Sirtautas Vytautas, Sirtautas Vytautas V.	UAB „Alma littera“	2005
22	Lietuvių kalba. 1 d. VI kl.	Sirtautienė Jūratė, Sirtautas Vytautas, Sirtautas Vytautas V.	UAB „Alma littera“	2005
23	Lietuvių kalba. 1-oji kn. VII kl.	Palubinskienė Elena, Čepaitienė Giedrė	UAB „Šviesa“	2005
24	Lietuvių kalba. 2 d. V kl.	Sirtautienė Jūratė, Vytautas ir Vytautas V. Sirtautai	UAB „Alma littera“	2005
25	Lietuvių kalba. 2 d. VI kl.	Sirtautienė Jūratė, Vytautas ir Vytautas V. Sirtautai	UAB „Alma littera“	2005

26	Lietuvių kalba. 2-oji kn. VII kl.	Palubinskienė Elena, Čepaitienė Giedrė	UAB „Šviesa“	2005
27	Lietuvių kalba. IX kl.	Dobrovolskis Bronius, Koženiauskienė Regina, Mikulėnienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2005
28	Lietuvių kalba. XI–XII kl.	Čepaitienė Giedrė, Župerka Kazimieras	UAB „Šviesa“	2005
29	Lietuvių kalba. 1-oji kn. VIII kl.	Čepaitienė Giedrė, Palubinskienė Elena	UAB „Šviesa“	2006
30	Lietuvių kalba. 2-oji kn. VIII kl.	Čepaitienė Giedrė, Palubinskienė Elena	UAB „Šviesa“	2006
31	Lietuvių kalba. X kl.	Dobrovolskis Bronius, Koženiauskienė Regina, Mikulėnienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2006
32	Lietuvių kalba. IX kl.	Salienė Vilija, Smetona Antanas	UAB „Tyto alba“	2007
33	Mano ir tavo šalis Lietuva. Lietuvių kalba. 1-oji kn. I m. m. (valstybinė kalba)	Prosniakova Henrika, Stumbrienė Virginija	V. Gužauskio firma „Homo liber“	2007
34	Žaidžiu žodžiu. Lietuvių kalba. 1-oji kn. V kl. (serija „Šok“)	Marcišauskaitė Vida, Mikulėnienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2007
35	Žaidžiu žodžiu. Lietuvių kalba. 2-oji kn. V kl. (serija „Šok“)	Marcišauskaitė Vida, Mikulėnienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2007
36	Žmogus ir kalba. Lietuvių kalba. XI–XII kl.	Notrimaitė Gitana, Ramonienė Meilutė, Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2007
37	Lietuvių kalba. 1-oji kn. VII kl.	Palubinskienė Elena, Čepaitienė Giedrė	UAB „Šviesa“	2008
38	Lietuvių kalba. 2-oji kn. VII kl.	Palubinskienė Elena, Čepaitienė Giedrė	UAB „Šviesa“	2008
39	Lietuvių kalba. X kl.	Salienė Vilija, Smetona Antanas	UAB „Tyto alba“	2008
40	Mano ir tavo šalis Lietuva. Lietuvių kalba. 2-oji kn. I m. m.	Prosniakova Henrika, Stumbrienė Virginija	UAB „72 sprendimai“	2008
41	Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 1-oji kn. IX kl.	Koženiauskienė Regina, Mikulėnienė Danguolė, Rinkauskienė Regina	UAB „Šviesa“	2008
42	Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 2-oji kn. IX kl.	Koženiauskienė Regina, Mikulėnienė Danguolė, Rinkauskienė Regina	UAB „Šviesa“	2008
43	Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. IX kl.	Koženiauskienė Regina, Mikulėnienė Danguolė, Rinkauskienė Regina	UAB „Šviesa“	2008
44	Vėl žaidžiu žodžiu. Lietuvių kalba. 1-oji kn. VI kl. (serija „Šok“)	Marcišauskaitė Vida, Mikulėnienė Danguolė, Petrauskaitė Jurgita	UAB „Šviesa“	2008

45	Vėl žaidžiu žodžiu. lietuvių kalba. 2-oji kn. VI kl. (serija „Šok“)	Marcišauskaitė Vida, Mikulėnienė Danguolė, Petrauskaitė Jurgita	UAB „Šviesa“	2008
46	Žaidžiu žodžiu. Lietuvių kalba. 1-oji kn. V kl. (pritaikytas spec. por. mok.) (pagal seriją „Šok“)	Marcišauskaitė Vida, Mikulėnienė Danguolė.	UAB „Šviesa“	2008
47	Žaidžiu žodžiu. Lietuvių kalba. 2-oji kn. V kl. (pritaikytas spec. por. mok.) (pagal seriją „Šok“)	Marcišauskaitė Vida, Mikulėnienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2008
48	Lietuvių kalba. 1-oji kn. VII kl. (serija „Šok“)	Marcišauskaitė Vida, Mikulėnienė Danguolė, Petrauskaitė Jurgita, Kainauskienė Vaida, Sruogis Rimvyda	UAB „Šviesa“	2009
49	Lietuvių kalba. 1-oji kn. VIII kl.	Palubinskienė Elena, Čepaitienė Giedrė	UAB „Šviesa“	2009
50	Lietuvių kalba. 2-oji kn. VII kl. (serija „Šok“)	Marcišauskaitė Vida, Mikulėnienė Danguolė, Petrauskaitė Jurgita, Kainauskienė Vaida, Sruogis Rimvyda	UAB „Šviesa“	2009
51	Lietuvių kalba. 2-oji kn. VIII kl.	Palubinskienė Elena, Čepaitienė Giedrė	UAB „Šviesa“	2009
52	Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 1-oji kn. X kl.	Koženiauskienė Regina, Mikulėnienė Danguolė, Rinkauskienė Regina	UAB „Šviesa“	2009
53	Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 2-oji kn. X kl.	Koženiauskienė Regina, Mikulėnienė Danguolė, Rinkauskienė Regina	UAB „Šviesa“	2009
54	Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 3-ioji kn. X kl.	Koženiauskienė Regina, Mikulėnienė Danguolė, Rinkauskienė Regina	UAB „Šviesa“	2009
55	Lietuvių kalba. 1 d. V kl.	Sirtautas Vytautas V., Sirtautienė Jūratė	UAB „Alma littera“	2010
56	Lietuvių kalba. 1-oji kn. VIII kl. (serija „Šok“)	Marcišauskaitė Vida, Mikulėnienė Danguolė, Petrauskaitė Jurgita, Rinkauskienė Regina	UAB „Šviesa“	2010
57	Lietuvių kalba. 2 d. V kl.	Sirtautas Vytautas V., Sirtautienė Jūratė	UAB „Alma littera“	2010
58	Lietuvių kalba. 2-oji kn. VIII kl. (serija „Šok“)	Marcišauskaitė Vida, Mikulėnienė Danguolė, Petrauskaitė Jurgita, Rinkauskienė Regina	UAB „Šviesa“	2010
59	Lietuvių kalba. 1 d. VI kl.	Sirtautas Vytautas V., Sirtautienė Jūratė	UAB „Alma littera“	2011

60	Lietuvių kalba. 1-oji kn. IX kl.	Razmantienė Audronė, Marčišauskaitė Vida, Petrauskaitė Jurgita, Leskauskaitė Asta	UAB „Šviesa“	2011
61	Lietuvių kalba. 2 d. VI kl.	Sirtautas Vytautas V., Sirtautienė Jūratė	UAB „Alma littera“	2011
62	Lietuvių kalba. 2-oji kn. IX kl.	Razmantienė Audronė, Marčišauskaitė Vida, Petrauskaitė Jurgita, Leskauskaitė Asta	UAB „Šviesa“	2011
63	Lietuvių kalba. Skaitau, rašau, kalbu, priedai. 1–4 knygos. IX– X kl.	Salienė Vilija, Smetona Antanas	UAB „Tyto alba“	2011
64	Lietuvių kalba. 1-oji kn. X kl.	Razmantienė Audronė, Marčišauskaitė Vida, Petrauskaitė Jurgita, Leskauskaitė Asta	UAB „Šviesa“	2012
65	Lietuvių kalba. 2-oji kn. X kl.	Razmantienė Audronė, Marčišauskaitė Vida, Petrauskaitė Jurgita, Leskauskaitė Asta	UAB „Šviesa“	2012
66	Žmogus ir kalba. Lietuvių kalba. XI–XII kl.	Notrimaitė-Muzikevičienė Gitana, Pribušauskaitė Joana, Ramonienė Meilutė, Parulskis Sigitas, Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012

7 lentelė. Literatūros vadovėlių sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Lietuvių literatūra (1940– 1995). XII kl.	Daujotytė Viktorija, Bukelienė Elena	UAB „Šviesa“	1995
2	Lietuvių literatūros skaitiniai (1900–1940). 1 d. XI kl.	Zaborskaitė Vanda, Norkevičienė Regina	UAB „Šviesa“	1995
3	Skaitiniai. VI kl.	Abraitytė Laima (sud.).	UAB „Šviesa“	1995
4	Knygų valandos. Skaitiniai. VII kl.	Urba Kęstutis (sud.).	UAB „Šviesa“	1996
5	Lietuvių literatūra. (XX a. pr. ir 2 pusė). XI kl.	Daujotytė Viktorija	UAB „Šviesa“	1996
6	Lietuvių literatūra (1940– 1995). XII kl.	Daujotytė Viktorija, Bukelienė Elena	UAB „Šviesa“	1997
7	Knygų dienos. Skaitiniai. 1- oji kn. VIII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	1998
8	Knygų dienos. Skaitiniai. 2 - oji kn. VIII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	1998

9	Knygų dienos. Skaitiniai. 3-ioji kn. VIII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	1998
10	Lietuvių literatūra (XX a. pr. ir 2 pusė). XI kl.	Daujotytė Viktorija	UAB „Šviesa“	1998
11	Lietuvių literatūra. 1 d. IX kl.	Šervenikaitė Nijolė	UAB „Alma littera“	1998
12	Lietuvių literatūra. 2 d. IX kl.	Šervenikaitė Nijolė	UAB „Alma littera“	1998
13	Lietuvių literatūros skaitiniai (1900–1940). 1 d. XI kl.	Zaborskaitė Vanda, Norkevičienė Regina	UAB „Šviesa“	1998
14	Lietuvių tautosaka. Vadovėlis aukštesniųjų klasių mokiniams. XI–XII kl.	Sauka Leonardas	UAB „Šviesa“	1998
15	Senoji Lietuvos literatūra. (iki XIX a. pradžios). XI–XII kl.	Jovaišas Albinas	UAB „Šviesa“	1998
16	Knygų valandos. Skaitiniai. VII kl.	Urba Kęstutis (sud.).	UAB „Šviesa“	1999
17	Lietuvių literatūra. 1 d. X kl.	Šervenikaitė Nijolė	UAB „Alma littera“	1999
18	Skaitiniai. 1-oji kn. V kl.	Abraitytė Laima	UAB „Šviesa“	1999
19	Skaitiniai. 2-oji kn. V kl.	Abraitytė Laima	UAB „Šviesa“	1999
20	Skaitiniai. VI kl.	Abraitytė Laima (sud.).	UAB „Šviesa“	1999
21	Lietuvių literatūra. 2 d. X kl.	Rimavičiūtė Lina	UAB „Alma littera“	2000
22	Literatūros teorija ir kūrinų interpretacijos. 1 d. XI–XII kl.	Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2000
23	Trumpa lietuvių literatūros istorija. 1 d. XI–XII kl.	Zaborskaitė Vanda	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2000
24	7–9 dešimtmečio lietuvių novelė. XI–XII kl. Mažoji serija	Mačianskaitė Loreta	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
25	Antikos teatras. Sofoklio Antigonė. XI–XII kl. Mažoji serija	Kanišauskaitė Irena	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
26	Balys Sruoga: gyvenimas ir kūryba. XI–XII kl. Mažoji serija	Tapinienė Violeta	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
27	Donelaičio kūryba. XI–XII kl. Mažoji serija	Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
28	Francas Kafka. Mažoji serija	Šervenikaitė Nijolė	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
29	Homero Iliada ir Odiseja. XI–XII kl. Mažoji serija	Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
30	J. V. Gėtės „Faustas“. XI–XII kl. Mažoji serija	Kanišauskaitė Irena	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
31	Klasicizmo literatūra. XI–XII kl. Mažoji serija	Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001

32	Lietuvių egzodo poezija. XI–XII kl. Mažoji serija	Satkauskytė Dalia	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
33	Lietuvių literatūros skaitiniai (1900–1940). 2 d. XI kl.	Zaborskaitė Vanda, Norkevičienė Regina	UAB „Naujoji Rosma“	2001
34	Lietuvių neoromantikų poezija. XI–XII kl. Mažoji serija	Satkauskytė Dalia	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
35	Literatūros teorija. Atidus skaitymas. 2 d. XI–XII kl.	Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
36	Renesanso literatūra. XI–XII kl. Mažoji serija	Kanišauskaitė Irena	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
37	Romantizmas. Literatūra. XI–XII kl. Mažoji serija	Kanišauskaitė Irena	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
38	Servanteso Don Kichotas. XI–XII kl. Mažoji serija	Perminaitė-Katkuvienė Jurga	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
39	Skaitykime Joną Biliūną. XI–XII kl. Mažoji serija	Mikalajūnas Marius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
40	Švietimo epochos literatūra. XI–XII kl. Mažoji serija	Kanišauskaitė Irena, Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
41	Trumpa lietuvių literatūros istorija. 2 d. XI–XII kl.	Zaborskaitė Vanda	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
42	V. Šekspyro Hamletas. XI–XII kl. Mažoji serija	Dailidienė Vilija	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
43	Vaižgantas. XI–XII kl. Mažoji serija	Šervenikaitė Nijolė	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
44	Vertybių kaita XX a. pradžios lietuvių literatūroje. XI–XII kl. Mažoji serija	Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
45	Viduramžių literatūra. XI–XII kl. Mažoji serija	Dailidienė Vilija	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
46	Vincas Mykolaitis-Putinas. Gyvenimas ir kūryba. XI–XII kl.	Eigminienė Dainora	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2001
47	XIX amžiaus lietuvių literatūra. XI–XII kl. Vadovėlis aukštesniųjų klasių mokiniams modulio programai	Žentelytė Audronė	UAB „Šviesa“	2001
48	Knygų valandos. Skaitiniai. 1-oji kn. VII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2002
49	Knygų valandos. Skaitiniai. 2-oji kn. VII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2002
50	Knygų valandos. Skaitiniai. 3-ioji kn. VII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2002
51	Skaitymai. Literatūros skaitiniai. 1 d. V kl.	Karčiauskienė Levutė	UAB leidykla „Gimtas žodis“	2002
52	Skaitymai. Literatūros skaitiniai. 2 d. V kl.	Karčiauskienė Levutė	UAB leidykla „Gimtas žodis“	2002

53	Antanas Škėma. XI–XII kl. Mažoji serija	Mačianskaitė Loreta	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2003
54	Literatūra. 1-oji kn. XI–XII kl.	Daujotytė Viktorija, Tūtlytė Rita, Viliūnas Giedrius, Tamošaitis Regimantas	UAB „Šviesa“	2003
55	Literatūros vadovėlis. XI kl. Mokinio knyga bendrajam kursui	Autorių kolektyvas (vad. Žukas Saulius)	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2003
56	Modernizmas. XX a. pirma pusė. Literatūros vadovėlis. 1 d. XI–XII kl. Mažoji serija	Viliūnas Giedrius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2003
57	Modernizmas. XX a. vidurys ir antra pusė. Literatūros vadovėlis. 2 d. XI–XII kl. Mažoji serija	Viliūnas Giedrius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2003
58	Romualdo Granausko kūryba. Literatūros vadovėlis. XI–XII kl. Mažoji serija	Karaliūtė-Bredelienė Asta	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2003
59	Skaitiniai. 1-oji kn. VI kl.	Abraitytė Laima (sud.)	UAB „Šviesa“	2003
60	Skaitiniai. 2-oji kn. VI kl.	Abraitytė Laima (sud.)	UAB „Šviesa“	2003
61	Skaitymai. Literatūros vadovėlis. 1 d. VI kl.	Karčiauskienė Levutė	UAB leidykla „Gimtasis žodis“	2003
62	Skaitymai. Literatūros vadovėlis. 2 d. VI kl.	Karčiauskienė Levutė	UAB leidykla „Gimtasis žodis“	2003
63	Vinco Krėvės gyvenimas ir kūryba. Literatūros vadovėlis. XI–XII kl. Mažoji serija	Baltuonė Andrius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2003
64	Literatūra. 2-oji kn. XI–XII kl.	Daujotytė Viktorija, Tūtlytė Rita, Viliūnas Giedrius, Tamošaitis Regimantas	UAB „Šviesa“	2004
65	Literatūros vadovėlis. 1 d. XI kl. Mokinio knyga išplėstiniam kursui	Autorių kolektyvas (vad. Žukas Saulius)	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2004
66	Literatūros vadovėlis. 1 d. XII kl. Mokinio knyga išplėstiniam kursui	Autorių kolektyvas (vad. Žukas Saulius)	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2004
67	Literatūros vadovėlis. 2 d. XI kl. Mokinio knyga išplėstiniam kursui	Autorių kolektyvas (vad. Žukas Saulius)	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2004
68	Literatūros vadovėlis. 2 d. XII kl. Mokinio knyga išplėstiniam kursui	Autorių kolektyvas (vad. Žukas Saulius)	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2004
69	Literatūros vadovėlis. XII kl. Mokinio knyga bendrajam kursui	Autorių kolektyvas (vad. Žukas Saulius)	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2004
70	Skaitiniai. 1-oji kn. V kl.	Abraitytė Laima	UAB „Šviesa“	2004
71	Skaitiniai. 2-oji kn. V kl.	Abraitytė Laima	UAB „Šviesa“	2004
72	Literatūros laukai. 1-oji kn. IX kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2005

73	Literatūros laukai. 2-oji kn. IX kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2005
74	Literatūros vadovėlis. IX kl.	Kanišauskaitė Irena, Šervenikaitė Nijolė, Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2005
75	Literatūros vadovėlis. X kl.	Kanišauskaitė Irena, Šervenikaitė Nijolė, Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2006
76	Knygų dienos. Skaitiniai. 1-oji kn. VIII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2007
77	Knygų dienos. Skaitiniai. 2-oji kn. VIII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2007
78	Knygų dienos. Skaitiniai. 3-ioji kn. VIII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2007
79	Lingo lego laduto. Lietuvių literatūra. 1-oji kn. V kl. (serija „Šok“)	Janušauskienė Vilija, Žvironaitė Loreta	UAB „Šviesa“	2007
80	Lingo lego laduto. Lietuvių literatūra. 2-oji kn. V kl. (serija „Šok“)	Janušauskaitė Vilija, Žvironaitė Loreta	UAB „Šviesa“	2007
81	Literatūros šaltiniai. 1-oji kn. X kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2007
82	Literatūros šaltiniai. 2-oji kn. X kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2007
83	Knygų valandos. Skaitiniai. 1-oji kn. VII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2008
84	Knygų valandos. Skaitiniai. 2-oji kn. VII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2008
85	Knygų valandos. Skaitiniai. 3-ioji kn. VII kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2008
86	Rito rato ratuto. Lietuvių literatūra. 1-oji kn. VI kl. (serija „Šok“)	Janušauskienė Vilija, Žvironaitė Loreta	UAB „Šviesa“	2008
87	Rito rato ratuto. Lietuvių literatūra. 2-oji kn. VI kl. (serija „Šok“)	Janušauskienė Vilija, Žvironaitė Loreta	UAB „Šviesa“	2008
88	Literatūros erdvės. 1-oji kn. XI–XII kl.	Daujotytė Viktorija, Tamošaitis Regimantas, Tūtlytė Rita, Viliūnas Giedrius	UAB „Šviesa“	2009
89	Literatūros erdvės. 2-oji kn. XI–XII kl.	Daujotytė Viktorija, Tamošaitis Regimantas, Tūtlytė Rita, Viliūnas Giedrius	UAB „Šviesa“	2009
90	Literatūros erdvės. 3-ioji kn. XI–XII kl.	Daujotytė Viktorija, Tamošaitis Regimantas, Tūtlytė Rita, Viliūnas Giedrius	UAB „Šviesa“	2009
91	Literatūros erdvės. 4-oji kn. XI–XII kl.	Daujotytė Viktorija, Tamošaitis Regimantas, Tūtlytė Rita, Viliūnas Giedrius	UAB „Šviesa“	2009
92	Literatūros vadovėlis. 1-oji kn. VII kl. (serija „Šok“)	Černiauskienė Nijolė, Skairienė Vilda, Žvironaitė Loreta	UAB „Šviesa“	2009

93	Literatūros vadovėlis. 2-oji kn. VII kl. (serija „Šok“)	Černiauskiene Nijolė, Skairienė Vilda, Žvironaitė Loreta	UAB „Šviesa“	2009
94	Literatūros vadovėlis. IX kl.	Kanišauskaitė Irena, Šervenikaitė Nijolė, Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
95	Literatūros vadovėlis. X kl.	Kanišauskaitė Irena, Šervenikaitė Nijolė, Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2009
96	Skaitiniai. 1-oji kn. V kl.	Abraitytė Laima	UAB „Šviesa“	2009
97	Skaitiniai. 2-oji kn. V kl.	Abraitytė Laima	UAB „Šviesa“	2009
98	Skaitiniai. 1-oji kn. VI kl.	Abraitytė Laima	UAB „Šviesa“	2010
99	Skaitiniai. 2-oji kn. VI kl.	Abraitytė Laima	UAB „Šviesa“	2010
100	Literatūros laukai. 1-oji kn. IX kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2011
101	Literatūros laukai. 2-oji kn. IX kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	2011
102	Literatūros vadovėlis. 2 d. XI kl.	Baltuonė A., Kanišauskaitė I., Mikalajūnas M., Satkauskytė D., Šervenikaitė N., Žukas S.	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2011
103	Literatūros vadovėlis. 1 d. XI kl.	Kanišauskaitė Irena, Mikalajūnas Marius, Patiejūnienė Eglė, Šervenikaitė Nijolė, Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2011
104	Literatūros erdvės. 1-oji kn. XI–XII kl.	Daujotytė Viktorija, Tamošaitis Regimantas, Tūtlytė Rita, Viliūnas Giedrius	UAB „Šviesa“	
105	Literatūros šaltiniai. 1-oji kn. X kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	
106	Literatūros šaltiniai. 2-oji kn. X kl.	Urba Kęstutis	UAB „Šviesa“	
107	Literatūros vadovėlis. 1 d. XII kl.	Kanišauskaitė Irena, Mačianskaitė Loreta, Satkauskytė Dalia, Šervenikaitė Nijolė, Vaitiekūnas Dainius, Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012
108	Literatūros vadovėlis. 2 d. XII kl.	Kanišauskaitė Irena, Mačianskaitė Loreta, Mikalajūnas Marius, Satkauskytė Dalia, Šervenikaitė Nijolė, Vaitiekūnas Dainius, Žukas Saulius	UAB „Baltų lankų“ leidyba	2012

Parengė Daiva Briedienė

TAUTINIŲ MAŽUMŲ GIMTŲJŲ KALBŲ VADOVĖLIAI

Tikslinių tyrimų dėl tautinių mažumų gimtųjų kalbų vadovėlių turinio kokybės po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo nebuvo atlikta.

2002–2010 m. leidykloje „Šviesa“ išleisti lenkų ir rusų (gimtosios) kalbos vadovėliai, skirti 1–10 klasių mokiniams, neatitinka Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų reikalavimų (2008 m.). Jie buvo leidžiami programų atnaujinimo laikotarpiu, tad nebuvo užtikrintas glaudus bendradarbiavimas tarp

vadovėlių autorių, konsultantų, leidėjų ir vadovėlius vertinančių ekspertų. Visi iki šiol išleisti vidurinio ugdymo lenkų ir rusų (gimtosios) kalbos vadovėliai yra labai pasenę (1996 m.) ir neatitinka nei 2002 m., nei 2011 m. patvirtintų atnaujintų Bendrųjų programų.

1–12 klasių vadovėliuose galima rasti vertingų, neabejotinos meninės vertės tekstų, bet trūksta tekstų atitinkančių šiuolaikinį požiūrį į literatūros mokymą, skatinančių integruoti skirtingus kultūros tekstus.

Atnaujintose Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiose programose (2008 m.) daug dėmesio skiriama įvairių (grožinių ir negrožinių) tekstų suvokimui, argumentavimui, vertinimui, sąsajų tarp skirtingų kultūros tekstų atskleidimui bei rašytinių ir sakytinių tekstų kūrimui. Šie gebėjimai ne tik padeda mokiniam giliau pažinti gimtąją kalbą ir kultūrą, bet taip pat ugdo perkeliamašias kompetencijas (pvz., kritinį mąstymą, kūrybiškumą), kurios skatina asmenybės raidą, yra reikalingos studijuojant ir siekiant profesinės karjeros. Atnaujintoje Vidurinio ugdymo bendrojoje programoje (2011 m.) taip pat skiriama dėmesio tarpdalykinei integracijai, pvz., lenkų (gimtosios) kalbos integracijai su istorijos, dailės ir informacinių technologijų dalykais. Svarbu pažymėti, kaip stipriai lenkų ar rusų gimtosios kalbos mokymas yra susijęs su lietuvių kalbos ir literatūros mokymu, taip pat su užsienio kalbų mokymu, ugdant teksto suvokimo ir teksto kūrimo gebėjimus. Deja, dabar mokyklose naudojami lenkų ir rusų kalbos vadovėliai tik iš dalies atitinka šiuos reikalavimus.

Vertėtų atkreipti dėmesį į tai, kad nuo 2002 m. išleisti 5–8 klasių literatūros vadovėliai tapo skaitiniais, kurie dera su pratybų sąsiuvinio medžiaga, bet nepadedą savarankiškai mokytis. Atnaujinant vadovėlius šią nuostatą reikėtų keisti, nes vadovėlių metodinė sąranga turėtų atitikti šiuolaikinės didaktikos reikalavimus. Turėtų būti ugdomos ne tik dalykinės, bet ir bendrosios kompetencijos.

Naujų lenkų / rusų gimtosios kalbos ir literatūros mokymui vadovėlių parengimas – aktuali problema. Deja, šioms kalboms mokytis nėra ir papildomų (pvz., skaitmeninių) mokymo priemonių, nors jų nemažai sukurta lietuvių kalbai, matematikai, istorijai, gamtos mokslams mokytis. Nors 2013–2014 m., įgyvendinant projektą „Ugdymo turinio naujovių sklaidos modelis“, UAB „SPORA“, remdamasi naujais metodiniais reikalavimais, parengė lenkų / rusų kalbos skaitmeninių mokymo(si) priemonių (10 temų 9–10 kl. ir 9 temų 11–12 kl.), tačiau skaitmeninių mokymosi priemonių medžiaga apima tik nedidelę naujųjų Bendrųjų programų turinio dalį ir negali atstoti arba pakeisti vadovėlio.

Parengė Danuta Szejnicka

Rusų gimtosios kalbos vadovėliai. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyta 38 vadovėliai, skirti mokytis rusų gimtosios kalbos 1–12 klasėse. Anksčiausiai išleisti vadovėliai yra 1997 metų, o vėliausi – 2009 metų. Daugiausia vadovėlių yra skirta šioms klasėms: 12 ir 11 klasei – 6 vadovėliai. Jie visi yra išleisti 1998–2003 m. Pažymėtina, jog vadovėlių 11–12 ir 1–2 klasėms, patvirtinus 2008 m. Bendrąsias programas, nebuvo išleista. Visas 1–12 klasių rusų kalbos (gimtosios) vadovėlių sąrašas pateikiamas 9 lentelėje. Pateikti lentelėje vadovėliai gali būti naudojami mokant rusų kalbos (gimtosios), tačiau vadovėliai, išleisti anksčiau negu 2008 m., turėtų būti naudojami ugdymo procese tik retais atvejais, kaip papildoma medžiaga ir pan.

8 lentelė. Rusų gimtosios kalbos vadovėlių vadovėlių pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės												Iš viso
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997						1							1
1998											1	2	3
1999											2		2
2000													0
2001						1	1				1	(1)	3
2002							2	1 (1)	2	2	1	(1)	8
2003								1	1*	1		2	5
2004					1				1				2
2005													0
2006	3												3
2007		3											3
2008			3		1	1							5
2009				3									3
2010													0
2011													0
2012													0
2013													0
2014													0
Iš viso													38

(1) – vadovėlis skiriamas dviem mokymosi metams (pvz., 11–12 kl.)

1* – vadovėlis skiriamas 9–12 klasėms.

Pastaba. Vadovėliai, kuriuos sudaro kelios dalys (knygos), čia pažymėti kaip atskiri vienetai.

9 lentelė. 1–12 klasių gimtosios kalbos (rusų) vadovėlių sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Literatūros pasaulyje. Mokomoji chrestomatija. VI kl. (rusų kalba)	Klumbytė Danutė ir kt.	UAB „Naujoji Rosma“	1997
2	Rusų literatūra XIX a. 1-oji kn. XI kl. (rusų kalba)	Glinterščik Roza, Valiulis Svetlana	UAB „Šviesa“	1998
3	Rusų literatūra XX a. 1-oji kn. XII kl. (rusų kalba)	Glinterščik Roza	UAB „Šviesa“	1998
4	Rusų literatūra XX a. 2-oji kn. XII kl. (rusų kalba)	Glinterščik Roza	UAB „Šviesa“	1998
5	Rusų literatūra XIX a. 2-oji kn. XI kl. (rusų kalba)	Glinterščik Roza, Valiulis Svetlana, Gudonienė Vida	UAB „Šviesa“	1999
6	Rusų literatūra XIX a. 3-ioji kn. XI kl. (rusų kalba)	Gudonienė Vida, Kostjuk Svetlana, Jakovleva Alevtina	UAB „Šviesa“	1999
7	Iskusstvo russkoj reči. Rusų iškalbos menas. Retorika. Logika. Gramatika. XI–XII kl. (rusų kalba)	Lasan Eleonora, Šapiro Raisa	UAB „Šviesa“	2001

8	Rusų kalba. VI kl. (rusų kalba)	Švaiko Svetlana, Romanovičius Anatolij	UAB „Šviesa“	2001
9	Rusų kalba. VII kl. (rusų kalba)	Kirilova Natalija, Senčenko Nina, Londareva Tatjana	UAB „Šviesa“	2001
10	Russkaja literatura. Učebnik chrestomatija. Rusų literatūra. Vadovėlis chrestomatija. VII kl. (rusų kalba)	Novikovas Jurijus, Kulikova Valentina ir kt.	UAB „Šviesa“	2002
11	Russkaja literatura. Učebnik chrestomatija. Rusų literatūra. Vadovėlis chrestomatija. IX kl. (rusų kalba)	Kostiuk Svetlana	UAB „Šviesa“	2002
12	Russkaja literatura. Učebnik chrestomatija. Rusų literatūra. Vadovėlis chrestomatija. X kl. (rusų kalba)	Gudonienė Vida, Valiulis Svetlana	UAB „Šviesa“	2002
13	Russkij jazyk 10. Rusų kalba. X kl. (rusų kalba)	Kucharenko Larisa, Dvorkina Adel	UAB „Šviesa“	2002
14	Russkij jazyk 8. Rusų kalba. VIII kl. (rusų kalba)	Lisovodskaja Irina, Ktitorova Tatjana, Lyčinskaja Marina	UAB „Šviesa“	2002
15	Russkij jazyk 9. Rusų kalba. IX kl. (rusų kalba)	Pankova Raisa, Griškovskaja Liudmila	UAB „Šviesa“	2002
16	Učebnik chrestomatija. Visuotinės literatūros vadovėlis chrestomatija. VII–VIII kl. (rusų kalba)	Kolesnikova Nadežda, Semionova Natalija	UAB „Šviesa“	2002
17	V pomošč junomu oratoru eruditu. Priloženije k učebniku. Jaunojo oratoriaus erudito pagalbininkas. Vadovėlio priedas. XI–XII kl. (rusų kalba)	Lasan Eleonora, Šapiro Raisa	UAB „Šviesa“	2002
18	Russkaja literatura 8. Rusų literatūros vadovėlis chrestomatija. VIII kl. (rusų kalba)	Kulikova Valentina ir kt.	UAB „Šviesa“	2003
19	Rusų literatūra XX a. 2-oji kn. XII kl. (rusų kalba)	Glinterščik Roza	UAB „Šviesa“	2003
20	Rusų literatūra XX a. Šiuolaikiniai rusų rašytojai postmodernistai. 3-ioji kn. XII kl. (rusų kalba)	Glinterščik Roza	UAB „Šviesa“	2003
21	Sodružestvo iskusstv. Rusų literatūros vadovėlio priedas. X kl. (rusų kalba)	Gudonienė Vida	UAB „Šviesa“	2003
22	Zarubežnaja literatura. Visuotinės literatūros vadovėlis. IX–XII kl. (rusų kalba)	Kolesnikova Nadežda	UAB „Šviesa“	2003
23	Russkaja literatura. Ot slova k slovestnosti. Rusų literatūros vadovėlis. 2-oji kn. IX kl. (rusų kalba)	Kostiuk Svetlana	UAB „Šviesa“	2004
24	Rusų kalba. V kl. (rusų kalba)	Laškevič Tatjana, Brazauskienė Jelena	UAB „Šviesa“	2004
25	Vesiolaja karusel. Rusų kalba. 1-oji kn. I kl. (rusų kalba)	Jakubova Ramilia, Liubinska Irina, Zacharova Ina	UAB „Šviesa“	2006

26	Vesiolaja karusel. Rusų kalba. 2-oji kn. I kl. (rusų kalba)	Jakubova Ramilia, Liubinska Irina, Zacharova Ina	UAB „Šviesa“	2006
27	Vesiolaja karusel. Rusų kalba. 3-ioji kn. I kl. (rusų kalba)	Jakubova Ramilia, Liubinska Irina, Zacharova Ina	UAB „Šviesa“	2006
28	Detskij mir. Rusų kalba. 1-oji kn. II kl. (rusų kalba)	Jakubova Ramilia, Atabajeva Tatjana	UAB „Šviesa“	2007
29	Detskij mir. Rusų kalba. 2-oji kn. II kl. (rusų kalba)	Jakubova Ramilia, Atabajeva Tatjana	UAB „Šviesa“	2007
30	Detskij mir. Rusų kalba. 3-ioji kn. II kl. (rusų kalba)	Jakubova Ramilia, Atabajeva Tatjana	UAB „Šviesa“	2007
31	Na perekrestke kultur. Rusų literatūra. VI kl. (rusų kalba)	Šapiro Raisa, Aniučkštienė Irina	UAB „Šviesa“	2008
32	Pestryje stranicy. Rusų kalba. 1-oji kn. III kl. (rusų kalba)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	UAB „Šviesa“	2008
33	Pestryje stranicy. Rusų kalba. 2-oji kn. III kl. (rusų kalba)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	UAB „Šviesa“	2008
34	Pestryje stranicy. Rusų kalba. 3-ioji kn. III kl. (rusų kalba)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	UAB „Šviesa“	2008
35	Rusų literatūra. V kl. (rusų kalba)	Dubietienė Alina, Fijas Zoja	UAB „Šviesa“	2008
36	Solnečnyj krug. Rusų kalba. 1-oji kn. IV kl. (rusų kalba)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	UAB „Šviesa“	2009
37	Solnečnyj krug. Rusų kalba. 2-oji kn. IV kl. (rusų kalba)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	UAB „Šviesa“	2009
38	Solnečnyj krug. Rusų kalba. 3-ioji kn. IV kl. (rusų kalba)	Liubinska Irina, Zacharova Ina, Rukovič Jelena	UAB „Šviesa“	2009

Parengė Danguolė Povilaitienė

Lenkų kalbos (gimtosios) vadovėliai. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyta 43 vadovėliai, skirti mokytis lenkų kalbos (gimtosios) 1–12 klasėse. Anksčiausiai išleisti vadovėliai yra 1997 metų, o vėliausi – 2012 metų (vadovėlis 9 klasei) (žr. 10 lentelę). Daugiausia vadovėlių yra skirta 11 klasei – 5 vadovėliai. Visas 1–12 klasių lenkų kalbos (gimtosios) vadovėlių sąrašas pateikiamas 11 lentelėje. Pažymėtina, kad vadovėlių 11–12 klasei, patvirtinus 2008 m. Bendrąsias programas, nebuvo išleista. Pateikti lentelėje vadovėliai gali būti naudojami mokant lenkų kalbos (gimtosios), tačiau vadovėliai, išleisti anksčiau negu 2008 m., turėtų būti naudojami ugdymo procese tik retais atvejais, kaip papildoma medžiaga ir pan.

10 lentelė. Lenkų gimtosios kalbos vadovėlių vadovėlių pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės												Iš viso
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997											1		1
1998	1									2			3
1999								1			1	1	3
2000													0
2001									1		1	1	3

2002										1	1	1	3
2003					1	1	1						3
2004	1												3
2005				1	1						1		3
2006			1				1						2
2007		1						1		1			3
2008					1				1		1		3
2009						1							1
2010							1						1
2011				1									1
2012									1				1
2013													0
2014													0
Iš viso													34

11 lentelė. 1–12 klasių lenkų gimtosios kalbos vadovėlių sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Antologia literatury polskiej 11. Lenkų literatūros antologija. 1-oji kn. XI kl. (lenkų kalba)	Šejnicka Danuta	UAB „Gera idėja“	2005
2	Antologia literatury polskiej 11. Lenkų literatūros antologija. 2-oji kn. XI kl. (lenkų kalba)	Fedorovič Irena	UAB „Gera idėja“	2005
3	Antologia literatury polskiej XX wieku. Lenkų literatūros antologija XX a. (Młoda Polska – šiuolaikinė literatūra) XII kl. (lenkų kalba)	Turkevič Halina	UAB „Šviesa“	2001
4	Czynieć slowami. Lenkų kalbos gramatika. VIII kl. (lenkų kalba)	Karas Halina, Kutysc Lilia	UAB „Šviesa“	2008
5	Czytam, wiec jestem. Literatūros vadovėlis. VIII kl. (lenkų kalba)	Syrnicka Krystyna, Dajnowicz Barbara	UAB „Šviesa“	2012
6	Gimtoji kalba. Lenkų literatūra ir kalba. V kl. (lenkų kalba)	Michailovič Teresa, Gulbinovič Ana	UAB „Šviesa“	2003
7	Lenkų literatūra. VI kl. (lenkų kalba)	Syrnicka Krystyna, Andrušanec Wanda	UAB „Šviesa“	2009
8	Literatūra. Barokas. Švietimas. Romantizmas. XI kl. (lenkų kalba)	Narunec Sabina, Narunec Ramuald ir kt.	UAB „Šviesa“	1997
9	Literatūros apybraiža. Pozityvizmas – šiuolaikinė literatūra. X kl. (lenkų kalba)	Osipovič Česlava	UAB „Šviesa“	1998
10	Literatūros vadovėlis. VII kl. (lenkų kalba)	Levicka Regina, Minovič Liucija	UAB „Šviesa“	2010
11	Mano kalba ištikimoji. Lenkų kalba. IX kl. (lenkų kalba)	Masoit Irena, Sokolovska Henryka	UAB „Šviesa“	2001

12	Mano kalba ištikimoji. Lenkų kalba. X kl. (lenkų kalba)	Masoit Irena, Sokolovska Henryka	UAB „Šviesa“	1998
13	Mano kalba ištikimoji. Lenkų kalba. X kl. (lenkų kalba)	Masoit Irena, Sokolovska Henryka	UAB „Šviesa“	2002
14	Moje podroze po literaturze. Lenkų literatūra. V kl. (lenkų kalba)	Syrnicka Krystyna, Andrušanec Wanda	UAB „Šviesa“	2008
15	Mūsų minčių raiška. Lenkų kalba. XI–XII kl. (lenkų kalba)	Dvilevič Barbara, Siekacka Liudmila	UAB „Šviesa“	1999
16	Oswajanie slow. Lenkų kalba. VII kl. (lenkų kalba)	Beliavska Elvyra, Geben Kinga	UAB „Šviesa“	2007
17	Pamilti gramatiką. Lenkų kalba. V kl. (lenkų kalba)	Jasinska Ana, Jaglinska Liucina	UAB „Šviesa“	2005
18	Pamilti gramatiką. Lenkų kalba. VI kl. (lenkų kalba)	Jasinska Ana, Jaglinska Liucina	UAB „Šviesa“	2006
19	Poelementorinio laikotarpio skaitiniai. I kl. (lenkų kalba)	Orševska Barbara	UAB „Šviesa“	1998
20	Polskie Slowo. Literatūros ir kalbos mokymo vadovėlis. 1-oji kn. IV kl. (lenkų k.)	Leszczewska Elwira, Lesniewska Anna	UAB „Šviesa“	2011
21	Polskie slowo. Literatūros ir kalbos mokymo vadovėlis. 2-oji kn. IV kl. (lenkų k.)	Leszczewska Elwira, Lesniewska Anna	UAB „Šviesa“	2011
22	Polskie slowo. Literatūros ir kalbos mokymo vadovėlis. 3-oji kn. IV kl. (lenkų k.)	Leszczewska Elwira, Lesniewska Anna	UAB „Šviesa“	2011
23	Pozytyvizm. Młoda polska. Pozityvizmas. Młoda polska. Literatūros vadovėlis. XI kl. (lenkų kalba)	Makoveckis Andrzej, Chmelevska Halina	UAB „Šviesa“	2001
24	Radosc czytania. Lenkų literatūra. IX kl. (lenkų kalba)	Dalecka Teresa, Krol Teresa	UAB „Šviesa“	2007
25	Senovė. Viduramžiai. Renesansas. Literatūros vadovėlis. XI kl. (lenkų kalba)	Buinicki Tadeuš	UAB „Šviesa“	2003
26	Stebuklingi karoliukai. Lenkų literatūra ir kalba. 1-oji kn. IV kl. (lenkų kalba)	Lukša Ana	UAB „Šviesa“	2005
27	Stebuklingi karoliukai. Lenkų literatūra ir kalba. 2-oji kn. IV kl. (lenkų kalba)	Lukša Ana	UAB „Šviesa“	2005
28	Stebuklingi karoliukai. Lenkų literatūra ir kalba. 3-ioji kn. IV kl. (lenkų kalba)	Lukša Ana	UAB „Šviesa“	2005
29	Stebuklingos raidelės. Elementorius. 1-oji kn. I kl. (lenkų kalba)	Grydž Marzena	UAB „Šviesa“	2004
30	Stebuklingos raidelės. Elementorius. 2-oji kn. I kl. (lenkų kalba)	Grydž Marzena	UAB „Šviesa“	2004
31	Stebuklingos raidelės. Elementorius. 3-ioji kn. I kl. (lenkų kalba)	Grydž Marzena	UAB „Šviesa“	2004
32	Tolimos ir artimos kelionės. Lenkų kalba ir literatūra. VIII kl. (lenkų kalba)	Karas Halina, Poliakevič Aneta	UAB „Šviesa“	1999

33	Wedrowka po zdaniach i slowkach. Lenkų kalba. 1-oji kn. II kl. (lenkų kalba)	Dunovska Maria, Kolenda Teresa	UAB „Šviesa“	2007
34	Wedrowka po zdaniach i slowkach. Lenkų kalba. 2-oji kn. II kl. (lenkų kalba)	Dunovska Maria, Kolenda Teresa	UAB „Šviesa“	2007
35	Wedrowka po zdaniach i slowkach. Lenkų kalba. 3-ioji kn. II kl. (lenkų kalba)	Dunovska Maria, Kolenda Teresa	UAB „Šviesa“	2007
36	XX a. Lenkų literatūra. XI–XII kl. (lenkų kalba)	Vročinskis Tomašas	UAB „Šviesa“	2002
37	Zamyslenie nad slowem. Lenkų literatūra. X kl. (lenkų kalba)	Dalecka Teresa, Krol Teresa	UAB „Šviesa“	2008
38	Ziarnko do ziarnka. Lenkų kalba. 1-oji kn. III kl. (lenkų kalba)	Orševska Barbara	UAB „Šviesa“	2006
39	Ziarnko do ziarnka. Lenkų kalba. 2-oji kn. III kl. (lenkų kalba)	Orševska Barbara	UAB „Šviesa“	2006
40	Ziarnko do ziarnka. Lenkų kalba. 3-ioji kn. III kl. (lenkų kalba)	Orševska Barbara	UAB „Šviesa“	2006
41	Žodžių šalyje. Lenkų literatūra ir kalba. VI kl. (lenkų kalba)	Dvilevič Barbara, Siekacka Liudmila	UAB „Šviesa“	2003
42	Žodžiu tapyta. Lenkų literatūra ir kalba. 1-oji kn. VII kl. (lenkų kalba)	Kuckienė Janina, Korkus Danuta	UAB „Šviesa“	2003
43	Žodžiu tapyta. Lenkų literatūra ir kalba. 2-oji kn. VII kl. (lenkų kalba)	Kuckienė Janina, Korkus Danuta	UAB „Šviesa“	2003

Duomenis (10–11 lentelės) parengė Daiva Briedienė

UŽSIENIO KALBŲ VADOVĖLIAI

Užsienio kalboms mokytis Lietuvoje plačiai naudojami užsienyje leisti vadovėliai, išskyrus užsienio kalbą (rusų). Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra daugiau kaip 600 užsienyje išleistų užsienio kalbos vadovėlių, skirtų mokytis anglų, vokiečių ir prancūzų kalbos. Pagrindinės leidyklos yra šios: anglų kalba – *Pearson, Express Publishing, Macmillan, Cambridge UP, Oxford UP*; vokiečių kalba – *Hueber, Cornelsen, Klett*; prancūzų kalba – *CLF international*. Lietuvoje leisti ES kalbų vadovėliai mažiau naudojami ugdymo procese, šiuo metu vadovėlių bazėje užregistruota per 70 vadovėlių. Rusų kalbai mokytis naudojami tik Lietuvos leidėjų vadovėliai. Šiuo metu duomenų bazėje yra 38 vadovėliai, skirti mokytis rusų kalbos kaip antrosios užsienio kalbos.

Lietuvoje išleistiems užsienio kalbų vadovėliams galioja 2011 m. „Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teises aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos apraše“ patvirtinta vertinimo tvarka.

Pagal šį dokumentą dabar *nevertinami užsienyje išleisti vadovėliai, skirti mokytis užsienio kalbos*. Už užsienyje išleisto vadovėlio užsienio kalbai mokytis kokybę ir turinio vertinimą atsako leidėjas / teikėjas. Jis privalo pateikti vadovėlio recenziją, kuri skelbiama Vadovėlių duomenų bazėje.

Anglų, prancūzų, vokiečių kalbų mokytojai pirmenybę teikia užsienio leidyklų vadovėliams. Jų pasirinkimas labai platus. Vadovėliai parengti atsižvelgiant į Bendrųjų Europos kalbų metmenų kalbų mokėjimo lygius (A1–B2), todėl jų turinys ir lygis atitinka ugdymo programos reikalavimus. Vadovėlio komplektą sudaro vadovėlis, pratybų sąsiuvinis, garso įrašas (kompaktinė plokštelė), mokytojo knyga ir kitos papildomos priemonės (kompiuterinės programos, papildomos užduotys ir pan.). Mokyklos taip pat gali įsigyti ir kitų reikalingų mokymo priemonių, žodynų, specializuotos medžiagos, kompiuterinių programų.

Viena problemų yra kitų (rečiau vartojamų) kalbų vadovėliai. Vadovėlių duomenų bazėje yra tik po vieną lenkų kaip užsienio kalbos ir ispanų kalbos vadovėlių. Mokyklos, pageidaujantios pradėti mokytis retesnių kalbų, neturi reikiamų mokymo priemonių.

Užsienio kalbų vadovėlių tyrimai iki šiol nebuvo atliekami.

12 lentelė. Užsienio kalbos (rusų) vadovėlių pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
2000						1			1
2001		1			1		2		4
2002				1	1				2
2003		1							1
2004			1						1
2005		1		1					2
2006			1	1	2				4
2007					1	1			2
2008	2	1				1	2		6
2009		2						2	4
2010			2						2
2011				2					2
2012					2				2
2013						1			1
2014									
Iš viso									34

13 lentelė. Užsienio kalbos (rusų) atskirų leidyklų vadovėlių serijų pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
2000						1 (P)	(1)		1
2001		1*	(1)*		1 (P)	(1)	2*	(2)*	4
2002				1 (P)	1 (P)	(1)			2
2003		1 (S)							1
2004			1 (S)						1

2005		1 (V)		1 (S)				2
2006			1 (V)	1 (V)	1 (P)	(1)		4
2007					1 (V)	1 (S)		2
2008	1 (SN) 1 (VS)	(1) (1) 1 (VS)	(1)			1 (V)	1 (S) 1 (V:1,2 dalys)	6
2009		1(SN) 1 (VS: 1,2 dalys)	(1) (1)				1 (S) 1 (V:1,2 dalys)	4
2010			1(SN) 1 (VS: 1,2 dalys)	(1) (1)				2
2011				1 (SN) 1 (VS)	(1) (1)			2
2012					1 (SN) 1 (VS)	(1) (1)		2
2013						1 (SN)	(1)	1
2014								Dar nėra duomenų
Iš viso								34

P – pavieniai senų serijų vadovėliai (dauguma šių serijų vadovėlių yra išbraukti iš sąrašo)

S – serija „Šag za šagom“

V – serija „V dobryj put“

SN – serija Šag za šagom *novyj*“

VS – serija „Šok“ „V dobryj put“

(1) – vadovėlis gali būti naudojamas nurodytoje klasėje, atsižvelgiant į kalbos mokymosi pradžią (nuo 2009 m. II užsienio kalbos pradedama mokytis nuo 5 kl. – pasirenkamai ar nuo 6 kl. – privalomai).

* – skaitinių knygų

14 lentelė. Užsienio kalbos (rusų) vadovėlių sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Russkij jazyk po-novomu 4. X–XI kl.	Paulauskienė Danguolė ir kt.	UAB „Rotas“	2000
2	Čtenije s uvlečienijem. VI–VII kl.	Puzaitė Marytė, Pavlovskaja Skaidrė	UAB „Presvika“	2001
3	Ot teksta k dealogu XX v. Rusų literatūros skaitiniai XX a. Vadovėlio priedas aukštesniųjų klasių mokiniams	Gudonienė Vida	UAB „Šviesa“	2001
4	Rusų kalba. IX–X kl. Pagrindinės	Brazauskienė Jelena, Vološina	UAB „Šviesa“	2001

	mokyklos baigiamasis kursas	Irena		
5	Rusų literatūros skaitiniai XIX a. Stranicy russkoj literatury i kultury XIX v. Vadovėlio priedas aukštesniųjų klasių mokiniams	Klumbytė Danutė	UAB „Šviesa“	2001
6	Russkij jazyk po-novomu 3A. IX–X kl.	Paulauskienė Danguolė ir kt.	UAB „Rotas“	2002
7	Rusų kalba. VIII kl. III m. m.	Paškauskaitė Danutė	UAB „Šviesa“	2002
8	Šag za šagom. 1 d. VI kl. I m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2003
9	Šag za šagom 2. VII kl. II m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2004
10	Šag za šagom. 3 d. VIII kl. III m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2005
11	V dobrij put. 1. Rusų kalba. I m. m.	Brazauskienė Jelena, Kliorienė Natalija	UAB „Šviesa“	2005
12	Jazyki otkryvajut dveri. Rusų kalba. IV–V m. m.	Musteikienė Irena	UAB „Šviesa“	2006
13	Šag za šagom. 4 d. IX kl. IV m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2006
14	V dobrij put. 2. Rusų kalba. II m. m.	Brazauskienė Jelena, Jankelevič Ana	UAB „Šviesa“	2006
15	V dobrij put. 3. Rusų kalba. III m. m.	Brazauskienė Jelena, Bučienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2006
16	Šag za šagom. 5 d. X kl. V m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2007
17	V dobrij put. 4. Rusų kalba. IV m. m.	Brazauskienė Jelena, Valinčienė Liubov	UAB „Šviesa“	2007
18	Šag za šagom. 1 novyj. I m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2008
19	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	Šag za šagom. 6 d. XI kl. VI m. m.	UAB „Presvika“	2008
20	V dobrij put. 5. Rusų kalba. V m. m. Baigiamasis pagrindinės mokyklos kursas	Brazauskienė Jelena, Vološina Irena	UAB „Šviesa“	2008
21	V dobrij put. 6. Rusų kalba. 1-oji kn. VI m. m.	Brazauskienė Jelena, Jankelevič Ana	UAB „Šviesa“	2008
22	V dobrij put. 6. Rusų kalba. 2-oji kn. VI m. m.	Brazauskienė Jelena, Jankelevič Ana	UAB „Šviesa“	2008
23	V dobrij put. Rusų kalba. 1-oji kn. I m. m. (serija „Šok“)	Brazauskienė Jelena, Kliorienė Natalija	UAB „Šviesa“	2008
24	V dobrij put. Rusų kalba. 2-oji kn. I m. m. (serija „Šok“)	Brazauskienė Jelena, Kliorienė Natalija	UAB „Šviesa“	2008
25	Šag za šagom. 2 novyj. II m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2009
26	Šag za šagom. 7. XII kl. VII m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2009
27	V dobrij put. A1.1. Rusų kalba. 1-oji kn. II m. m. (serija „Šok“)	Brazauskienė Jelena, Jankelevič Ana, Kliorienė Natalija	UAB „Šviesa“	2009
28	V dobrij put. A1.1. Rusų kalba. 2-oji kn. II m. m. (serija „Šok“)	Brazauskienė Jelena, Jankelevič Ana, Kliorienė Natalija	UAB „Šviesa“	2009
29	V dobrij put. Rusų kalba. 1-oji kn. VII m. m.	Brazauskienė Jelena, Bučienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2009

30	V dobrij put. Rusų kalba. 2-oji kn. VII m. m.	Brazauskienė Jelena, Bučienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2009
31	Šag za šagom 3 novyj. Rusų kalba. VII–VIII kl. III m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2010
32	Brazauskienė Jelena, Bučienė Danguolė	V dobrij put. A 1.2. Rusų kalba. 1-oji kn. III m. m. (serija „Šok“)	UAB „Šviesa“	2010
33	V dobrij put. A 1.2. Rusų kalba. 2-oji kn. III m. m. (serija „Šok“)	Brazauskienė Jelena, Bučienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2010
34	Šag za šagom 4 novyj. IV m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2011
35	V dobrij put. A2.1. Rusų kalba. VIII–IX kl. IV m. m.	Brazauskienė Irena, Valinčienė Liubov	UAB „Šviesa“	2011
36	Šag za šagom 5. Novyj. II k. IX–X kl. V m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2012
37	V dobryj put! A2.2 lygis. Rusų kalbos vadovėlis. V m. m. IX–X kl.	Brazauskienė Jelena, Vološina Irena	UAB „Šviesa“	2012
38	Šag za šagom 6. Novyj. B1.1 lygis. II k. X arba XI kl. VI m. m.	Puzaitė Marytė, Šernienė Loreta	UAB „Presvika“	2013

Parengė Danguolė Povilaitienė

MATEMATIKOS VADOVĖLIAI

Vadovėlių duomenų bazėje šiuo metu yra įrašyti 84 vadovėliai (58 – lietuvių kalba, 14 – lenkų kalba, 12 – rusų kalba), skirti mokytis matematikos 5–12 klasėse. Anksčiausiai išleisti vadovėliai yra 1996 metais, o vėliausiai – 2013 metais. Matematikos vadovėlius rengia 4 leidyklos: TEV, „Šviesa“, „Alma litera“ ir „Kronta“. Daugiausia vadovėlių matematikai išleidžia leidyklos TEV ir „Šviesa“.

Visi Vadovėlių duomenų bazėje pateikti vadovėliai gali būti naudojami mokant matematikos. Tačiau kai kurie vadovėliai nebeatitinka šiuo metu galiojančiose Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiose programose (2008 m.) ir Vidurinio ugdymo bendrosiose programose (2011 m.) keliamų reikalavimų. Vadovėliai, išleisti anksčiau negu 2005 m., naudojami retai, kaip papildoma medžiaga ir pan.

Skaičiuojant vadovėlius buvo laikomasi nuostatos, kad išleistos atskiros vadovėlio dalys sudaro vieną bendrą vadovėlį. Vadovėlis, parašytas kelioms klasėms, taip pat skaičiuojamas kaip vienas.

15 lentelėje pateikta, kiek ir kokioms klasėms matematikos vadovėlių lietuvių kalba buvo išleista kiekvienais metais. Daugiausia matematikos vadovėlių lietuvių kalba išleista 11 ir 12 klasėms – po 10 vadovėlių kiekvienai klasei. Mėlyna spalva išskirti vadovėliai, skirti specialiųjų poreikių mokiniams. 17 lentelėje pateikiamas visų matematikos vadovėlių lietuvių kalba, esančių Vadovėlių duomenų bazėje, sąrašas 5–12 klasėms.

Šiuo metu matematikos mokymui skirtų vadovėlių lietuvių kalba, atitinkančių galiojančias Bendrąsias programas, yra visoms klasėms, išskyrus 11–12 klasių pasirenkamąjį modulį „Logikos įvadas“.

15 lentelė. Matematikos vadovėlių (lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
1996	1				1				2
1997		1							1
1998			1						1
1999	1			1					2
2000					1				1
2001	1					1			2
2002		1			1		2	1	5
2003		1	1			1		1	4
2004			1*	1* (1)	1* (1)	1*	1		4
2005	3					1	3**	2**	8
2006		2						2	4
2007			2				1***	1***	3
2008	1			2	1				4
2009		1			2	1			4
2010			2	1		2	1		6
2011				1			2	1	4
2012								2	2
2013	1								1
2014									0
Iš viso	8	6	7	7	7	7	10	10	58

- * vadovėlis, skirtas mokyti matematikos 7–10 klasėse
- ** vadovėlis, skirtas mokyti matematikos 11–12 klasėse
- *** vadovėlis, skirtas mokyti matematikos 11–12 klasėse

Matematikos vadovėlius tautinių mažumų kalba leidžia tik leidykla TEV: lietuvių kalba parengti vadovėliai yra išversti į lenkų ir rusų kalbas. Matematikos mokymui 5–10 klasėse pagal šiuo metu galiojančias Bendrąsias programas yra išleista po vieną vadovėlį kiekvienai klasei tiek lenkų, tiek rusų kalbomis. 11–12 klasėms mokyti matematikos išleisti 2 vadovėliai lenkų kalba, tačiau dar iki Bendrųjų programų atnaujinimo. Duomenys apie matematikos vadovėlius tautinių mažumų kalba pateikti 16 ir 18 ir 19 lentelėse.

16 lentelė. Matematikos vadovėlių (tautinių mažumų kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997	1/1								2
1998		1/1							2
1999			1/1						2
2000				1/1					2
2001					1/1				2
2002						1/1			2
2003									0
2004									0
2005									0
2006	1/1								2
2007		1/1					1	1	4
2008			1/1						2
2009				1/1					2
2010					1/1				2
2011						1/1			2
2012									0
2013									0
2014									0
Iš viso	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	1	1	26

Pastaba. Raudona spalva pažymėtas vadovėlių skaičius lenkų kalba, žalia spalva – vadovėlių skaičius rusų kalba.

Vadovėlių tyrimų Lietuvoje atliekama labai mažai.

2010 m. buvo atliktas tyrimas „Gamtamokslinio ugdymo, kalbos (gimtosios) matematikos ir socialinio ugdymo vadovėlių (vadovėlių komplektų) medžiagos tinkamumas kompetencijoms ugdyti“ (žr. <http://mokomes5-8.ugdome.lt/index.php/tyrimai>). Jame buvo tirti 5–8 klasėms skirti matematikos vadovėlių komplektai (vadovėliai, uždavinynai, pratybos, mokytojo knygos, skaitmeninės priemonės):

1. Butkevičienė Rasa, Knyvienė Jolanta, Sičiūnienė Viktorija, Stričkienė Marytė ir kt. Matematika Tau. 1 / 2 d. V kl., BĮ UAB TEV, 2005.

2. Sičiūnienė Viktorija ir kt. Formulė. Matematika. 1 / 2-oji kn. V kl. (serija „Šok“), UAB „Šviesa“, 2008.
3. Autorių kolektyvas. Matematika Tau. 1 / 2 d. VI kl., BĮ UAB TEV, 2006.
4. Autorių kolektyvas. Matematika Tau. 1 / 2 d. VIII kl., BĮ UAB TEV, 2008.
5. Autorių kolektyvas. Matematika kiekvienam. 1-oji kn. VIII kl., UAB „Šviesa“, 2008.

Tyrimo atlikėjai konstatavo, kad pateikiama vaizdinė informacija (brėžiniai, piešiniai, schemas, diagramos, lentelės) palengvina dėstomų temų suvokimą, tačiau reikėtų ją atnaujinti, kad atitiktų realų gyvenimą. Trūksta užduočių, kuriose būtų keliamos problemos, hipotezės, supažindinama su įvairiomis probleminių uždavinių sprendimo strategijomis, skatinama analizuoti, lyginti, savarankiškai ieškoti atsakymo tyrinėjant ir remiantis papildoma medžiaga internete, periodinėje spaudoje, žinyuose, enciklopedijose ar kt. Reikėtų, kad užduočių, integruotų su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo praktika, kūrybiškumo ugdymu, būtų daugiau.

(žr. http://mokomes5-8.ugdome.lt/images/Nauji_dokumentai/Tyrimai/vadoveliu_ataskaita.pdf)

2011 m. atliktame tyrime „Su vadovėliu siejamų mokymo priemonių naudojimas bendrojo ugdymo mokyklos pamokoje“ nagrinėta, kaip dažnai ir kokios mokymo priemonės bendrojo lavinimo mokyklų pamokose paprastai naudojamos šalia vadovėlio. Nustatyta, kad matematikos pamokose, palyginti su kitų mokomųjų dalykų pamokomis, šalia vadovėlio kitos mokymo priemonės naudojamos rečiausiai – tik 33 proc. visų stebėtų matematikos pamokų (stebėta 700). Dažniausiai naudojamos kitos mokymo priemonės buvo audiovizualinės (pateiktys, filmai ir pan.) bei mokytojo parengta dalomoji medžiaga. Remiantis šiuo tyrimu, galima teigti, kad mokant matematikos labai svarbi vadovėlio kokybė, nes matematikos pamokose kol kas vadovėlis yra pagrindinė mokymo(si) priemonė

(žr. http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Mokymo_priemoni%C5%B3_naudojimas_pamokoje-galutine_tyrimo_ataskaita.pdf).

Norint giliau išsiaiškinti ir nustatyti matematikos vadovėlių problemas, pateikti siūlymus, kaip jas spręsti, reikia atlikti atskirą specializuotą tyrimą.

17 lentelė. 5–12 klasių matematikos vadovėlių (tik lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Matematika ir pasaulis. V kl.	Cibulskaitė Nijolė, Stričkienė Marytė	BĮ UAB TEV	1996
2	Matematika. IX kl. (spec. por. mok.)	Pulokienė Elena	UAB „Šviesa“	1996
3	Matematika ir pasaulis. VI kl.	Cibulskaitė Nijolė, Stričkienė Marytė	BĮ UAB TEV	1997
4	Matematika 7. 1 / 2 d. VII kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	1998
5	Matematika 8. 1 / 2 d. VIII kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	1999
6	Matematika. V kl. (spec. por. mok.)	Pulokienė Elena	UAB „Šviesa“	1999

7	Matematika 9. 1 / 2 d. IX kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2000
8	Matematika 10. 1 / 2 d. X kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2001
9	Matematika. 1 / 2 d. V kl.	Bakštys Albertas, Bakštys Gintaras	UAB „Alma littera“	2001
10	Matematika 11. 1 / 2 d. XI kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2002
11	Matematika. 1 / 2 d. IX kl. ir gimnazijų I kl.	Šileikienė Regina Dalytė ir kt.	UAB „Šviesa“	2002
12	Matematika. VI kl. (spec. por. mok.)	Štivilienė Ona, Pulokienė Elena	UAB „Šviesa“	2002
13	Matematika. XI kl. Bendrasis ir išplėstinis kursas	Steponavičius Albertas	UAB „Šviesa“	2002
14	Matematika. XII kl. Bendrasis ir išplėstinis kursas	Steponavičius Albertas	UAB „Šviesa“	2002
15	Matematika 12. 1 / 2 d. XII kl. Išplėstinis kursas	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2003
16	Matematika. 1 / 2 d. VI kl.	Bakštys Albertas, Bakštys Gintaras	UAB „Alma littera“	2003
17	Matematika. 1 / 2 d. X kl. ir gimnazijų II kl.	Šileikienė Regina Dalytė ir kt.	UAB „Šviesa“	2003
18	Matematika. VII kl. (spec. por. mok.)	Štivilienė Ona, Pulokienė Elena	UAB „Šviesa“	2003
19	Matematika. 1 / 2-oji kn. XI kl. Išplėstinis kursas	Šileikienė Regina Dalytė ir kt.	UAB „Šviesa“	2004
20	Matematika. IX kl. (spec. por. mok.)	Štivilienė Ona	UAB „Šviesa“	2004
21	Matematika. VIII kl. (spec. por. mok.)	Pulokienė Elena	UAB „Šviesa“	2004
22	Matematika. VII–X kl. Suaugusiųjų ir savarankiškam mokymuisi	Giedraitienė-Lileikienė Toma, Sokolovas Sergejus, Laučiuvienė Nijolė, Pakalniškienė Jūratė, Kekienė Janina	UAB „Šviesa“	2004
23	Matematika kiekvienam. 1 / 2-oji kn. V kl.	Autorių kolektyvas	UAB „Šviesa“	2005
24	Matematika Tau. 1 / 2 d. V kl.	Butkevičienė Rasa, Knyvienė Jolanta, Sičiūnienė Viktorija, Stričkienė Marytė ir kt.	BĮ UAB TEV	2005
25	Matematika XXI a. 1 / 2 d. V kl.	Cibulskaitė Nijolė	UAB „Kronta“	2005
26	Matematika. 1 / 2-oji kn. XI–XII kl. Bendrasis kursas	Knyvienė Jolanta, Vosylienė Milda, Vanagas Valdas	BĮ UAB TEV	2005
27	Matematika. X kl. (spec. por. mok.)	Baršauskienė Zinera	UAB „Šviesa“	2005
28	Matematika. XI kl. (bendrasis kursas)	Sičiūnienė Viktorija, Mikalauskienė Aida	UAB „Šviesa“	2005
29	Matematika. XI kl. Išplėstinis kursas	Steponavičius Albertas	UAB „Šviesa“	2005
30	Matematika. XII kl. Išplėstinis kursas	Šileikienė Regina Dalytė ir kt.	UAB „Šviesa“	2005
31	Matematika kiekvienam. 1 / 2-oji kn. VI kl.	Autorių kolektyvas	UAB „Šviesa“	2006
32	Matematika Tau. 1 / 2 d. VI kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2006

33	Matematika. XII kl. Bendrasis kursas	Sičiūnienė Viktorija, Balevičienė Daiva, Dobravolskaitė Danguolė ir kt.	UAB „Šviesa“	2006
34	Matematika. XII kl. Išplėstinis kursas	Steponavičius Albertas	UAB „Šviesa“	2006
35	Matematika kiekvienam. 1 / 2-oji kn. VII kl.	Autorių kolektyvas	UAB „Šviesa“	2007
36	Matematika Tau. 1 / 2 d. VII kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2007
37	Matematika. XI–XII kl. Suaugusiųjų ir savarankiškam mokymuisi	Sokolovas Sergejus, Giedraitienė-Lileikienė Toma, Laučiuvienė Nijolė, Intas Juozas	UAB „Šviesa“	2007
38	Formulė. Matematika. 1 / 2-oji kn. V kl. (serija „Šok“)	Sičiūnienė Viktorija ir kt.	UAB „Šviesa“	2008
39	Matematika kiekvienam. 1 / 2-oji kn. VIII kl.	Autorių kolektyvas	UAB „Šviesa“	2008
40	Matematika Tau. 1 / 2 d. VIII kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2008
41	Matematika. 1 / 2-oji kn. gimnazijų I kl.	Ambraškienė Alvyda ir kt.	UAB „Šviesa“	2008
42	Formulė. Matematika. 1 / 2-oji kn. VI kl. (serija „Šok“)	Sičiūnienė Viktorija ir kt.	UAB „Šviesa“	2009
43	Matematika Tau plus. 1 / 2 d. IX kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2009
44	Matematika. 1 / 2-oji kn. gimnazijų II kl.	Ambraškienė Alvyda ir kt.	UAB „Šviesa“	2009
45	Matematika. 1 / 2-oji kn. IX kl.	Sičiūnienė Viktorija ir kt.	UAB „Šviesa“	2009
46	Matematika Tau plus. 1 / 2 d. VII kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2010
47	Matematika Tau plus. 1 / 2 d. VIII kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2010
48	Matematika Tau plus. 1 / 2 d. X kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2010
49	Matematika. 1 / 2-oji kn. Gimnazijos III kl. Vidurinės mokyklos XI kl. Išplėstinis kursas	Ambraškienė Alvyda, Chrapačienė Aniceta, Navickienė Aldona, Kavoliūnaitė Rasa, Silvanavičius Vytautas, Švelnikienė Rūta, Vosylienė Milda	UAB „Šviesa“	2010
50	Matematika. 1 / 2-oji kn. VII kl. (serija „Šok“)	Sičiūnienė Viktorija, Bieliauskaitė Angelė, Butkevičienė Lina, Butkevičienė Rasa, Žuklijienė Sigita	UAB „Šviesa“	2010
51	Matematika. 1 / 2-oji kn. X kl.	Sičiūnienė Viktorija ir kt.	UAB „Šviesa“	2010
52	Matematika Tau plus. 1 / 2 d. XI kl. Išplėstinis kursas.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2011
53	Matematika Tau plus. XI kl. Bendrasis kursas.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2011
54	Matematika. 1 / 2-oji kn. Gimnazijos IV kl. Vidurinės mokyklos XII kl. Išplėstinis kursas	Ambraškienė Alvyda, Chrapačienė Aniceta, Kavoliūnaitė Rasa, Navickienė Aldona, Silvanavičius Vytautas, Švelnikienė Rūta, Vosylienė Milda	UAB „Šviesa“	2011

55	Matematika. 1 / 2-oji kn. VIII kl. (serija „Šok“)	Sičiūnienė Viktorija, Bieliauskaitė Angelė, Butkevičienė Lina, Butkevičienė Rasa, Gecevičiūtė Irma, Radavičienė Regina, Žuklijienė Sigita	UAB „Šviesa“	2011
56	Matematika Tau plus. 1 / 2 d. XII kl. Išplėstinis kursas	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2012
57	Matematika Tau plus. XII kl. Bendrasis kursas	Autorių kolektyvas.	BĮ UAB TEV	2012
58	Matematika Tau plus. V kl. 1 d.	Intienė Kornelija, Meškauskaitė Vida, Knyvienė Jolanta, Stundžienė Žydrūnė, Vanagas Valdas	BĮ UAB TEV	2013

18 lentelė. 5–12 klasių matematikos vadovėlių (tik lenkų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Matematika ir pasaulis. V kl. (lenkų kalba)	Cibulskaitė Nijolė, Stričkienė Marytė	BĮ UAB TEV	1997
2	Matematika ir pasaulis. VI kl. (lenkų kalba)	Cibulskaitė Nijolė, Stičkienė Marytė	BĮ UAB TEV	1998
3	Matematika 7. VII kl. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	1999
4	Matematika 8. VIII kl. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2000
5	Matematika 9. IX kl. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2001
6	Matematika 10. X kl. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2002
7	Matematika Tau. 1 / 2 d. V kl. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2006
8	Matematika 11. 1 / 2 d. XI kl. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2007
9	Matematika 12. 1 / 2 d. XII kl. Išplėstinis kursas. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2007
10	Matematika Tau. 1 / 2 d. VI kl. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2007
11	Matematika Tau. 1 / 2 d. VII kl. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2008
12	Matematika Tau. 1 / 2 d. VIII kl. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2009
13	Matematika Tau plus. 1 / 2 d. IX kl. (lenkų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2010
14	Matematyka dla Ciebie plus. 1 / 2 d. X kl. (lenkų k.)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2011

19 lentelė. 5–12 klasių matematikos vadovėlių (tik rusų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Matematika ir pasaulis. V kl. (rusų kalba)	Cibulskaitė Nijolė, Stričkienė Marytė	BĮ UAB TEV	1997
2	Matematika ir pasaulis. VI kl. (rusų kalba)	Cibulskaitė Nijolė, Stričkienė Marytė	BĮ UAB TEV	1998
3	Matematika 7. VII kl. (rusų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	1999
4	Matematika 8. VIII kl. (rusų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2000
5	Matematika 9. IX kl. (rusų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2001
6	Matematika 10. X kl. (rusų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2002
7	Matematika Tau. 1 / 2 d. V kl. (rusų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2006
8	Matematika Tau. 1 / 2 d. VI kl. (rusų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2007
9	Matematika Tau. 1 / 2 d. VII kl. (rusų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2008
10	Matematika Tau. 1 / 2 d. VIII kl. (rusų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2009
11	Matematika Tau plus. 1 / 2 d. IX kl. (rusų kalba)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2010
12	Matematika Tebe plus. 1 / 2 d. X kl. (rusų k.)	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2011

Parengė Albina Zdanevičienė

GAMTAMOKSLINIO UGDYMO VADOVĖLIAI

Gamta ir žmogus. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyta 16 vadovėlių (8 – lietuvių kalba, 4 – lenkų kalba, 4 – rusų kalba), skirtų mokytis *Gamtos ir žmogaus* dalyko 5–6 klasėse. Anksčiausiai išleistas vadovėlis yra 1997 metais, o vėliausiai – 2011 metais. *Gamtos ir žmogaus* dalyko vadovėlius rengia 3 leidyklos: „Alma littera“, „Šviesa“ ir „Briedis“. Daugiausia šio dalyko vadovėlių išleido leidyklos „Šviesa“ (8) ir „Alma littera“ (6).

Skaičiuojant vadovėlius buvo laikomasi nuostatos, kad išleistos atskiros vadovėlio dalys sudaro vieną bendrą vadovėlį. Be to, vadovėlis, kuris parašytas kelioms klasėms, taip pat skaičiuojamas kaip vienas.

20 lentelėje pateikta, kiek ir kokioms klasėms *Gamtos ir žmogaus* dalyko vadovėlių lietuvių kalba buvo išleista kiekvienais metais. Mėlyna spalva išskirti vadovėliai specialiųjų poreikių mokiniams. Tiek 5-ai, tiek 6-ai klasei vadovėlių išleista vienodai – po keturis. 23 lentelėje pateikiamas visų *Gamtos ir žmogaus* dalyko vadovėlių lietuvių kalba, esančių Vadovėlių duomenų bazėje, sąrašas.

20 lentelė. *Gamtos ir žmogaus* dalyko vadovėlių (tik lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės		Iš viso
	5	6	
1999		1	1
2000			0
2001			0
2002	1		1
2003			0
2004			0
2005	1		1
2006		1	1
2007	1		1
2008	1	1	2
2009		1	1
2010			0
2011			0
2012			0
2013			0
2014			0
Iš viso	4	4	8

Gamtos ir žmogaus dalyko vadovėlius tautinių mažumų kalba leidžia leidyklos „Alma littera“ ir „Šviesa“: lietuvių kalba parengti vadovėliai yra išversti į lenkų ir rusų kalbas. *Gamtos ir žmogaus* dalyko mokymui 5–6 klasėse pagal šiuo metu galiojančias Bendrąsias programas yra išleista po vieną vadovėlį kiekvienai klasei tiek lenkų, tiek rusų kalbomis. Duomenys apie *Gamtos ir žmogaus* dalyko vadovėlius tautinių mažumų kalba pateikti 21, 23 ir 24 lentelėse.

21 lentelė. Gamtos ir žmogaus dalyko vadovėlių (tik tautinių mažumų kalba – lenkų kalba ir rusų kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės		Iš viso
	5	6	
1997	1		1
1998	1		1
1999		1/1	2
2010	1/1		2
2011		1/1	2
2012			0
2013			0
2014			0
Iš viso	4	4	8

Pastaba. Raudona spalva pažymėtas vadovėlių skaičius lenkų kalba, žalia spalva – vadovėlių skaičius rusų kalba.

22 lentelė. Gamtos ir žmogaus dalyko vadovėlių (tik lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Gamta ir žmogus. VI kl.	Lekevičius Edmundas, Motiejūnienė Elena	UAB „Alma littera“	1999
2	Gamta ir žmogus. V kl.	Lekevičius Edmundas ir kt.	UAB „Alma littera“	2002
3	Eureka. Gamtos mokslų vadovėlis. 1 / 2 d. V kl.	Baleišis Edvardas, Dagienė Rimvyda, Grinkevičius Kęstutis, Lozdienė Alvida	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2005
4	Eureka. Gamtos mokslų vadovėlis. 1 / 2 d. VI kl.	Baleišis Edvardas, Dagienė Rimvyda, Grinkevičius Kęstutis, Lozdienė Alvida, Ustilaitė Stasė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006
5	Mokslininkų pėdomis. Gamtos mokslų vadovėlis. 1 / 2-oji kn. V kl. (serija „Šok“)	Raugalas Juozas ir kt.	UAB „Šviesa“	2007
6	Mokslininkų pėdomis. Gamtos mokslų vadovėlis. 1 / 2-oji kn. V kl. (pritaikytas spec. por. mok.) (pagal seriją „Šok“)	Raugalas Juozas ir kt. Pritaikė Barčienė Skaidrė, Petrulionienė Vida	UAB „Šviesa“	2008
7	Mokslininkų pėdomis. Gamtos mokslų vadovėlis. 1 / 2-oji kn. VI kl. (serija „Šok“)	Raugalas Juozas ir kt.	UAB „Šviesa“	2008

8	Mokslininkų pėdomis. Gamtos mokslų vadovėlis. 1-oji kn. VI kl. (pritaikytas spec. por. mok.) (pagal seriją „Šok“)	Geleževičiūtė Loreta, Motiejūnienė Elena, Raugalas Juozas, Vingelienė Saulė, Vitalienė Genovaitė, Bigelienė Daiva, Dzikavičiūtė Jolanta	UAB „Šviesa“	2009
---	---	---	--------------	------

23 lentelė. *Gamtos ir žmogaus* dalyko vadovėlių (tik lenkų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Gamta ir žmogus. V kl. (lenkų kalba)	Lekevičius Edmundas ir kt.	UAB „Alma littera“	1998
2	Gamta ir žmogus. VI kl. (lenkų kalba)	Lekevičius Edmundas, Motiejūnienė Elena	UAB „Alma littera“	1999
3	Mokslininkų pėdomis. Gamtos mokslų vadovėlis. 1 / 2-oji kn. V kl. (lenkų kalba)	Raugalas Juozas ir kt.	UAB „Šviesa“	2010
4	Mokslininkų pėdomis. Gamtos mokslų vadovėlis. 1 / 2-oji kn. VI kl. (lenkų kalba) (serija „Šok“)	Raugalas J., Motiejūnienė E., Vingelienė S., Geleževičiūtė L., Vitalienė G., Bigelienė D., Dzikavičiūtė J.	UAB „Šviesa“	2011

24 lentelė. *Gamtos ir žmogaus* dalyko vadovėlių (tik rusų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Gamta ir žmogus. V kl. (rusų kalba)	Lekevičius Edmundas ir kt.	UAB „Alma littera“	1997
2	Gamta ir žmogus. VI kl. (rusų kalba)	Lekevičius Edmundas, Motiejūnienė Elena	UAB „Alma littera“	1999
3	Mokslininkų pėdomis. Gamtos mokslų vadovėlis. 1/2-oji kn. V kl. (rusų kalba)	Raugalas Juozas ir kt.	UAB „Šviesa“	2010
4	Mokslininkų pėdomis. Gamtos mokslų vadovėlis. 1/2-oji kn. VI kl. (rusų kalba) (serija „Šok“)	Raugalas J., Motiejūnienė E., Vingelienė S., Geleževičiūtė L., Vitalienė G., Bigelienė D., Dzikavičiūtė J.	UAB „Šviesa“	2011

Biologija. Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyti 34 vadovėliai (24 – lietuvių kalba, 8 – lenkų kalba, 2 – rusų kalba), skirti mokytis biologijos 7–12 klasėse. Anksčiausiai išleistas vadovėlis yra 1999 metais, o vėliausiai – 2014 metais. Biologijos vadovėlius rengia keturios leidyklos: „Alma littera“, „Šviesa“, „Briedis“ ir „Vaga“. Daugiausia šio dalyko vadovėlių išleido leidyklos „Šviesa“ (17) ir „Briedis“ (10).

Skaičiuojant vadovėlius buvo laikomasi nuostatos, kad išleistos atskiros vadovėlio dalys sudaro vieną bendrą vadovėlį. Be to, vadovėlis, parašytas kelioms klasėms, taip pat skaičiuojamas kaip vienas.

25 lentelėje pateikta, kiek ir kokioms klasėms biologijos vadovėlių lietuvių kalba buvo išleista kiekvienais metais. 7–8 klasių koncentrai išleisti 8 biologijos vadovėliai, 9–10 klasių koncentrai – 10 vadovėlių, o 11–12 klasių koncentrai – 12 vadovėlių. 27 lentelėje pateikiamas visų biologijos vadovėlių lietuvių kalba, esančių Vadovėlių duomenų bazėje, sąrašas.

25 lentelė. *Biologijos* dalyko vadovėlių (tik lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės						Iš viso
	7	8	9	10	11	12	
1999	1		1		1		3
2000		1	1				2
2001							0
2002							0
2003							0
2004							0
2005				1			1
2006			1				1
2007	1				1		2
2008	1	1					2
2009		1	1				2
2010			1	1			2
2011	1		1	1			3
2012		1		1	2		4
2013					2		2
2014							0
Iš viso	4	4	5	5	6	6	24

Biologijos vadovėlius tautinių mažumų kalba leidžia leidyklos „Vaga“, „Šviesa“ ir „Briedis“: lietuvių kalba parengti vadovėliai yra išversti į lenkų ir rusų kalbas. Šiuo metu biologijos vadovėliai tautinių mažumų kalbomis yra parengti tik 7–10 klasėms. Nuo 2006 m. išleisti vadovėliai tik lenkų kalba. Duomenys apie biologijos vadovėlius tautinių mažumų kalba pateikti 26, 28 ir 29 lentelėse.

26 lentelė. *Biologijos* dalyko vadovėlių (tik tautinių mažumų kalbomis – lenkų kalba ir rusų kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės						Iš viso
	7	8	9	10	11	12	
2000	1/1						2
2001			1/1				2
2006		1					1
2009				1			1
2011	1						1
2012		1					1
2013			1				1
2014				1			1
Iš viso	3	2	3	2	0	0	10

Pastaba. Raudona spalva pažymėtas vadovėlių skaičius lenkų kalba, žalia spalva – vadovėlių skaičius rusų kalba.

27 lentelė. *Biologijos* dalyko vadovėlių (tik lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Biologija. 1/2-oji kn. XI–XII kl.	Mader Sylvia S.	UAB „Alma littera“	1999
2	Biologija. IX–X kl.	Price Gareth, Taylor Jane	UAB „Alma littera“	1999
3	Biologija. VII kl.	Šuminienė Audronė	UAB leidykla „Vaga“	1999
4	Biologija. VIII kl.	Kazickas Petras, Žilėnienė Leonora	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2000
5	Žmogaus biologija ir sveikata. IX kl.	Molienė Laima, Molis Stasys	UAB „Šviesa“	2000
6	Biologija. X kl.	Molienė Laima, Molis Stasys	UAB „Šviesa“	2005
7	Biologija tau. 1/2-oji kn. IX–X kl.	Williams Gareth	UAB „Alma littera“	2006
8	Biologija tau. 1/2-oji kn. XI–XII kl.	Williams Gareth	UAB „Alma littera“	2007
9	Biologija. 1/2-oji kn. VII kl.	Mikulevičiūtė Jūratė, Purlienė Margarita, Grinkevičius Kęstutis, Skurauskienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2007
10	Biologija. VIII kl.	Mikulevičiūtė Jūratė, Purlienė Margarita, Grinkevičius Kęstutis	UAB „Šviesa“	2008
11	BIOS 7. Biologija. 1/2 d. VII kl.	Baleišis Edvardas, Zdanevičienė Vilija	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2008
12	BIOS 8. Biologija. VIII kl.	Baleišis Edvardas, Zdanevičienė Vilija	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009
13	Pažink gyvybę. Biologija. 1/2-oji kn. IX kl.	Molienė Laima, Molis Stasys	UAB „Šviesa“	2009
14	BIOS 9. Biologija. 1/2 d. IX kl.	Baleišis Edvardas, Zdanevičienė Vilija	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
15	Pažink gyvybę. Biologija. X kl.	Molienė Laima, Molis Stasys	UAB „Šviesa“	2010
16	Biologija. 1/2-oji kn. IX kl.	Mikulevičiūtė Jūratė, Purlienė Margarita, Grinkevičius Kęstutis	UAB „Šviesa“	2011
17	Biologija. 1/2-oji kn. VII kl. (serija „Šok“)	Grinkevičius Kęstutis, Mikulevičiūtė Jūratė, Purlienė Margarita, Firstova Laima	UAB „Šviesa“	2011
18	BIOS 10. Biologijos vadovėlis. X kl.	Baleišis Edvardas, Zdanevičienė Vilija	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2011
19	Biologija. Homeostazė ir organizmo valdymas. Žmogaus sveikata. XI–XII kl.	Dzikavičiūtė Jolanta, Semaška Vytautas	UAB „Šviesa“	2012

20	Biologija. Ląstelė – gyvybės pagrindas. Medžiagų apykaita ir pernaša. XI–XII kl.	Kadziauskas Jurgis, Martinionienė Jolanta, Viltrakienė Inga	UAB „Šviesa“	2012
21	Biologija. VIII kl. (serija „Šok“)	Gliebė Ana, Purlienė Margarita	UAB „Šviesa“	2012
22	Biologija. X kl.	Mikulevičiūtė Jūratė, Purlienė Margarita	UAB „Šviesa“	2012
23	Biologija. Organizmų požymių paveldėjimas ir genų technologijos. XI–XII kl.	Kučinskas Vaidutis, Stankevičienė Pranė	UAB „Šviesa“	2013
24	Ekologija. Evoliucija. Biologijos vadovėlis. XI–XII kl.	Lekevičius Edmundas, Ignatavičius Gytautas	UAB „Šviesa“	2013

28 lentelė. *Biologijos* dalyko vadovėlių (tik lenkų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Biologija. VII kl. (lenkų kalba)	Šuminienė Audronė	UAB leidykla „Vaga“	2000
2	Žmogaus biologija ir sveikata. IX kl. (lenkų kalba)	Molienė Laima, Molis Stasys	UAB „Šviesa“	2001
3	Biologija. VIII kl. (lenkų kalba)	Kazickas Petras, Žilėnienė Leonora	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006
4	Biologija. X kl. (lenkų kalba)	Molienė Laima, Molis Stasys	UAB „Šviesa“	2009
5	BIOS 7. Biologijos vadovėlis 1/2 d. VII kl. (lenkų k.)	Baleišis Edvardas, Zdanevičienė Vilija	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2011
6	BIOS 8. Biologijos vadovėlis. VIII kl. (lenkų kalba)	Baleišis Edvardas, Zdanevičienė Vilija	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2012
7	BIOS 9. Biologijos vadovėlis 1 /2 d. IX kl. (lenkų kalba)	Baleišis Edvardas, Zdanevičienė Vilija	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2013
8	BIOS 10. Biologijos vadovėlis. X kl. (lenkų kalba)	Baleišis Edvardas, Zdanevičienė Vilija	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2014

29 lentelė. *Biologijos* dalyko vadovėlių (tik rusų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Biologija. VII kl. (rusų kalba)	Šuminienė Audronė	UAB leidykla „Vaga“	2000
2	Žmogaus biologija ir sveikata. IX kl. (rusų kalba)	Molienė Laima, Molis Stasys	UAB „Šviesa“	2001

Chemija. Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyta 30 vadovėlių (21 – lietuvių kalba, 4 – lenkų kalba, 5 – rusų kalba), skirtų mokytis chemijos 8–12 klasėse. Anksčiausiai išleistas vadovėlis yra 1996 metais, o vėliausiai – 2013 metais. Chemijos vadovėlius rengia dvi leidyklos: „Šviesa“ (20) ir „Alma littera“ (10).

Skaičiuojant vadovėlius buvo laikomasi nuostatos, kad išleistos atskiros vadovėlio dalys sudaro vieną bendrą vadovėlį. Be to, vadovėlis, parašytas kelioms klasėms, taip pat skaičiuojamas kaip vienas.

30 lentelėje pateikta, kiek ir kokioms klasėms chemijos vadovėlių lietuvių kalba buvo išleista kiekvienais metais. Daugiausia chemijos vadovėlių lietuvių kalba yra parengta 8 klasei (6) ir 10 klasei (5).

32 lentelėje pateikiamas visų chemijos vadovėlių lietuvių kalba, esančių Vadovėlių duomenų bazėje, sąrašas.

30 lentelė. Chemijos dalyko vadovėlių (tik lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės					Iš viso
	8	9	10	11	12	
1998					1	1
1999			1		1	2
2000	1					1
2001	1					1
2002				1		1
2003	2	2	2			6
2004						0
2005		1				1
2006				1		1
2007						0
2008	1					1
2009		1	1	1		3
2010					1	1
2011						0
2012	1					1
2013			1			1
2014						0
Iš viso	6	4	5	3	3	21

Chemijos vadovėlius tautinių mažumų kalba leidžia leidyklos „Šviesa“ ir „Alma littera“: lietuvių kalba parengti vadovėliai yra išversti į lenkų ir rusų kalbas. Šiuo metu chemijos vadovėliai tautinių mažumų kalbomis yra parengti tik 8–10 klasėms. Duomenys apie chemijos vadovėlius tautinių mažumų kalba pateikti 31, 33 ir 34 lentelėse.

31 lentelė. Chemijos dalyko vadovėlių (tik tautinių mažumų kalba – lenkų kalba ir rusų kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės					Iš viso
	8	9	10	11	12	
1996			1			1
1999		1				1
2005	1/1		1			3
2006		1/1				2
2013	1/1					2
2014						0
Iš viso	4	3	2	0	0	9

Pastaba. Raudona spalva pažymėtas vadovėlių skaičius lenkų kalba, žalia spalva – vadovėlių skaičius rusų kalba.

32 lentelė. *Chemijos* dalyko vadovėlių (tik lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Pirmasis leidimas
1	Bendroji chemija. XII kl.	Raudonis Rimantas	UAB „Šviesa“	1998
2	Bendroji chemija. XII kl.	Raudonis Rimantas	UAB „Šviesa“	1999
3	Chemija. X kl.	Vaitkus Rimantas	UAB „Šviesa“	1999
4	Chemija. VIII kl.	Jasiūnienė Regina, Valentinavičienė Virgina	UAB „Alma littera“	2000
5	Chemija. VIII kl.	Raudonis Rimantas	UAB „Šviesa“	2001
6	Organinė chemija. XI kl.	Ryan Lawrie	UAB „Alma littera“	2002
7	Chemija tau. IX kl.	Ryan Lawrie	UAB „Alma littera“	2004
8	Chemija tau. VIII kl.	Ryan Lawrie	UAB „Alma littera“	2004
9	Chemija tau. X kl.	Ryan Lawrie	UAB „Alma littera“	2004
10	Chemija. IX kl.	Jasiūnienė Regina, Valentinavičienė Virgina	UAB „Alma littera“	2004
11	Chemija. VIII kl.	Raudonis Rimantas	UAB „Šviesa“	2004
12	Chemija. X kl.	Vaitkus Rimantas	UAB „Šviesa“	2004
13	Chemija. IX kl.	Raudonis Rimantas	UAB „Šviesa“	2005
14	Chemija. XI kl. Bendrasis kursas	Vaitkus Rimantas, Butkus Eugenijus, Dienys Gervydas	UAB „Šviesa“	2006
15	Chemija. VIII kl.	Jasiūnienė Regina, Valentinavičienė Virgina	UAB „Alma littera“	2008
16	Chemija. IX kl.	Jasiūnienė Regina, Valentinavičienė Virgina	UAB „Alma littera“	2009
17	Nemetalų chemija. 1/2-oji kn. X kl.	Vaitkus Rimantas	UAB „Šviesa“	2009
18	Organinė chemija. XI kl.	Šulčius Algirdas	UAB „Alma littera“	2009
19	Bendroji ir neorganinė chemija. XII kl.	Šulčius Algirdas	UAB „Šviesa“	2010
20	Chemija. VIII kl. (serija „Šok“)	Dambrauskienė Rita, Daimutė Grevienė	UAB „Šviesa“	2012
21	Chemija. Vadovėlis X kl.	Jasiūnienė Regina, Valentinavičienė Virgina	UAB „Šviesa“	2013

33 lentelė. *Chemijos* dalyko vadovėlių (tik lenkų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Chemija. VIII kl. (lenkų kalba)	Raudonis Rimantas	UAB „Šviesa“	2005
2	Chemija. X kl. (lenkų kalba)	Vaitkus Rimantas	UAB „Šviesa“	2005
3	Chemija. IX kl. (lenkų kalba)	Raudonis Rimantas	UAB „Šviesa“	2006
4	Chemija. VIII kl. (serija „Šok“) (lenkų k.)	Dambrauskienė Rita, Grevienė Deima	UAB „Šviesa“	2013

34 lentelė. Chemijos dalyko vadovėlių (tik rusų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1.	Chemija. X kl. (rusų kalba)	Vaitkus Rimantas	UAB „Šviesa“	1996
2.	Chemija. IX kl. (rusų kalba)	Jasiūnienė Regina, Valentinavičienė Virgina	UAB „Alma littera“	1999
3.	Chemija. VIII kl. (rusų kalba)	Raudonis Rimantas	UAB „Šviesa“	2005
4.	Chemija. IX kl. (rusų kalba)	Raudonis Rimantas	UAB „Šviesa“	2006
5.	Chemija. VIII kl. (serija „Šok“) (rusų k.)	Dambrauskienė Rita, Grevienė Deima	UAB „Šviesa“	2013

Fizika. Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyti 43 vadovėliai (30 – lietuvių kalba, 7 – lenkų kalba, 6 – rusų kalba), skirti mokytis fizikos 7–12 klasėse. Anksčiausiai išleistas vadovėlis yra 1996 metais, o vėliausiai – 2014 metais. Fizikos vadovėlius rengia 5 leidyklos: „Alma littera“, „Šviesa“, „Briedis“, „Žiburio leidykla“ ir TEV. Daugiausia šio dalyko vadovėlių išleido leidykla „Šviesa“ – 31.

Skaičiuojant vadovėlius buvo laikomasi nuostatos, kad išleistos atskiros vadovėlio dalys sudaro vieną bendrą vadovėlį. Be to, vadovėlis, parašytas kelioms klasėms, taip pat skaičiuojamas kaip vienas.

35 lentelėje pateikta, kiek ir kokioms klasėms fizikos vadovėlių lietuvių kalba buvo išleista kiekvienais metais. Daugiausia vadovėlių yra išleista 11–12 klasėms – 15 vadovėlių, tačiau net 7 iš jų išleisti anksčiau negu 2004 metais. 37 lentelėje pateikiamas visų fizikos vadovėlių lietuvių kalba, esančių Vadovėlių duomenų bazėje, sąrašas.

35 lentelė. Fizikos dalyko vadovėlių (tik lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės						Iš viso
	7	8	9	10	11	12	
1996					1		1
1997						1	1
1998							0
1999						1	1
2000					1		1
2001					1	1	2
2002						1	1
2003	1						1
2004		1					1
2005	1		1		1		3
2006		1		1		1	3
2007							0
2008	1				1		2
2009		1	2			1	4
2010			1				1
2011		1		2			3
2012		1			1	1	3
2013							0
2014					1	1	2

Iš viso	3	5	4	3	7	8	30
----------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	-----------

Fizikos vadovėlius tautinių mažumų kalba leidžia tik leidykla „Šviesa“: lietuvių kalba parengti vadovėliai yra išversti į lenkų ir rusų kalbas. Šiuo metu fizikos vadovėliai tautinių mažumų kalbomis yra parengti tik 7–10 klasėms. Duomenys apie fizikos vadovėlius tautinių mažumų kalba pateikti 36, 38 ir 39 lentelėse.

36 lentelė. Fizikos dalyko vadovėlių (tik tautinių mažumų kalba – lenkų kalba ir rusų kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės						Iš viso
	7	8	9	10	11	12	
2004	1/1						2
2005		1/1					2
2006			1/1				2
2007				1/1			2
2010	1						1
2011	1	1					2
2012		1	1				2
Iš viso	4	4	3	2	0	0	13

Pastaba. Raudona spalva pažymėtas vadovėlių skaičius lenkų kalba, žalia spalva – vadovėlių skaičius rusų kalba.

37 lentelė. Fizikos dalyko vadovėlių (tik lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Fizika humanitarams. 1 d. XI kl.	Karazija Romualdas	BĮ UAB TEV	1996
2	Fizika humanitarams. 2 d. XII kl.	Karazija Romualdas	BĮ UAB TEV	1997
3	Fizika. 3 d. XII kl.	Tarasonis Vytautas	R. Bancevičienės leidykla „Žiburio leidykla“	1999
4	Fizika. Mechanika. 1 d. XI kl.	Tarasonis Vytautas	R. Bancevičienės leidykla „Žiburio leidykla“	2000
5	Fizika. 1 d. XI–XII kl. Išplėstinis kursas	Dobson Ken, Grace David, Lovett David	UAB „Alma littera“	2001
6	Fizika. 2 d. XI–XII kl.	Tarasonis Vytautas	R. Bancevičienės leidykla „Žiburio leidykla“	2001
7	Fizika. 2 d. XI–XII kl. Išplėstinis kursas	Dobson Ken, Grace David, Lovett David	UAB „Alma littera“	2002
8	Fizika. VII kl.	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2003
9	Fizika. VIII kl.	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2004
10	Fizika. 1/2-oji kn. XI kl. Bendrasis kursas	Pečiuliauskienė Palmira	UAB „Šviesa“	2005
11	Fizika. IX kl.	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2005

12	Spektras. Fizika. VII kl.	Gutauskaitė Jolanta, Kynienė Aušra, Kovaliūnienė Žana, Lozda Petras, Rozga Rimantas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2005
13	Fizika. 1-oji kn. XII kl. Bendrasis kursas	Pečiuliauskienė Palmira	UAB „Šviesa“	2006
	Fizika. 2-oji kn. XII kl. Bendrasis kursas	Rimeika Alfonsas, Pečiuliauskienė Palmira		
14	Fizika. X kl.	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2006
15	Spektras. Fizika. 1/2 d. VIII kl.	Gutauskaitė Jolanta, Kynienė Aušra, Kovaliūnienė Žana, Lozda Petras, Rozga Rimantas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006
16	Fizika. 1/2-oji kn. VII kl.	Valentinavičius Vladas, Šliavaitė Zita	UAB „Šviesa“	2008
17	Fizika. 1/2-oji kn. XI kl. Išplėstinis kursas	Pečiuliauskienė Palmira	UAB „Šviesa“	2008
18	Fizika tau. IX kl	Johnson Keith	UAB „Alma littera“	2009
19	Fizika. 1/2-oji kn. VIII kl.	Valentinavičius Vladas, Šliavaitė Zita	UAB „Šviesa“	2009
20	Fizika. 1/2-oji kn. XII kl. Išplėstinis kursas	Pečiuliauskienė Palmira, Rimeika Alfonsas	UAB „Šviesa“	2009
21	Spektras. Fizika. 1/2 d. IX kl.	Gutauskaitė Jolanta, Kynienė Aušra, Kovaliūnienė Žana, Lozda Petras, Rozga Rimantas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009
22	Fizika. IX kl.	Valentinavičius Vladas, Šliavaitė Zita	UAB „Šviesa“	2010
23	Fizika. VII kl. (serija „Šok“)	Kanapickas Arvydas, Skorulskienė Rigonda	UAB „Šviesa“	2011
24	Fizika. X kl.	Valentinavičius Vladas, Šliavaitė Zita	UAB „Šviesa“	2011
25	Spektras. Fizika. 1/2 d. X kl	Gutauskaitė Jolanta, Kynienė Aušra, Kovaliūnienė Žana, Lozda Petras	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2011
26	Fizika. Judėjimas ir jėgos. XI–XII kl.	Pečiuliauskienė Palmira	UAB „Šviesa“	2012
27	Fizika. Makrosistemos. XI–XII kl.	Pečiuliauskienė Palmira	UAB „Šviesa“	2012
28	Fizika. VIII kl. (serija „Šok“)	Vaščenkienė Ona, Adomaitis Irmantas	UAB „Šviesa“	2012
29	Fizika. Elektra ir magnetizmas. XI–XII kl.	Pečiuliauskienė Palmira	UAB „Šviesa“	2014
30	Svyravimai ir bangos. Fizika. XI–XII kl.	Pečiuliauskienė Palmira	UAB „Šviesa“	2014

38 lentelė. Fizikos dalyko vadovėlių (tik lenkų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
-----------	-----------------------	----------------	----------	-------

1	Fizika. VII kl. (lenkų kalba)	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2004
2	Fizika. VIII kl. (lenkų kalba)	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2005
3	Fizika. IX kl. (lenkų kalba)	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2006
4	Fizika. X kl. (lenkų kalba)	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2007
5	Fizika. 1/2-oji kn. VII kl. (lenkų kalba)	Valentinavičius Vladas, Šliavaitė Zita	UAB „Šviesa“	2010
6	Fizika. 1/2-oji kn. VIII kl. (lenkų kalba)	Valentinavičius Vladas, Šliavaitė Zita	UAB „Šviesa“	2011
7	Fizika. IX kl. (lenkų kalba)	Valentinavičius Vladas, Šliavaitė Zita	UAB „Šviesa“	2012

39 lentelė. *Fizikos* dalyko vadovėlių (tik rusų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Fizika. VII kl. (rusų kalba)	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2004
2	Fizika. VIII kl. (rusų kalba)	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2005
3	Fizika. IX kl. (rusų kalba)	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2006
4	Fizika. X kl. (rusų kalba)	Valentinavičius Vladas	UAB „Šviesa“	2007
5	Fizika. 1/2-oji kn. VII kl. (rusų kalba)	Valentinavičius Vladas, Šliavaitė Zita	UAB „Šviesa“	2011
6	Fizika. 1/2-oji kn. VIII kl. (rusų kalba)	Valentinavičius Vladas, Šliavaitė Zita	UAB „Šviesa“	2012

Integruotas gamtos mokslų kursas

40 lentelė. *Integruoto gamtos mokslų kurso* vadovėlių (tik lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius	Leidėjas	Metai
1	Žvilgsnis į gamtą ir aplinką. Integruotų gamtos ir aplinkos mokslų vadovėlis. XI–XII kl.	Hagen Tom, Grosvold Lars	UAB „Alma littera“	2002

Nuo 1990 m. nebuvo atliekami atskiri gamtos mokslų vadovėlių turinio tyrimai. Šiandien galima remtis tyrimais, kurie buvo atlikti kartu tiriant lietuvių kalbos, geografijos, gamtos mokslų ir kitų dalykų vadovėlius.

2010 m. projekte „Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro 5–8 klasių mokinių esminių kompetencijų ugdymas“ buvo atliktas tyrimas „Gamtamokslinio ugdymo, kalbos (gimtosios) matematikos ir socialinio ugdymo vadovėlių (vadovėlių komplektų) medžiagos tinkamumas kompetencijoms ugdyti“ (žr.

http://mokomes5-8.ugdome.lt/images/Nauji_dokumentai/Tyrimai/vadoveliu_ataskaita.pdf). Tyrime buvo vertinti 2004–2009 m. išleisti gamtos mokslams mokyti skirti vadovėliai. Tyrėjai konstatavo, kad vadovėliuose esanti tekstinė ir vaizdinė informacija iš dalies yra pritaikyta įvairių stilių mokiniams, ji sukurta tokia, kuria skatinamas domėjimasis gamtos mokslais. Vadovėlių turinys siejamas su gyvenamąja aplinka, tai daro turinį prieinamą ir lengviau suprantamą. Kartu buvo pateikta siūlymų:

- verta atkreipti dėmesį į pageidautiną didelių realistinių iliustracijų naudojimą, reikėtų vengti tekstus perkrauti naujomis sąvokomis, sakiniai turėtų būti aiškūs, sklandūs, ne per ilgi;
- vadovėlių turinyje galima daugiau veiklos pasiūlyti darbui grupėmis ar poromis.
- siūlomose užduotyse turėtų būti kiek galima daugiau sąsajų su realiaame gyvenime esančiomis medžiagomis ir reiškiniais;
- skatintinas kūrybinių užduočių pasiūlymas;
- kompetencijų ugdymui svarbios produktyvios, realaus konteksto, integralios, daugiau veiklų apimančios užduotys, kurias atlikus sukuriamas reikšmingas mokiniams ar bendruomenei produktas;
- mokymuisi labai svarbios mokymosi organizavimo priemonės vadovėliuose – mokymosi uždavinių pateikimas prieš kiekvieną atvartą ar skyrelį – aptiktas labai nedaugelyje vadovėlių;
- vadovėlius vertėtų papildyti patarimais, kaip geriau mokytis, kaip pasirinkti sau naudingiausią mokymosi strategiją;
- užduotis pageidautina kurti tokias, kad įvairių mokymosi stilių mokiniai rastų ką nors sau tinkamo;
- aktualu padėti mokiniams įsivertinti mokymosi pažangą. Tai daroma naudojant užduotis, pratimus, uždavinius. Jie turėtų būti įvairesni ir padėti vaikui suprasti, ar jis išmoko tai, ką turėjo išmolti pagal mokymosi uždavinius. Rekomenduotina pagalvoti apie siūlymus apmąstyti savo mokymosi procesą ir rezultatus, naujų mokymosi tikslų kėlimą;
- komunikavimo kompetencijos ugdymui svarbu vadovėliuose pasiūlyti užduočių, kurias reikėtų atlikti diskutuojant, sprendžiant problemas bendradarbiaujant ir bendraujant. Tokio pobūdžio užduočių aptikti pavyko tik dalyje vadovėlių;
- galėtų būti daugiau tokių užduočių, veiklų, kurioms atlikti reikėtų naudoti internetą, kompiuterį, mobiliąsias technologijas, tačiau turėtų atsirasti patarimų, kaip atrinkti informaciją, pasiūlyti konkrečias interneto svetaines;
- interaktyvi mokomoji kompiuterinė priemonė turėtų tapti neatsiejama kiekvieno vadovėlio dalimi. Šiuo požiūriu vadovėlius reikėtų tobulinti, nes dabar pasikeitė situacija, kompiuteriai tapo prieinami beveik visiems mokiniams;
- ugdant vertybines nuostatas, vadovėliuose galėtų atsirasti įvairesnių probleminių situacijų, diskusijų, kuriose atsispindėtų žmogiškos problemos, istorijų apie iškilus atradėjus, mokslininkus, visuomenės veikėjus ir pan. Analizuojant vadovėlius šiuo požiūriu, pavyzdžių buvo sunku rasti (daugiau informacijos galima rasti: [http://mokomes5-8.ugdome.lt/images/Nauji dokumentai/Tyrimai/vadoveliu ataskaita.pdf](http://mokomes5-8.ugdome.lt/images/Nauji_dokumentai/Tyrimai/vadoveliu_ataskaita.pdf)).

Norint giliau išsiaiškinti ir nustatyti gamtos mokslams ugdyti skirtų vadovėlių problemas ir pateikti siūlymų, kaip jas spręsti, reikia atlikti atskirą specializuotą tyrimą, nes panašaus pobūdžio tyrimai nebuvo atlikti.

Parengė Aušra Gutauskaitė ir Albina Zdanevičienė

DORINIO UGDYMO VADOVĖLIAI

2014 m. Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyti 44 vadovėliai, skirti mokytis etikos, tikybos 1–12 klasėse arba filosofijos 11–12 klasėse. Anksčiausiai išleistas vadovėlis yra 1998 metų, o vėliausiai – 2013 metų. Dažniausiai klasei išleista po 1 arba 2 etikos, tikybos arba filosofijos vadovėlius. Daugiausia vadovėlių yra skirta 5–8 klasėms (18), nemažai ir pradinėms klasėms (15), o mažiausiai išleista 9–12 klasėms (11). Tik du etikos vadovėliai išleisti rusų kalba: 5–7 ir 1–2 klasėms atitinkamai 1998 m. ir 2001 m. Nuo 2001 iki 2014 m. nė viena Lietuvos leidykla neišleido dorinio ugdymo vadovėlio tautinių mažumų (rusų, lenkų ar kt.) kalbomis.

Daugiau negu 60 proc. visų dorinio ugdymo vadovėlių, išleistų 1998–2007 m., gali būti naudojami mokant etikos, tikybos ar filosofijos, tačiau šie vadovėliai formaliai nėra pritaikyti įgyvendinti atnaujintas Pradinio ir Pagrindinio ugdymo (2008 m.) bei Vidurinio ugdymo (2011 m.) bendrąsias programas, naudojami tik kaip papildoma medžiaga ir pan. Paskelbus šias atnaujintas Bendrąsias programas pasirodė 16 naujų dorinio ugdymo vadovėlių, iš jų 4 pradinėms klasėms ir 12 pagrindinio ugdymo klasėms, tačiau iki šiol nėra nė vieno etikos ar tikybos vadovėlio pagal atnaujintą Vidurinio ugdymo programą. Šį trūkumą iš dalies užpildo 2014 m. parengta nauja skaitmeninė mokymosi priemonė „Dorinis ugdymas“ (Europos socialinio fondo projektas „Ugdymo turinio naujovių sklaidos modelis“).

Pagal mokomąjį dalyką daugiausia dorinio ugdymo vadovėlių sudaro etikos dalyko vadovėliai (65 proc.), mažiau iš jų yra tikybos (25 proc.) ir nedidelę dalį filosofijos (10 proc.) vadovėliai. Bendra vadovėlių suvestinė pateikta 41 lentelėje.

41 lentelė. Dorinio ugdymo (etika, tikyba) ir filosofijos vadovėlių (lietuvių ir rusų kalbomis) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės												Iš viso
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998					1								1
1999	1		1	1									3
2000	2		1				2						5
2001	2												2
2002									1		1		2
2003					1					1	1		3
2004										1		1	2
2005								1					1
2006	1												1
2007		1			3			1		1		1	7
2008			1			1	1						3
2009	1			1				1					3
2010		1							1	1			3
2011					1								1
2012						1	1	1	1				4
2013	1				1		1						3
2014													0

Iš viso	15	18	11	44
---------	----	----	----	----

Nuo 1990 m. nebuvo atliekami specialūs dorinio ugdymo vadovėlių turinio tyrimai. Šiandien galima remtis keliais tyrimais, kurie buvo atlikti kartu tiriant socialinio ugdymo – istorijos, geografijos, pilietiškumo pagrindų ir kitų dalykų vadovėlius.

2008 m. atliktame tyrime „Pilietinių ir tautinių vertybių raiška socialinio ir dorinio ugdymo vadovėliuose“ nustatyta, kad dorinio ugdymo 5–12 klasių turinyje dažniausia minimos vertybės yra *įsisažmoninta tapatybė, atsakomybė ir pareiga, tolerancija ir pagarba*. Šios ir kitos vertybės skleidžiamos pradedant asmens egzistencine patirtimi ir baigiant universaliu kultūriniu kontekstu Europos filosofinės minties, Bažnyčios istorijos, Šventojo Rašto išminties, grožinės literatūros, žymių asmenybių istorijomis. Tačiau nepakankamai dėmesio skiriama Lietuvos istoriniam ir dabarties socialiniam kontekstui: iškiloms lietuvių tautos asmenybėms ir reikšmingiems Lietuvos valstybės gyvenimo įvykiams.

Kadangi buvo ištirta tik dalis etikos ir katalikų tikybos vadovėlių, kurie yra įtraukti į Galiojančių bendrojo lavinimo dalykų vadovėlių 2008–2009 mokslo metais sąrašą, gauti duomenys atskleidžia tik dalinį, ne visuminį pilietinių ir tautinių vertybių integravimo į dorinio ugdymo turinį vaizdą. Faktiškai mokyklose vis dar buvo naudojami kiti anksčiau išleisti katalikų tikybos 5, 6, 7, 9, 12 klasių vadovėliai, taip ir užsienio autorių adaptuoti Lietuvos mokykloms etikos vadovėliai 5–6, 7, 8, 9 klasėms ir naujesni vadovėliai, kurie nebuvo tyrinėti. Pakartotinis pilietinių ir tautinių vertybių tyrimas galėtų atskleisti išsamesnį vaizdą, kaip šios vertybės integruotos į naujus dorinio ugdymo vadovėlius, parengtus pagal atnaujintas Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrąsias programas (2008 m.) bei Vidurinio ugdymo bendrąją programą (2011 m.). Autoriams, rengiantiems naujus etikos ir katalikų tikybos vadovėlius, siūloma daugiau dėmesio skirti Lietuvos kontekstui ir pilietinių bei tautinių vertybių integravimui ne tik į vadovėlių tekstus, bet ir į aktyviuosius metodus, skatinančias užduotis, šias vertybes simbolizuojančią vaizdinę medžiagą, pateikti apie jas komentarus.

2010 m. atliktas kitas tyrimas „Tolerancija ir multikultūrinis ugdymas bendrojo lavinimo mokyklose“. Jame analizuotas, be kitų, ir etikos vadovėlių turinys. Autorės doc. dr. Jolanta Reingardė, doc. dr. Nida Vasiliauskaitė ir Rasa Erentaitė sutelkė dėmesį į vieną etikos vadovėlį: „Sąžmoninga, tiesiogiai išreiškta nuostata įvesti mokinius į multikultūrinę terpę peržiūrėtų mokymo priemonių kontekste išsiskiria Leonardos Jekentaitės ir Reginos Sabaliauskaitės etikos vadovėlis *Žmogus tarp žmonių* (2003)“. Pateiktos bendros išvados, kad visose nagrinėtose mokymo priemonėse „daugiau ar mažiau, tiesiogiai ar netiesiogiai reprodukuojami diskriminuojantys stereotipai bent vieno iš šešių multikultūriškumo aspektų atžvilgiu. Daugiausia pasitaiko atviro seksizmo, etninės ir religinės diskriminacijos atvejų, kiek mažiau – rasizmo. Homoseksualumas „nematomas“, išskyrus vienintelį atvejį (etikos vadovėlyje), kai apie jį kalbama netiesiogiai, bet nedviprasmiškai homofobiškai. Negalios „nematoma“ visiškai [...] Etikos (ir kituose tirtuose) vadovėliuose pastebimos autorių pastangos lavinti mokinių multikultūrinį požiūrį, ugdyti toleranciją bei jautrumą tam tikroms socialinės atskirties grupėms, tačiau atvirai deklaruojama multikultūriškumo ir tolerancijos svarba tėra mechaniškas „privalomas priedas“ prie dėstomos visai kitomis,

priešingomis nuostatomis grįstos medžiagos ir (ar) jos pateikimo būdų, kurie arba aiškiai privilegijuoja vieną tautą (lietuvius), religiją (Romos katalikų), rasę, lytį (vyriškąją) ir seksualinę orientaciją (heteroseksualumą), arba šių temų vengia. Multikultūriškumui ir tolerancijai ugdyti tiesiogiai skirtų dalykų (etikos ir pilietinio ugdymo) vadovėliams palyginti su kitais būdingas itin ryškus deklaruojamų tikslų nesupratimas ir paslėptojo ugdymo turinio (angl. *hidden curriculum*) būdu perteikiama greičiau priešinga „žinia“: etniniu, religiniu, rasės, lyties, seksualinės orientacijos ir įgalumo atžvilgiais homogeniškos Lietuvos visuomenės vaizdinys, kuriame „kitoniškumas“ beveik nepasirodo arba pasirodo tik kaip nelygiavertė, nereikšminga ar „egzotiška“ marginalija; taip pat reprodukuojami rasės bei lyties stereotipai, kartais nevengiant atviro seksizmo ir homofobijos bei netiesioginio rasizmo; užuot skatinus kritinį mąstymą ir atvirumą, skatinamas paklusnumas autoritetui ir lokaliai tradicionalistinei bendruomenės tvarkai. Vadovėlyje *Žmogus tarp žmonių* (taip pat *Mes: pilietinės visuomenės pagrindai* ir *Lietuva pasaulyje*) pastebima su multikultūrinio ugdymo programa ir demokratiniais principais nederanti tendencija *de facto* tapatinti etninę (etninius lietuvius), politinę (Lietuvos valstybę) ir religinę (katalikų) bendruomenes“.

Remiantis vadovėlių turinio analizės išvadomis pateikiamos šios rekomendacijos multikultūriniam ugdymui mokykloje tobulinti:

- mokymo turinyje pabrėžti plačią multikultūriškumo, tolerancijos, diskriminacijos sampratą, apimančią visas tyrime išskirtas multikultūriškumo kategorijas, ypatingą dėmesį skiriant tom, kurias šiuo metu diskriminacijos kontekste kultūriškai mažiausiai linkstama „pastebėti“ (lyties, seksualinės orientacijos ir įgalumo);
- ugdymo turinyje neapsiriboti abstrakčiais deklaratyviais pareiškimais apie tolerancijos bei atvirumo kitoms kultūroms svarbą, bet lavinti gebėjimą praktiškai atpažinti rasizmą, seksizmą, ksenofobiją, homofobiją, etnocentrizmą, nepakantumą neįgaliesiems ir kitokių religinių įsitikinimų žmonėms. Ypač svarbu pabrėžti įvairius netiesioginės diskriminacijos, netolerancijos pavidalus, kurie mokymo procese dažniausiai lieka nepastebėti. Pvz., reikėtų vengti tapatinti etninę (etninius lietuvius), politinę (Lietuvos valstybę) ir religinę (katalikų) bendruomenes, o konkrečius (katalikiškus, krikščioniškus) religinius įsitikinimus pateikti kaip būdingus „tikram“ Lietuvos Respublikos piliečiui ar universaliai žmogiškumui;
- skatinti mokinių kritinį požiūrį į pačias mokymo priemones: atkreipti dėmesį į problemines vietas, įvardyti naudojamus stereotipus ir nepatikimus šaltinius, fiksuoti prieštaravimus, provokuoti diskusijas apie perskaitytą medžiagą.

2012 m. Skaistė Kudžmaitė atliko magistrinių studijų tyrimą „Dorovinių vertybių ugdymo vadyba pradinių klasių vadovėliuose“. Ji nustatė, kad Lietuvos bendrojo ugdymo mokykloje dažniausiai naudojama mokymo(si) priemonė yra vadovėliai, kurie padeda pamokoje sujungti tiek žinių, tiek vertybinių nuostatų komponentus. Tyrimo rezultatai parodė, kad mokykloms kyla problemų dėl naujų vadovėlių įsigijimo, ribotos dorinio ugdymo vadovėlių pasirinkimo galimybės, tad mokytojai priversti dirbti su tokiomis priemonėmis, kurios yra mokykloje.

Išanalizavus pradinių klasių vadovėlius pastebėta, kad dorinio, socialinio ir gamtamokslinio bei meninio ugdymo vadovėliuose pakankamai dėmesio skiriama vertybinėms nuostatomis ugdyti. Negalima išskirti vieno mokomojo dalyko kaip svarbiausio vertybinėms nuostatomis ugdyti, jų visų turinys atskleidžia dorinių vertybių svarbą, bet vienoms vertybėms yra skiriama daugiau dėmesio negu kitoms. Palyginus vadovėlių turinio analizės rezultatus ir mokyklų vadovų atsakymus, pastebėta, kad orumui, jautrumui, užuojautai kaip vertybėms vadovai teikia mažiausiai reikšmės ir tai rodo vadovėlių turinys, nes šių vertybių raiška yra labai maža. Pagarbai, atsakingumui ir tolerancijai tiek mokyklos vadovai, tiek vadovėlių autoriai skiria daugiausia dėmesio.

Pradinių klasių dorinio, socialinio ir gamtamokslinio bei meninio ugdymo vadovėlių autoriai dažniausiai vertybių perteikimo vieta ir forma renkasi užduotis, kurios atskleidžia mokinių požiūrį ir nuostatas. Taip pat labai didelę dalį sudaro autorinis tekstas ir vaizdinė medžiaga (ilustracijos, nuotraukos). Mažiau vietos yra skirta vertybinėms nuostatomis papildomuose tekstuose ir užduotyse, kuriose reikalaujama gebėjimų ir žinių. Dorinio, socialinio ir gamtamokslinio bei meninio ugdymo vadovėliai atitinka Bendrąsias programas (2008 m.) vertybių internalizavimo ir vertybinių nuostatų ugdymo požiūriu, tačiau kiekvieno dalyko autoriai išreiškia skirtingą supratimą ir renkasi skirtingus vertybių ugdymo būdus.

Išanalizavus pradinių klasių vadovėlius pateikiamos rekomendacijos mokymo(si) priemonių autoriams:

- vadovėlių ir kitų mokymo(si) priemonių autoriams rekomenduojama atnaujinant ir rengiant naujus pradinių klasių vadovėlius pateikiamoje medžiagoje neakcentuoti tik kelių dorovinių vertybių, o siekti apimti kuo platesnį jų ratą, atsižvelgiant į ugdymo turinį reglamentuojančiuose dokumentuose keliamus ugdymo tikslus, uždavinius ir apibrėžtus mokinių pasiekimus;

- autoriai turėtų siekti dorovines vertybes perteikti ne vien autoriniame ir papildomuose tekstuose, bet labiau išnaudoti vaizdinių šaltinių teikiamas galimybes. Todėl rekomenduojama dorovinių vertybių pateikimą sustiprinti per simbolius ir vaizdinius, tiek teksto, tiek vaizdinės medžiagos pavidalu. Taip pat dažniau pasitelkti asmenybių gyvenimo pavyzdžių;

- vadovėliuose reikėtų pateikti daugiau užduočių, kurias atlikdami mokiniai turėtų nurodyti savo vertinimus, požiūrį ir jį argumentuoti. Jos padėtų veiksmingiau mokiniams ugdytis dorovines vertybes.

Naujausi dorinio ugdymo vadovėliai, išleisti 2012–2013 m., nebuvo tyrinėti. Pakartotinas tyrimas galėtų atskleisti išsamesnį vaizdą, kaip vertybės integruojamos į naujus dorinio ugdymo vadovėlius, parengtus pagal atnaujintas Bendrąsias programas.

Visas 1–12 klasių dorinio ugdymo ir filosofijos vadovėlių sąrašas pateikiamas 42–44 lentelėse.

42 lentelė. Etikos vadovėlių (lietuvių ir rusų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Esu žmonių vaikas. Etika. V–VII kl. (rusų kalba)	Vaicekauskienė Vaiva	UAB „Alma littera“	1998
2	Aš, Tu ir Mes. Dorinio ugdymo vadovėlis. I–II kl.	Starkauskaitė V., Žalytė V.	UAB „Šviesa“	1999
3	Etika. I–II kl.	Balasz Udo, Pollert Manfred, Trautman Thomas, Wegener Brigitte	UAB „Alma littera“	2000
4	Etika. III–IV kl.	Balasz Udo, Pollert Manfred, Trautman Thomas, Wegener Brigitte	UAB „Alma littera“	2000
5	Etika. VII–IX kl.	Degėsys Liutauras, Aškinytė Rasa	UAB „Kronta“	2000
6	Aš, Tu ir Mes. Dorinio ugdymo vadovėlis. I–II kl. (rusų kalba)	Starkauskaitė V., Žalytė V.	UAB „Šviesa“	2001
7	Etika. IX–X kl.	Sabalaiuskaitė Regina, Jekentaitė Leonarda	UAB „Kronta“	2002
8	Etika. V–VI kl.	Burkhard Frieder, Krahulec Peter	UAB „Alma littera“	2003
9	Filosofinė etika. Aš ir tu. X–XI kl.	Baranova Jūratė	UAB „Alma littera“	2004
10	Bendravimo etika. VIII kl.	Dirginčienė Regina, Saulytė Adriana	K. J. Vasiliausko įmonė leidykla „Lucilijus“	2005
11	Aš ir kitas. Etikos vadovėlis. I kl.	Zelianskienė Vilija	UAB „Šviesa“	2006
12	Aš ir kitas. Etikos vadovėlis. II kl.	Zelianskienė Vilija	UAB „Šviesa“	2007
13	Aš, tu, mes ir pasaulis. Etika. 1 d. V–VI kl.	Melnikova Raisa, Lastauskienė Agnė, Naujokaitytė Lina	Leidykla „Enciklopedija“	2007
14	Aš, tu, mes ir pasaulis. Etika. 2 d. V–VI kl.	Melnikova Raisa, Lastauskienė Agnė, Naujokaitytė Lina	Leidykla „Enciklopedija“	2007
15	Etika. V kl.	Dirginčienė Regina, Saulytė Adriana	UAB „Šviesa“	2007
16	Etika: informacijos pasaulyje. VIII kl.	Duoblienė Lilija, Čiurlionytė Gabrielė	UAB „Tyto alba“	2007
17	Filosofinė etika: aš ir tai. X–XI kl.	Baranova Jūratė, Sodeika Tomas	UAB „Tyto alba“	2007
18	Aš ir kiti. Etikos vadovėlis. III kl.	Zelianskienė Vilija	UAB „Šviesa“	2008

19	Būti drauge. Etikos vadovėlis. VI kl. (serija „Šok“)	Dirginčienė Regina, Saulytė Adrijana	UAB „Šviesa“	2008
20	Mąstau, bendrauju, gyvenu. Etika. VII kl.	Melnikova Raisa, Lastauskienė Agnė	Leidykla „Enciklopedija“	2008
21	Aš ir kiti. Etikos vadovėlis. IV kl.	Zelianskienė Vilija	UAB „Šviesa“	2009
22	Mąstau, bendrauju, gyvenu. Etika. VIII kl.	Melnikova Raisa, Lastauskienė Agnė	UAB „Tyto alba“	2009
23	Nendrė. Etikos vadovėlis. I kl.	Kuzmickaitė Vaida, Meškauskienė Asta, Varkalaitė-Bakienė Rimantė	UAB „Šviesa“	2009
24	Nendrė. Etikos vadovėlis. II kl. (serija „Šok“)	Kuzmickaitė Vaida, Meškauskienė Asta, Sereičikienė Jolanta	UAB „Šviesa“	2010
25	Prasmės ieškojimui ir atradimui. Etika. IX kl.	Melnikova Raisa, Lastauskienė Agnė	UAB „Tyto alba“	2010
26	Prasmės ieškojimui ir atradimui. Etika. X kl.	Melnikova Raisa, Lastauskienė Agnė	UAB „Tyto alba“	2010
27	Mokomės etikos. Vadovėlis V kl.	Melnikova Raisa	UAB „Tyto alba“	2011
28	Mokomės etikos. Vadovėlis VI kl.	Melnikova Raisa	UAB „Tyto alba“	2012
29	Mokomės etikos. Vadovėlis VII kl.	Melnikova Raisa	UAB „Tyto alba“	2013

43 lentelė. Filosofijos vadovėlių (tik lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Filosofija. XI–XII kl.	Sodeika Tomas, Baranova Jūratė	UAB „Tyto alba“	2002
2	Religija ir filosofija. XI kl.	Šerpytytė Rita	UAB „Tyto alba“	2003
3	Filosofinė etika. Prasmė ir laisvė. Vadovėlis. XII kl.	Baranova Jūratė	UAB „Alma littera“	2004
4	Filosofija: žmogus. XII kl.	Baranova Jūratė, Sodeika Tomas	UAB „Tyto alba“	2007

44 lentelė. Tikybos vadovėlių (tik lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Dievas padeda. Katalikų tikybos vadovėlis. III kl.	Rimavičiūtė Laimutė, Storpirstienė Zita	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	1999
2	Dievas su mumis. Katalikų tikybos vadovėlis. IV kl.	Širvinskytė Daiva, Uogintienė Danutė	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	1999

3	Esu Dievo vaikas. Katalikų tikybos vadovėlis. I kl.	Tručionienė Zita, Ratkevičiūtė Rita	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2000
4	Paslapties link... Katalikų tikybos vadovėlis. VIII kl.	Diržytė Aistė, Šlepetys Nerijus, Žemaitienė Rasa, Žiugždaitė Saulena	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2000
5	Tikiu ir myliu. Katalikų tikybos vadovėlis. II kl.	Tručionienė Zita, Ratkevičiūtė Rita	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2001
6	Dievo tautos kelias. Katalikų tikybos vadovėlis. X kl.	Pautienius Aurimas	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2003
7	Esu šaukiamas... Katalikų tikybos vadovėlis. IX kl.	Anskinienė Diana, Peleckaitė Sigutė	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2012
8	Noriu būti tavo draugas. Katalikų tikybos vadovėlis. VIII kl.	Krankalytė Lolita	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2012
9	Susitikimai. Katalikų tikybos vadovėlis. VII kl.	Jakušovienė Audra, Jakušovas Rolandas	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2012
10	Būti su Dievu. Katalikų tikybos vadovėlis. I kl.	Margytė Erika, Keršytė Loreta	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2013
11	Džiaugsmas tikėti. Katalikų tikybos vadovėlis. V kl.	Dobikaltienė Genovaitė, Vaitkutė Jurgita	UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“	2013

Parengė Vilija Zeliankienė

SOCIALINIO UGDYMO VADOVĖLIAI

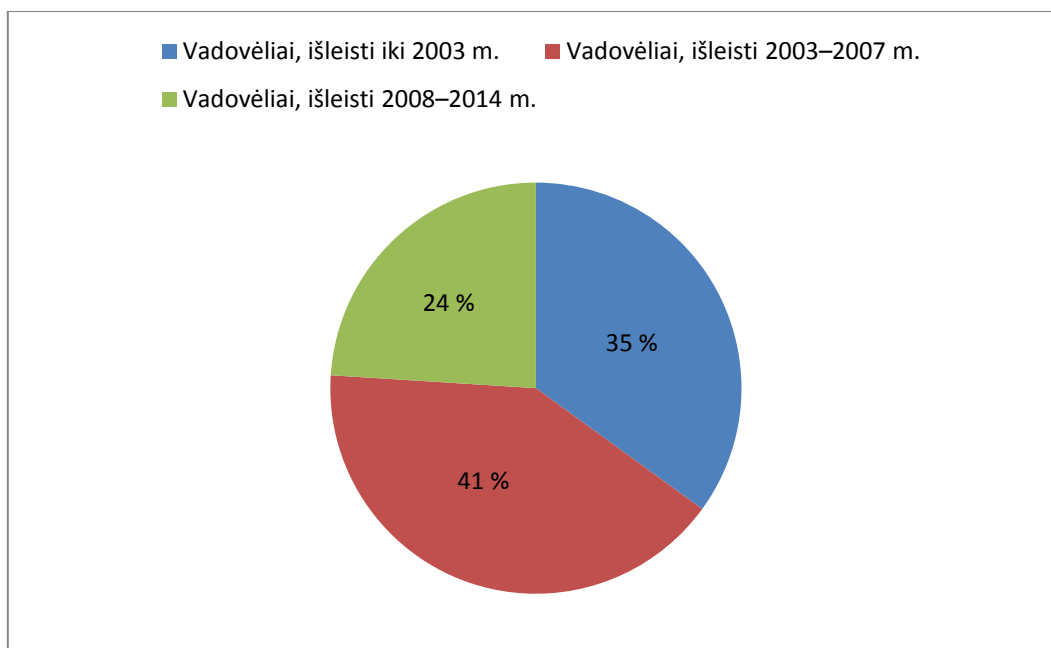
Istorijos vadovėliai. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyta 115 vadovėlių, skirtų mokytis istorijos 5–12 klasėse. Anksčiausiai išleisti vadovėliai yra 1994 metų, o vėliausi – 2014 metų. Daugiausia vadovėlių yra skirta šioms klasėms: 12 klasei – 20 vadovėlių, 11 klasei – 19 vadovėlių ir 7 klasei – 18 vadovėlių. Visas 5–12 klasių istorijos vadovėlių sąrašas pateikiamas 48 lentelėje. Formaliai, tai vadovėliai, kurie gali būti naudojami mokant istorijos, tačiau vadovėliai, išleisti anksčiau negu 2008 m., naudojami tik retais atvejais, kaip papildoma medžiaga ir pan. (žr. 45 lentelę; 1–2 pav.).

45 lentelė. Istorijos vadovėlių (tik lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

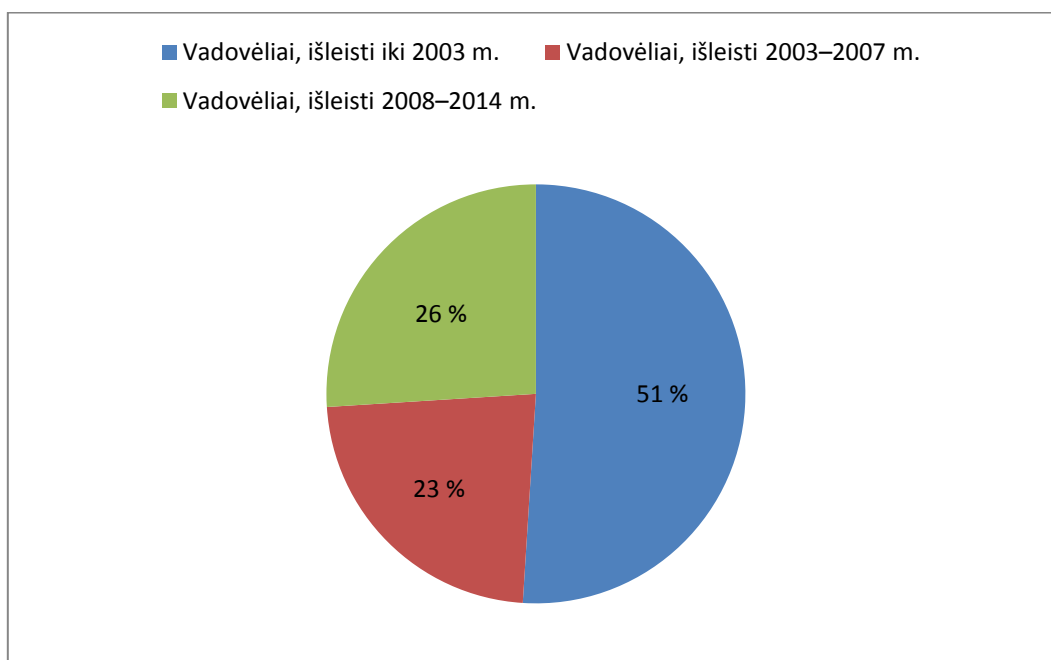
Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
1994		1	1						2
1995				1	2	1			4
1996		1	1	1					3
1997		1							1
1998	1		1				1	1	4
1999				1	1	1	1	1	5
2000	4					1	4	4	13
2001							3	3	6
2002		1	2	2	1	1	1	1	9
2003		3	2	1	2			1	9
2004			2	2	1	4	1	1	11
2005	1		2	1					4
2006	1	1	3	2	1		2	2	12
2007	1					1	1	1	4
2008	1		1					1	3
2009		2		1	3	1	2	2	11
2010			1	1		1	1		4
2011			1	1			1	1	4
2012					1			1	2
2013			1						1
2014	1			1			1		3
Iš viso	10	10	18	15	12	11	19	20	115

Daugiau kaip pusė istorijos vadovėlių rusų kalba (9 iš 16 vadovėlių) yra išleista 1995–1998 m. Vienas vadovėlis išleistas 2000 m. Nuo 2000 iki 2008 m. jokia Lietuvos leidykla neišleido nė vieno istorijos vadovėlio rusų kalba. Nauji istorijos vadovėliai buvo parengti po Bendrųjų programų atnaujinimo 2008 m. Tačiau 2009–2010 m. išėjo nauji istorijos vadovėliai rusų kalba tik 5–9 klasėms, kitoms klasėms jų nėra parengta (žr. 46, 49 lenteles).

1 pav. 5–10 klasių istorijos vadovėlių, išleistų 1994–2014 m. dalis (proc.)

2 pav. 11–12 klasių istorijos vadovėlių, išleistų 1998–2014 m. dalis (proc.)

46 lentelė. Išleistų istorijos vadovėlių (rusų kalba) skaičius pagal metus ir klases

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
1995		1*	1*						2
1996		1		2**	2**				5
1997	1								1
1998		1							1
1999									0

2000					1				1
2001									0
2002									0
2003									0
2004									0
2005									0
2006									0
2007									0
2008									0
2009	1								1
2010		1	2	2					5
2011									0
2012									0
2013									0
2014									0
Iš viso	2	4	3	4	3	0	0	0	16

* vadovėlis skirtas mokyti istorijos 6–7 klasėse.

** vienas iš nurodytų vadovėlių skirtas mokyti istorijos 8–9 klasėse.

1995–1998 m. buvo parengti 7 istorijos vadovėliai lenkų kalba, o 2001–2002 m. išleisti dar 2 vadovėliai. Daugiau negu pusė (10 iš 18) istorijos vadovėlių lenkų kalba parengta po Bendrųjų programų atnaujinimo 2008 m., tačiau nėra atnaujinto istorijos vadovėlio 7 klasei. Iki šiol nėra išleisto Lietuvoje nė vieno istorijos vadovėlio lenkų kalba mokyti istorijos 12 klasei (žr. 47,50 lenteles).

47 lentelė. Išleistų istorijos vadovėlių (lenkų kalba) skaičius pagal metus ir klases

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
1995		1*	1*						2
1996				1					1
1997	1			1**	1**				3
1998		1							1
1999									0
2000									0
2001				1					1
2002					1				1
2003									0
2004									0
2005									0
2006									0
2007									0
2008	1				1				2
2009		1		1					2
2010				2	1	1	1		5
2011									0
2012									0

2013									0
2014									0
Iš viso	2	3	1	6	4	1	1	0	18

* vadovėlis skirtas mokyti istorijos 6–7 klasėse.

** vadovėlis skirtas mokyti istorijos 8–9 klasėse.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, XX a. pabaigoje nebuvo atliekami atskiri istorijos vadovėlių turinio tyrimai. Šiandien galima remtis tyrimais, kurie buvo atlikti kartu tiriant lietuvių kalbos, geografijos, gamtos mokslų ir kitų dalykų vadovėlius. 2008 m. atliktame tyrime „Pilietiškumo ir tautinių vertybių raiška socialinio ir dorinio ugdymo vadovėliuose“ nustatyta, kad istorijos vadovėlių tekstuose reiškiamos vertybės yra nepriklausomybė ir savarankiškumas, laisvė ir teisė, patriotizmas ir tautinė ištikimybė. Tai leidžia daryti prielaidą, kad vadovėliuose vis dar vyrauja vertybės, susijusios su valstybės atkūrimu XX a. pabaigoje, kova dėl tautos išlikimo bei nepriklausomybės ir pan., tačiau menkai akcentuojamos tokios vertybės kaip atstovavimas ir tarnavimas bendriems interesams, tolerancija ir pagarba, asmens ir valstybės teisingumas, solidarumas, garbė ir orumas. Vadovėlių autoriai dažniausiai pateikia tik faktinę informaciją, pabrėždami vieną ar kitą tautinę ir (arba) pilietinę vertybę, bet neišsakydami savo požiūrio, vertinimo ir (arba) nuomonės (žr. http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Pilietini%C5%B3_ir_tautini%C5%B3_vertybi%C5%B3_rai%C5%A1ka.pdf).

2010 m. buvo atliktas tyrimas „Gamtamokslinio ugdymo, kalbos (gimtosios) matematikos ir socialinio ugdymo vadovėlių (vadovėlių komplektų) medžiagos tinkamumas kompetencijoms ugdyti“, kuriame buvo tirti ir istorijos vadovėliai. Tyrimo atlikėjai konstatavo, kad socialinio ugdymo vadovėliuose autoriniuose tekstuose pateiktų faktų gausa, papildomos tekstinės informacijos sudėtingumas neigiamai veikia mokinių mokymosi motyvaciją ir neskatina jų savarankiškai domėtis nagrinėjamomis temomis, stokojama užduočių, kurios padėtų mokiniams įsivertinti supratimą ir gebėjimus. Pateikiamos rekomendacijos vadovėlių autoriams, kad istorijos vadovėliuose būtų daugiau užduočių, kurios ugdytų gebėjimus nagrinėti istorijos įvykių ir reiškinių priežastis, eigą, padarinius bei kritiškai vertinti pateiktą informaciją ir nuomones (žr. http://mokomes5-8.ugdome.lt/images/Nauji_dokumentai/Tyrimai/vadoveliu_ataskaita.pdf).

Norint giliau išsiaiškinti ir nustatyti istorijos vadovėlių problemas ir pateikti siūlymų, kaip jas spręsti, reikia atlikti atskirą specializuotą tyrimą, nes panašaus pobūdžio tyrimų nebuvo atlikta. Tyrimų empirinių duomenų ar signalų apie istorijos vadovėlių išskirtinį problemišumą neturime.

48 lentelė. Istorijos vadovėlių (lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Lietuvos istorija. VI–VII kl.	Brazauskas Juozas	UAB „Šviesa“	1994

2	Lietuvos istorija. VIII–IX kl.	Brazauskas Juozas	UAB „Šviesa“	1995
3	Lietuvos istorija. IX–X kl. (spec. por. mok.)	Pumputis Juozas	STL	1995
4	Lietuvos istorija. VIII kl.	Brazauskas Juozas	UAB „Šviesa“	1996
5	Senovės istorija. VI–VII kl.	Bakonis E., Virginavičiūtė R.	„Lietus“	1996
6	Pasaulio istorija. VI kl.	Bakonis Evaldas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1997
7	Gimtoji šalis Lietuva. Lietuvos istorijos skaitiniai. V kl.	Jakimavičius Viktoras	UAB „Alma littera“	1998
8	Politologija. XI–XII kl.	Vitkus Gediminas	„Danielius“	1998
9	Senovės istorija. VII kl.	Šetkus Benediktas, Pobedinska Liucija	UAB „Kronta“	1998
10	Naujausiųjų laikų istorija. X kl.	Kasperavičius Algis, Jokimaitis Rimantas ir kt.	UAB „Kronta“	1999
11	Naujųjų amžių istorija. IX kl.	Brazauskas Juozas, Jurkevičius Saulius, Petrauskis Kęstutis	UAB „Kronta“	1999
12	Pasaulio ir Lietuvos istorija VI–XVII a. VIII kl.	Jokimaitis Rimantas, Kasperavičius Algis, Manelis Eugenijus, Stukienė Beatričė	UAB „Kronta“	1999
13	Pasaulis 1. Pasaulio istorija iki 1850 m. XI kl.	Emblemas Terjė ir kt.	UAB leidykla „Vaga“	1999
14	Pasaulis 2. Pasaulio istorija nuo 1850 m. XII kl.	Svėnas Aslė ir kt.	UAB leidykla „Vaga“	1999
15	Baltijos šalių istorija. X–XII kl.	Autorių kolektyvas	UAB „Kronta“	2000
16	Kelias. Istorijos vadovėlis. V kl.	Laužikas Rimvydas, Mackevičius Giedrius, Mickevičius Karolis	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2000
17	Lietuvos istorija. Skaitiniai. V kl.	Zakarauskienė Izolda	„Agora“	2000
18	Lietuvos istorija. Skaitiniai. V kl.	Brazauskas Juozas	UAB „Šviesa“	2000
19	Lietuvos istorija. XI–XII kl.	Kamuntavičius Rūstis ir kt.	UAB leidykla „Vaga“	2000
20	Lietuvos istorija. XI–XII kl.	Makauskas Bronius	UAB „Šviesa“	2000
21	Tėvynės istorijos puslapiai. Lietuvos istorijos vadovėlis. V kl.	Štašaitis Stanislovas, Šačkutė Jūratė	„Margi raštai“	2000
22	Visuotinės kultūros istorija: istorija, religija, filosofija, literatūra, menas, mokslas. XI–XII kl. (vertimas iš prancūzų kalbos)	Braunstein Jean-Francois, Phan Bernard	UAB „Kronta“	2000
23	Lietuva ir pasaulis. Istorijos vadovėlis. XI kl.	Bakonis Evaldas, Janušas Jonas	UAB „Šviesa“	2001
24	Lietuva ir pasaulis. Istorijos vadovėlis. XII kl.	Gečas Algirdas, Jurkynas Juozas, Jurkynienė Genia, Visockis Albinas	UAB „Šviesa“	2001
25	Lietuvos istorija. XI kl.	Kamuntavičius Rūstis, Kamuntavičienė Vaida	UAB leidykla „Vaga“	2001

26	Lietuvos istorija. XII kl.	Civinskas Remigijus, Antanaitis Kastytis	UAB leidykla „Vaga“	2001
27	Lietuvos istorijos problemos. XI kl. (kartojimo medžiaga)	Marengolcas Viktoras ir kt.	„Naujoji Rosma“	2001
28	Lietuvos istorijos problemos. XII kl. (kartojimo medžiaga)	Marengolcas Viktoras, Banys Bronislovas, Šačkutė Jūratė	„Naujoji Rosma“	2001
29	Gimtoji istorija. Istorijos vadovėlis. VII–XII kl. (kompiuterinė mokymo priemonė)	Autorių kolektyvas	„Elektroninės leidybos namai“	2002
30	Lietuvos istorija. Lietuva nuo seniausiųjų laikų iki Vytauto valdymo pabaigos. VII kl. (spec. por. mok.)	Pumputis Juozas	UAB „Šviesa“	2002
31	Lietuvos istorija. Lietuva nuo Gediminaičių valdymo pabaigos iki XX a. pradžios. VIII kl. (spec. por. mok.)	Pumputis Juozas	UAB „Šviesa“	2002
32	Žingsniai. Pasaulio istorijos vadovėlis. VI kl.	Šalna Rytas, Mickevičius Karolis	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis	2002
33	Gimtoji istorija. VII kl.	Autorių kolektyvas	UAB „Versus aureus“	2003
34	Lietuvos praeities puslapiai. Istorijos vadovėlis. 2-oji kn. IX kl.	Brazauskas Juozas, Makauskas Bronius	UAB „Šviesa“	2003
35	Lietuvos praeities puslapiai. Istorijos vadovėlis. 1-oji kn. VII– VIII kl.	Brazauskas Juozas, Makauskas Bronius	UAB „Šviesa“	2003
36	Lietuva pasaulyje. Istorijos vadovėlis. IX kl.	Jurkynas Juozas, Jurkynienė Genia, Visockas Albinas	UAB „Šviesa“	2003
37	Modernaus pasaulio istorija (XIX–XX a.). XII kl.	Pivoras Saulius	UAB „Versus aureus“	2003
38	Pasaulio istorijos skaitiniai. VI kl.	Gečas Algirdas, Gečienė Loreta	UAB „Šviesa“	2003
39	Pasaulio istorija. VI kl.	Čižauskienė Audronė ir kt.	UAB „Kronta“	2003
40	Tėvynėje ir Europoje. Istorijos vadovėlis. VI kl.	Bobinski Witold, Szymanowski Grzegorz	UAB „Šviesa“	2003
41	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1/2 d. VII kl.	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Šalna Rytas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis	2004
42	Gimtoji istorija. Istorijos vadovėlis. VII–XII kl. (kompiuterinė mokymo priemonė)	Autorių kolektyvas	„Elektroninės leidybos namai“	2004
43	Lietuva pasaulyje. Istorijos vadovėlis. X kl.	Bakonis Evaldas	UAB „Šviesa“	2004
44	Lietuva pasaulyje. Istorijos vadovėlis. VIII kl.	Bitlieriūtė Salomėja, Litvinaitė Jūratė	UAB „Šviesa“	2004
45	Lietuvos praeities puslapiai. Istorijos vadovėlis. 3-ioji kn. X kl.	Brazauskas Juozas, Makauskas Bronius	UAB „Šviesa“	2004
46	Naujausiųjų laikų istorija. X kl.	Kasperavičius Algis, Jokimaitis Rimantas ir kt.	UAB „Kronta“	2004
47	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1 /2d. VIII kl.	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Ramanauskas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis	2005

		Robertas ir kt.		
48	Kelias. Istorijos vadovėlis. V kl. (pritaikytas spec. por. mok.)	Rimvydas Laužikas, Karolis Mickevičius ir kt.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2005
49	Istorija. 1/2 d. VII kl.	Jankūnienė Jurgita, Manelis Eugenijus, Pobedinska Lucija, Skardžiukienė Aušra	UAB „Tyto alba“	2005
50	Lietuva pasaulyje. Istorija. VII kl.	Bakonis Evaldas, Bakonienė Audronė	UAB „Šviesa“	2005
51	Amžini kaip kalnai. Antikos kultūros vadovėlis. Seniausios civilizacijos. V–VII kl.	Niauronytė Vilija	UAB „Versus aureus“	2006
52	Istorija. VII kl.	Šlezevičius Kornelijus	UAB „Alma littera“	2006
53	Istorija. 1 /2d. VIII kl.	Banys Bronislovas, Jankūnienė Jurgita, Pobedinska Lucija, Skardžiukienė Aušra	UAB „Tyto alba“	2006
54	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1/2 d. IX kl.	Kapleris Ignas, Laužikienė Andželika, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Ramanauskas Robertas, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006
55	Lietuvos istorijos vadovėlis. 1/2-oji kn. XI–XII kl.	Makauskas Bronius	UAB „Šviesa“	2006
56	Pasaulio ir Lietuvos istorija. VI–XVIII a. VIII kl.	Jokimaitis Rimantas, Kasperavičius Algis, Manelis Eugenijus, Stukienė Beatričė	UAB „Kronta“	2006
57	Senovės istorija. VII kl.	Šetkus Benediktas	UAB „Kronta“	2006
58	Politologijos pagrindai. XI–XII kl.	Bakonis Evaldas	UAB „Šviesa“	2006
59	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1/2 d. X kl.	Kapleris Ignas, Laužikienė Andželika, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2007
60	Istorijos vadovėlis. 1/2 d. XI kl.	Mackevičius Giedrius, Morozovienė Rimutė, Stukienė Beatričė	UAB „Baltos lankos“	2007
61	Palikimas. Istorijos vadovėlis. 1/2-oji kn. V kl. (serija „Šok“)	Litvinaitė Jūratė	UAB „Šviesa“	2007
62	Istorijos vadovėlis. 1/2 d. XII kl.	Kaselis Gintaras, Morozovienė Rimutė, Tamošaitis Mindaugas	UAB „Baltos lankos“	2008
63	Kelias. Lietuvos istorijos vadovėlis. 1 d. V kl.	Laužikas Rimvydas, Mickevičius Karolis, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2008
64	Tėvynėje ir pasaulyje. Istorijos vadovėlis. VII kl.	Bakonis Evaldas, Bakonienė Audronė	UAB „Šviesa“	2008
65	Europos palikimas. Istorijos vadovėlis. 1/2-oji kn. VI kl. (serija	Litvinaitė Jūratė, Bakonienė Audronė	UAB „Šviesa“	2009

	„Šok“)			
66	Istorijos vadovėlis. 1/2 d. XII kl.	Kaselis G., Morozovienė R., Tamošaitis M.	UAB „Baltos lankos“	2009
67	Istorijos vadovėlis. 1/2 d. XI kl.	Tamošaitis Mindaugas	UAB „Baltos lankos“	2009
68	Istorijos vadovėlis. 1/2 d. IX kl. (serija „Raktas“)	Asadauskienė N., Butvilaitė R., Karvelis D., Lukšys S., Pivoras S., Tamošaitis M.	UAB „Baltos lankos“	2009
69	Lietuvos istorija. 2 d. XII kl.	Kamuntavičius R., Kamuntavičienė V., Civinskas R., Antanaitis K.	UAB leidykla „Vaga“	2009
70	Lietuvos istorija. 1 d. XI kl.	Kamuntavičius R., Kamuntavičienė Vaida, Civinskas R., Antanaitis K.	UAB leidykla „Vaga“	2009
71	Naujųjų amžių istorija. IX kl.	Galinis Albinas, Jurkevičius Saulius, Petrauskis Kęstutis	UAB „Kronta“	2009
72	Tėvynėje ir pasaulyje. Istorijos vadovėlis. X kl.	Bakonis Evaldas	UAB „Šviesa“	2009
73	Tėvynėje ir pasaulyje. Istorijos vadovėlis. VIII kl.	Bitlieriūtė Salomėja, Litvinaitė Jūratė	UAB „Šviesa“	2009
74	Tėvynėje ir pasaulyje. Istorijos vadovėlis. IX kl.	Jurkynas Juozas, Jurkynienė Genia, Visockis Albinas	UAB „Šviesa“	2009
75	Žingsniai. Istorijos vadovėlis. 1/2 d. VI kl.	Mickevičius K., Šalna R., Meištas A., Laužikas R., Kapleris I.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009
76	Istorijos vadovėlis. 1/2 d. VIII kl. (serija „Raktas“)	Karvelis Deimantas, Lušys Stasys, Ščavinskas Marius, Vitkūnas Manvydas	UAB „Baltos lankos“	2010
77	Istorija. 1/2-oji kn. VII kl. (serija „Šok“)	Laurinavičienė Skaidrina, Litvinaitė Jūratė, Pačkauskienė Aušra	UAB „Šviesa“	2010
78	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1/2 d. XI kl.	Kapleris Ignas, Laužikas Rimvydas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Žolynas Mindaugas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
79	Raktas. Istorijos vadovėlis. 1/2 d. X kl. (serija „Raktas“)	Tamošaitis Mindaugas	UAB „Baltos lankos“	2010
80	Istorijos vadovėlis. 1/2 d. XI kl.	Tamošaitis Mindaugas	UAB „Baltos lankos“	2011
81	Istorijos vadovėlis. 1/2 d. VII kl. (serija „Raktas“)	Kostinienė Nelija, Ščavinskas Marius, Tamošaitis Mindaugas	UAB „Baltos lankos“	2011
82	Istorija. 1/2-oji kn. VIII kl. (serija „Šok“)	Bužinskas Saulius, Litvinaitė Jūratė, Serneckas Arūnas	UAB „Šviesa“	2011
83	Laikas 12. 1/2 d. XII kl. Išplėstinis ir bendrasis kursai	Kapleris Ignas, Laužikas Rimvydas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2011
84	Istorijos vadovėlis. 1/2 d. XII kl.	Tamošaitis Mindaugas	UAB „Baltos lankos“	2012
85	Istorijos vadovėlis. 1/2 d. IX kl.	Butvilaitė Rasa, Karvelis Deimantas, Kostinienė Nelija, Lukšys Stasys, Pivoras	UAB „Baltos lankos“	2012

		Saulius, Tamošaitis Mindaugas		
86	Laikas 7. Istorijos vadovėlis. 1/2 d. VII kl.	Kapleris I., Meištas A., Mickevičius K., Šalna R., Šotlandaitė-Juzefovičienė I., Tamkutonytė-Mikailienė Ž.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2013
87	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1 d. VIII kl.	Kapleris I., Meištas A., Mickevičius K., Ramanauskas R., Raškauskas K., Steponavičienė L., Tamkutonytė-Mikailienė Ž.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2014
88	Istorijos vadovėlis 11 kl. (III gimnazijos kl.)	Boguševičius Domas, Navickas Virginijus	UAB „Ugda“	2014
89	Istorija. V kl. (serija „ATRASK“)	Petreikis Darius, Litvinaitė Jūratė, Meškuotis Faustas, Ramoškaitė-Stongvilienė Rūta, Bitautas Algis, Stankutė Simona	UAB „Šviesa“	2014

49 lentelė. 5–12 klasių istorijos vadovėlių (rusų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Politologijos įvadas. XI kl. (rusų kalba)	Vitkus Gediminas	Danielius	1993
2	Lietuvos istorija. VI–VII kl. (rusų kalba)	Brazauskas Juozas	UAB „Šviesa“	1994
3	Lietuvos istorija. VIII–IX kl. (rusų kalba)	Brazauskas Juozas	UAB „Šviesa“	1996
4	Naujausiųjų laikų istorija (1918–1992). X kl. (rusų kalba)	Kasperavičius Algis, Jokimaitis Rimantas ir kt.	UAB „Šviesa“	1996
5	Naujųjų amžių istorija. VIII kl. (rusų kalba)	Kasperavičius Algis ir kt.	UAB „Šviesa“	1996
6	Senovės istorija. VI kl. (rusų kalba)	Kyjv M. ir kt.	„Avita“	1996
7	Gimtoji šalis Lietuva. Lietuvos istorijos skaitiniai. V kl. (rusų kalba)	Jakimavičius Viktoras	UAB „Alma littera“	1997
8	Pasaulio istorija. VI kl. (rusų kalba)	Bakonis Evaldas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1998
9	Svečia goriaščiaja. Rusijos istorijos mokymo priemonė	Fomin Andreij	„Folium“	2000

	Lietuvos mokykloms. X kl. (rusų kalba)			
10	Kelias. Lietuvos istorijos vadovėlis. 1 d. V kl. (rusų kalba)	Laužikas Rimvydas, Mickevičius Karolis, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė, Kapleris Ignas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009
11	Kelias. Lietuvos istorijos vadovėlis. 2 d. V kl. (rusų kalba)	Laužikas Rimvydas, Mickevičius Karolis, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė, Kapleris Ignas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009
12	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1 d. VII kl. (rusų kalba)	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Šalna Rytas, Šotlandaitė-Juzefovičienė Ingrida, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
13	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1 d. VIII kl. (rusų kalba)	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Ramanauskas Robertas, Raškauskas Kęstutis, Steponavičienė Lirija, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
14	Laikas. Istorijos vadovėlis. 2 d. VII kl. (rusų kalba)	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Šalna Rytas, Šotlandaitė-Juzefovičienė Ingrida, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
15	Laikas. Istorijos vadovėlis. 2 d. VIII kl. (rusų kalba)	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Ramanauskas Robertas, Raškauskas Kęstutis, Steponavičienė Lirija, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
16	Žingsniai. Istorijos vadovėlis. 1 d. VI kl. (rusų kalba)	Šalna Rytas, Mickevičius Karolis, Meištas Antanas, Laužikas Rimvydas, Kapleris Ignas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
17	Žingsniai. Istorijos vadovėlis. 2 d. VI kl. (rusų kalba)	Šalna Rytas, Mickevičius Karolis, Meištas Antanas, Laužikas Rimvydas, Kapleris Ignas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010

50 lentelė. 5–12 klasių istorijos vadovėlių (lenkų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Politologijos įvadas. XI kl. (lenkų kalba)	Vitkus Gediminas	UAB „Šviesa“	1994

2	Lietuvos istorija. VI–VII kl. (lenkų kalba)	Brazauskas Juozas	UAB „Šviesa“	1995
3	Naujųjų amžių istorija. VIII kl. (lenkų kalba)	Kasperavičius Algis	UAB „Šviesa“	1996
4	Gimtoji šalis Lietuva. Lietuvos istorijos skaitiniai. V kl. (lenkų kalba)	Jakimavičius Viktoras	UAB „Alma littera“	1997
5	Lietuvos istorija. VIII–IX kl. (lenkų kalba)	Brazauskas Juozas	UAB „Šviesa“	1997
6	Pasaulio istorija. VI kl. (lenkų kalba)	Bakonis Evaldas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1998
7	Pasaulio ir Lietuvos istorija. VI–XVIII a. VIII kl. (lenkų kalba)	Jokimaitis Rimantas, Manelis Eugenijus, Kasperavičius Algis, Stukienė Beatričė	UAB „Kronta“	2001
8	Naujausiųjų laikų istorija. X kl. (lenkų kalba)	Kasperavičius Algis, Jokimaitis Rimantas ir kt.	UAB „Kronta“	2002
9	Kelias. Lietuvos istorijos vadovėlis. 1 d. V kl. (lenkų kalba)	Laužikas Rimvydas, Mickevičius Karolis, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė, Kapleris Ignas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2008
10	Kelias. Lietuvos istorijos vadovėlis. 2 d. V kl. (lenkų kalba)	Laužikas Rimvydas, Mickevičius Karolis, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė, Kapleris Ignas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2008
11	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1 d. IX kl. (lenkų kalba)	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Laužikienė Andželika, Ramanauskas Robertas, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2008
12	Laikas. Istorijos vadovėlis. 2 d. IX kl. (lenkų kalba)	Kapleris Ignas, Meištas antanas, Laužikienė Andželika, Ramanauskas Robertas, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2008
13	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1 d. VII kl. (lenkų kalba)	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Šalna Rytas, Šotlandaitė-Juzefovičienė Ingrida, Tamkutonytė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009

14	Laikas. Istorijos vadovėlis. 2 d. VII kl. (lenkų kalba)	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Šalna Rytas, Šotlandaitė-Juzefovičienė Ingrida, Tamkutonytė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009
15	Žingsniai. Istorijos vadovėlis. 1 d. VI kl. (lenkų kalba)	Šalna Rytas, Mickevičius Karolis, Meištas Antanas, Laužikas Rimvydas, Kapleris Ignas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009
16	Žingsniai. Istorijos vadovėlis. 2 d. VI kl. (lenkų kalba)	Šalna Rytas, Mickevičius Karolis, Meištas Antanas, Laužikas Rimvydas, Kapleris Ignas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009
17	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1 d. VIII kl. (lenkų kalba)	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Ramanauskas Robertas, Raškauskas Kęstutis, Steponavičienė Lirija, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
18	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1 d. X kl. (lenkų kalba)	Kapleris Ignas, Laužikienė Andželika, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
19	Laikas. Istorijos vadovėlis. 1 d. XI kl. (lenkų kalba)	Kapleris Ignas, Laužikas Rimvydas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Žolynas Mindaugas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
20	Laikas. Istorijos vadovėlis. 2 d. VIII kl. (lenkų kalba)	Kapleris Ignas, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Ramanauskas Robertas, Raškauskas Kęstutis, Steponavičienė Lirija, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
21	Laikas. Istorijos vadovėlis. 2 d. X kl. (lenkų kalba)	Kapleris Ignas, Laužikienė Andželika, Meištas Antanas, Mickevičius Karolis, Tamkutonytė-Mikailienė Živilė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010

22	Laikas. Istorijos vadovėlis. 2 d. XI kl. (lenkų kalba)	Kapleris Ignas, Laužikas Rimvydas, Antanas Meištas, Mickevičius Karolis, Žolynas Mindaugas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
----	--	--	------------------------------------	------

Parengė Kornelijus Šleževičius, Linas Jašinauskas

Geografijos vadovėliai. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyta 80 vadovėlių, skirtų mokyti geografijos 5–12 klasėse. 5 klasėje geografija yra integruota į kursus „Gamta ir žmogus“ ir „Lietuvos istorija“, todėl tradiciškai geografijos mokymas pradedamas nuo 6 klasės. Anksčiausiai išleistas yra 1992 metų 7 klasės vadovėlis (7 kl. pirma dalis), o vėliausiai – 2014 metais. 11–12 klasėms išleisti 8 vadovėliai, 9–10 klasėms – 14 vadovėlių (9 klasei – 8; 10 klasei – 6), 7–8 klasėms – 13 vadovėlių (7 klasei – 7, o 8 klasei – 6) ir 6 klasei – 5 vadovėliai.

Lenkų ir rusų kalba išleisti vadovėliai yra versti iš lietuviškų. Daugiausia vadovėlių išversta į rusų ir lenkų kalbas yra 6–8 klasėms (žr. 52-54 lenteles).

Visas 6–12 klasių geografijos vadovėlių sąrašas pateikiamas 51 lentelėje. Formaliai tai vadovėliai, kurie gali būti naudojami mokant geografijos, tačiau vadovėliai, išleisti anksčiau negu 2008 m., naudojami tik retais atvejais, kaip papildoma medžiaga.

Nuo 1990 m. nebuvo atliekama atskirų geografijos vadovėlių turinio tyrimų. Šiandien galima remtis tyrimais, kurie buvo atlikti kartu tiriant lietuvių kalbos, geografijos, gamtos mokslų ir kitų dalykų vadovėlius. 2008 m. atliktame tyrime „Pilietiškumo ir tautinių vertybių raiška socialinio ir dorinio ugdymo vadovėliuose“ nustatyta, kad geografijos vadovėliuose dažniausiai minima vertybė yra patriotizmas ir tautinė ištikimybė, o ekonomikos – socialinės ir ekonominės teisės. Tačiau šių dalykų vadovėliuose stokojama dėmesio tokioms vertybėms kaip aktyvus pilietinis ir politinis dalyvavimas, tolerancija ir pagarba (žr. http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Pilietini%C5%B3_ir_tautini%C5%B3_vertybi%C5%B3_rai%C5%A1ka.pdf).

2013 m. Ugdymo plėtotės centro Veiklos analizės ir kokybės užtikrinimo skyrius ir Ugdymo turinio skyrius metodininkai atliko po 2008 m. išleistų pasaulio pažinimo, istorijos, pilietinio ugdymo ir geografijos vadovėlių užduočių analizę. Nagrinėjant surinktus duomenis pastebėta, dauguma užduočių vadovėliuose yra orientuotos į mokinių žinių ir supratimo ugdymą.

2011 m. buvo atlikta „OECD PISA tyrimo filosofija ir 2006 m. tyrimo antrinė duomenų analizė“. Remiantis šio tyrimo išvadomis, siūloma pagal PISA pavyzdį parengti kontekstinių produktyviųjų (t. y. turtingų, plačių kaip projektinis tyrimas) užduočių sąsiuvinius ir elektroninių mokymosi objektų rinkinius gamtamoksliniam raštingumui ir skaitymo gebėjimams ugdyti. Tokiuose rinkiniuose daugiau dėmesio būtų skiriama toms žinių sritims, gebėjimams ir nuostatoms, su kuriomis susijusių užduočių atveju Lietuvos mokinių rezultatai buvo žemesni. Siekiant padidinti kokybiško gamtamokslinio ugdymo prieinamumą ir patrauklumą visiems mokiniams, į rengiamas priemones reikia įtraukti įvairaus lygio užduočių, pritaikant jų

turinį ir kontekstą ir gabiesiems, besidomintiems gamtos mokslais, ir tiems, kurie linę į kitus dalykus, yra nemotyvuoti ar turi specialiųjų ugdymosi poreikių. Į šias priemones taip pat įtraukti užduočių, skatinančių mokinius tyrinėti gyvą ir negyvą aplinką, spręsti aplinkos ir diegiant naujas technologijas kylančias visuomenės problemas, aktyviai diskutuoti ir veikti siekiant išsaugoti saugią ir sveiką aplinką.

Rengiant mokymo priemones patartina geriau išnaudoti ugdymo turinio integracijos galimybes ir susieti gamtos mokslų problematiką su technologijų, geografijos, etikos, kūno kultūros, menų ir kitų dalykų sprendžiamais klausimais.

Į rengiamas priemones reikėtų įtraukti abiem lytims aktualių kontekstinių užduočių, atkreipiant dėmesį į šių dienų jaunimo interesus ir poreikius

(žr. http://www.nec.lt/failai/4217_OECD_PISA_2006_analize.pdf).

Norint giliau išsiaiškinti ir nustatyti geografijos vadovėlių problemas ir pateikti siūlymų, kaip jas spręsti, reikia atlikti atskirą specializuotą tyrimą, nes panašaus pobūdžio tyrimų nebuvo atlikta. Tyrimų empirinių duomenų ar signalų apie geografijos vadovėlių išskirtinį problemišumą neturime.

51 lentelė. Geografijos vadovėlių (lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės							Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11–12	
1993			1					1
1994								0
1995								0
1996								0
1997		1	1		2			4
1998				1	1		1	3
1999				1		2		3
2000		1						1
2001								0
2002							2	2
2003							1	1
2004			2		1			3
2005			1	1	1			3
2006				1		1		2
2007					1	1	1	3
2008		2			1		1	4
2009		1	2					3
2010				2			1	3
2011							1	1
2012					1			1
2013								0
2014						1		1
Iš viso:		5	7	6	8	5	8	39
		5*	13*		13*		8*	

* vadovėlių skaičius koncentruoti.

52 lentelė. Geografijos vadovėlių (lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Pasaulio dalių geografija. 1 d. VII kl.	Trumpickas Stanislovas	UAB „Šviesa“	1992
2	Pasaulio dalių geografija. 2 d. VII kl.	Trumpickas Stanislovas	UAB „Šviesa“	1993
3	Geografijos pradmenys. VI kl.	Garliauskienė Reda	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1997
4	Lietuvos geografija. Socialinė geografija. IX kl.	Zagorskis Juozas	Danielius	1997
5	Pasaulio geografija. VII kl.	Barth Ludwig ir kt.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1997
6	Pasaulio socialinė geografija. X kl.	Vaitekūnas Stasys	UAB „Šviesa“	1997
7	Europa. Gamtinė ir socialinė geografija. VIII kl.	Januškis Vaidotas	UAB „Šviesa“	1998
8	Globalinės problemos. Geografijos mokymo priemonė. XI–XII kl.	Barsch Heiner ir kt.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1998
9	Lietuvos geografija. IX kl.	Vaitekūnas Stasys, Valančienė Elena	UAB „Alma littera“	1998
10	Europa. Geografija. VIII kl.	Sapožnikovas Georgijus, Šalna Rytas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1999
11	Pasaulio socialinė geografija. X kl.	Vaitekūnas Stasys	UAB „Šviesa“	1999
12	Pasaulio visuomeninė geografija. X kl.	Šalna Rytas, Baubinas Ričardas, Padriežas Valentinas, Tuskenienė Vilhelmina	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1999
13	Pasaulio geografija. VII kl.	Šalna Rytas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2000
14	Geografija. Integruotas kursas. 1 d. XI kl.	Waugh David	UAB „Alma littera“	2002
15	Geografija. Integruotas kursas. 2 d. XII kl.	Waugh David	UAB „Alma littera“	2003
16	Pasaulio politinis žemėlapis. Vadovėlis pasirenkamajam moduliui. XI–XII kl.	Baubinas Ričardas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2002

17	Geografija. VII kl.	Ader Marija, Butautienė Svetlana, Januškis Vaidotas	UAB „Šviesa“	2004
18	Lietuvos geografija. IX kl.	Vaitekūnas Stasys, Valančienė Elena	UAB „Alma littera“	2004
19	Žemė. Geografijos vadovėlis. 1 ir 2 d. VI kl.	Šalna Rytas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2004
20	Geografija. 1 ir 2-oji kn. VIII kl.	Ader Marija, Butautienė Svetlana, Januškis Vaidotas	UAB „Šviesa“	2005
21	Žemė. Geografijos vadovėlis. 1 ir 2 d. IX kl.	Šalna Rytas, Baleišis Edvardas, Baubinas Ričardas, Daugirdas Vidmantas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2005
22	Žemė. Geografijos vadovėlis. 1 ir 2 d. VII kl.	Šalna Rytas, Čepaitytė Giedrė, Sapožnikovas Georgijus	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2005
23	Žemė. Geografija. 1 ir 2 d. VIII kl.	Šalna Rytas, Sapožnikovas Georgijus	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006
24	Žemė. Geografija. X kl.	Šalna Rytas, Baubinas Ričardas, Mačiulytė Jurgita, Padriežas Valentinas, Tuskenienė Vilhelmina, Žolynas Mindaugas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006
25	Bendroji geografija. 1-3oji kn. XI–XII kl.	Gerulaitis Virginijus, Česnavičius Darius	UAB „Šviesa“	2007
26	Geografijos vadovėlis. X kl.	Ader Marija, Garliauskienė Reda	UAB „Kronta“	2007
27	Lietuva. Europa. Pasaulis. Geografija. IX kl.	Valančienė Elena, Dijokienė Sigita	UAB „Šviesa“	2007
28	Geografijos vadovėlis. 1 ir 2oji kn. VI kl.	Ader Marija, Garliauskienė Reda	UAB „Kronta“	2008
29	Lietuva. Europa. Pasaulis. X kl.	Česnavičius Darius, Valančienė Elena	UAB „Šviesa“	2008
30	Mūsų daug – pasaulis vienas. Geografijos vadovėlis. 1 ir 2oji kn. VI kl. (serija „Šok“)	Kynė Genovaitė, Kirilovas Valerijus, Mikulienė Inga, Žiūrienė Sigutė	UAB „Šviesa“	2008
31	Regioninė geografija. Geografijos vadovėlis. XI–XII kl.	Česnavičius Darius, Gerulaitis Virginijus, Kynė Genovaitė	UAB „Šviesa“	2008
32	Geografija. 1 ir 2-oji kn. VII kl. (serija „Šok“)	Bačkienė Rima, Pundienė Vilma, Januškis Vaidotas	UAB „Šviesa“	2009

33	Žemė. Geografija. 1 ir 2 d. VII kl.	Šalna Rytas, Čepaitytė Giedrė, Sapožnikovas Georgijus	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009
34	Žemė. Geografijos vadovėlis. 1 ir 2 d. VI kl.	Šalna Rytas, Tuskenienė Vilhelmina	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2009
35	Gamtinė geografija. Geografijos vadovėlis. XI–XII kl. (serija „Gaublys“)	Šalna Rytas, Sapožnikovas Georgijus, Motiejūtė Giedrė, Šiumeta Mantas, Šalna Robertas	UAB „Didakta“	2010
36	Geografija. 1 ir 2-oji kn. VIII kl. (serija „Šok“)	Gerulaitis Šarūnas, Kynė Genovaitė, Ambrutienė Gražina, Krušinskienė Regina, Tamošiūnienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2010
37	Žemė. Geografijos vadovėlis. 1 ir 2 d. VIII kl.	Šalna Rytas, Sapožnikovas Georgijus, Motiejūtė Giedrė	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2010
38	Visuomeninė geografija. Geografijos vadovėlis. XI–XII kl. (serija „Gaublys“)	Šalna Rytas, Sapožnikovas Georgijus, Motiejūtė Giedrė, Šiumeta Mantas, Šalna Robertas	UAB „Didakta“	2011
39	Žemė 9. Geografijos vadovėlis. 1 ir 2 d. IX kl.	Šalna Rytas, Baleišis Edvardas, Baubinas Ričardas, Daugirdas Vidmantas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2012
40	Žemė. Geografija. X kl.	Šalna Rytas, Mačiulytė Jurgita, Padriežas Valentinas, Pakamorienė Angelė, Sapožnikovas Georgijus, Tuskenienė Vilhelmina, Žolynas Mindaugas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2014

53 lentelė. Geografijos vadovėlių (rusų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Pasaulio dalių geografija. 1 ir 2 d. VII kl. (rusų kalba)	Trumpickas Stanislovas	UAB „Šviesa“	1993

2	Europa. Gamtinė ir socialinė geografija. VIII kl. (rusų kalba)	Januškis Vaidotas	UAB „Šviesa“	1995
3	Lietuvos socialinė geografija. IX kl. (rusų kalba)	Zagorskis Juozas	Danielius	1997
4	Pasaulio socialinė geografija. X kl. (rusų kalba)	Vaitekūnas Stasys	UAB „Šviesa“	1997
5	Geografijos pradmenys. VI kl. (rusų kalba)	Garliauskienė Reda	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1998
6	Europa. Vadovėlio priedas. VIII kl. (rusų kalba)	Sapožnikovas Georgijus, Šalna Rytas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2002
7	Žemė. Geografijos vadovėlis. 1 ir 2 d. VI kl. (rusų kalba)	Šalna Rytas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006

54 lentelė Geografijos vadovėlių (lenkų kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Pasaulio dalių geografija. 1 ir 2 d. VII kl. (lenkų kalba)	Trumpickas Stanislovas	UAB „Šviesa“	1993
2	Europa. Gamtinė ir socialinė geografija. VIII kl. (lenkų kalba)	Januškis Vaidotas	UAB „Šviesa“	1995
3	Pasaulio socialinė geografija. X kl. (lenkų kalba)	Vaitekūnas Stasys	UAB „Šviesa“	1996
4	Lietuvos socialinė geografija. IX kl. (lenkų kalba)	Zagorskis Juozas	Danielius	1997
5	Geografijos pradmenys. VI kl. (lenkų kalba)	Garliauskienė Reda	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1998
6	Žemė. Geografijos vadovėlis. 1 d. VI kl. (lenkų kalba)	Šalna Rytas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2005
7	Žemė. Geografija. 1 ir 2 d. VII kl. (lenkų kalba)	Sapožnikovas Georgijus, Motiejuitė Giedrė, Šalna Rytas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006
8	Žemė. Geografijos vadovėlis. 1 ir 2 d. IX kl. (lenkų kalba)	Šalna Rytas, Baleišis Edvardas, Baubinas Ričardas, Daugirdas Vidmantas	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2006
9	Žemė. Geografija. 1 ir 2 d. VIII kl. (lenkų kalba)	Šalna Rytas, Sapožnikovas Georgijus	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2007
10	Žemė. Geografija. X kl. (lenkų kalba)	Šalna Rytas, Baubinas Ričardas, Mačiulytė Jurgita ir kt.	K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	2007

Parengė Šarūnas Gerulaitis

Pilietiškumo pagrindų vadovėliai. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyta 10 vadovėlių, skirtų mokyti pilietiškumo pagrindus 7–12 klasėse. 5–8 klasėse pilietiškumo ugdymas yra integruotas į kitus

dalykus, tokius kaip istorija, geografija, etika, lietuvių kalba, biologija ir kt. Atskiras pilietiškumo pagrindų dalykas atsiranda 9–10 klasėse. 11–12 klasėse taip pat nėra atskiro pilietiškumo pagrindų dalyko, pilietiškumo ugdymas yra integrali ugdymo proceso dalis (žr. 55 lentelę).

Visas 7–12 klasių pilietiškumo pagrindų vadovėlių sąrašas pateikiamas 56 lentelėje. Informacija apie teigiamai įvertintus vadovėlius yra skelbiama Vadovėlių duomenų bazėje. Joje yra pateikiamos vadovėlių vertinimo institucijos ir vadovėlio vertintojų recenzijos.

2008 m. atliktame tyrime „Pilietiškumo ir tautinių vertybių raiška socialinio ir dorinio ugdymo vadovėliuose“ buvo tirti nuo 1999 iki 2008 m. parašyti pilietiškumo ugdymo vadovėliai. Tyrimo duomenys parodė, kad vadovėliuose daugiausia dėmesio (45,4 proc.) skiriama laisvėms ir teisėms. Antroji dažniausiai vadovėlių tekstuose aptinkama vertybė yra demokratija (ji sudaro 12,8 proc. visų pilietinių ir tautinių vertybių). Šiuose pilietiškumo ugdymo vadovėliuose ypač mažai dėmesio skiriama tokioms vertybėms kaip atsakomybė ir pareiga tautai bei visuomenei, pilietinė drąsa ir pilietinis pasipriešinimas, tolerancija ir pagarba, patriotizmas ir tautinė ištikimybė bei solidarumas. Taip pat nepakankamai skiriama dėmesio tokioms pilietinėms ir tautinėms vertybėms kaip atstovavimas ir tarnavimas bendriesiems interesams, garbė / orumas, aktyvus pilietinis ir politinis dalyvavimas, teisingumas, nepriklausomybė ir savarankiškumas bei įsisąmoninta tapatybė. Iš tyrimo duomenų matyti, kad didžiąją dalį (88,0 proc.) vadovėliuose užfiksuoto pilietinių ir tautinių vertybių teksto sudaro vertybės be vertinimo, t. y. medžiaga, kurioje pateikiama tik informacija apie pilietinių ir tautinių vertybių raišką. Vertybių su vertinimu, t. y. pabrėžiant požiūrius ir nuostatas tiek pagrindinio, tiek vidurinio ugdymo pilietiškumo vadovėliuose yra gerokai mažiau. Pilietiškumo ugdymo vadovėliuose tiriamos pilietinės ir tautinės vertybės dažniausiai buvo apibūdinamos per reikšmingus įvykius, reiškinius ir procesus. Retai vertybės buvo pateikiamos per simbolius ir vaizdinius, istorines asmenybes, taip pat tradicijas, šventes ir papročius. Nagrinėjant pilietinių ir tautinių vertybių pateikimo vietą bei formą išryškėjo, kad 64,0 proc. vertybių yra pateikiamos tekste, 27,8 proc. – užduotyse ir 8,1 proc. – vaizdinėje medžiagoje. Tiek pagrindinio, tiek vidurinio ugdymo vadovėliuose dauguma vertybių yra aprašomos tekste. Analizuojant vertybių pateikimą užduotyse matyti, kad pagrindinio ugdymo vadovėliai labiau orientuoti į praktinių gebėjimų ir vertybinių nuostatų ugdymą, o vidurinio ugdymo – į žinių perteikimą (žr. <http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/>).

Nuo 2009 m. parengtų pilietiškumo ugdymo vadovėlių tyrimų nėra atlikta.

55 lentelė. Pilietiškumo pagrindų vadovėlių (lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės								Iš viso
	7–8	7–10	8–12	8	9–10	9	10	11–12	
1999	1	1			1		1		4
2000									0
2001									0

2002									0
2003									0
2004			1						1
2005				1					1
2006									0
2007									0
2008									0
2009					2	1			3
2010									0
2011									0
2012					1				1
2013									0
2014									0
Iš viso:	1	1	1	1	4	1	1	1	10
	4*				7*			1*	

* vadovėlių skaičius koncentruvi.

56 lentelė. Pilietiškumo pagrindų vadovėlių (lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Aš – žmogus tarp žmonių. Pilietinės visuomenės pagrindai. VII–VIII kl.	Letukienė Nijolė	UAB „Alma littera“	1999
2	Mes. Pilietinės visuomenės pagrindai. X kl.	Zaleskienė Irena	V. Gužauskio firma „Homo liber“	1999
3	Pilietinės visuomenės pagrindai. Vadovėlis-romanas. IX–X kl.	Markas Matthew Lipman	UAB „Kronta“	1999
4	Pilietis. Pilietinio ugdymo projektas. VII–X kl.	Martinėnienė Rima	Danielius	1999
5	Atraskime humanitarinę teisę. VIII–XII kl.	Autorių kolektyvas	UAB „Kronta“	2004
6	Pilietiškumo pagrindai. VIII kl.	Letukienė Nijolė	UAB „Alma littera“	2005
7	Pilietinis ugdymas. X kl.	Donskis Leonidas	UAB „Versus aureus“ leidykla	2009
8	Pilietiškumo pagrindai. 1-oji kn. IX–X kl.	Letukienė Nijolė, Bitlieriūtė Salomėja, Bužinskas Saulius	UAB „Šviesa“	2009
9	Pilietiškumo pagrindai. 2-oji kn. IX–X kl.	Letukienė Nijolė, Bitlieriūtė Salomėja, Bužinskas Saulius	UAB „Šviesa“	2009
10	Pilietiškumo pagrindai ir laisvės kovų istorija. IX–X kl.	Bitlieriūtė Salomėja, Jakubčionis Algirdas	UAB „Šviesa“	2012

Parengė Ginta Orintienė

Ekonomikos ir verslumo vadovėliai. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyta 10 vadovėlių, skirtų mokyti ekonomiką ir verslumą 9–12 klasėse (žr. 57 lentelę). 5–8 klasėse ekonomika ir verslumas yra integruotas į kitus dalykus, tokius kaip istorija, geografija, matematika, technologijas ir kt. Atskiras ekonomikos ir verslumo dalykas atsiranda 9–10 klasėse. 11–12 klasėse tai yra laisvai pasirenkamasis dalykas.

Visas 9–12 klasių ekonomikos ir verslumo vadovėlių sąrašas pateikiamas 58 lentelėje. Informacija apie teigiamai įvertintus vadovėlius yra skelbiama Vadovėlių duomenų bazėje. Joje yra pateikiamos vadovėlių vertinimo institucijos ir vadovėlio vertintojų recenzijos.

57 lentelė. Ekonomikos ir verslumo vadovėlių (lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001							1*		1
2002									0
2003					3				3
2004							2		2
2005									0
2006							1		1
2007									0
2008					1				1
2009									0
2010					2				2
2011									0
2012									0
2013									0
2014									0
Iš viso					6		4		10

* vadovėlių skaičius koncentruoti.

58 lentelė. Ekonomikos ir verslumo vadovėlių (lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Ekonomika. IX–X kl.	Maldeikienė Aušra	UAB „Tyto alba“	2003
2	Ekonomika. IX–X kl.	Makutėnas Valdemaras, Makutėnienė Daiva	UAB „Šviesa“	2003
3	Ekonomikos pradmenys. IX–X kl.	Autorių kolektyvas	BĮ UAB TEV	2003
4	Ekonomika. 1-oji kn. XI– XII kl.	Makutėnas Valdemaras, Makutėnienė Daiva	UAB „Šviesa“	2004 (2005 m. 2-ji d.)
5	Ekonomika. XI–XII kl.	Maldeikienė Aušra	UAB „Tyto alba“	2004
6	Ekonomika. 1 ir 2 d. XI– XII kl.	Poškienė Danutė, Railienė Ginta, Keršys Marijus	BĮ UAB TEV	2006
7	Ekonomika. IX–X kl.	Makutėnas Valdemaras,	UAB „Šviesa“	2008

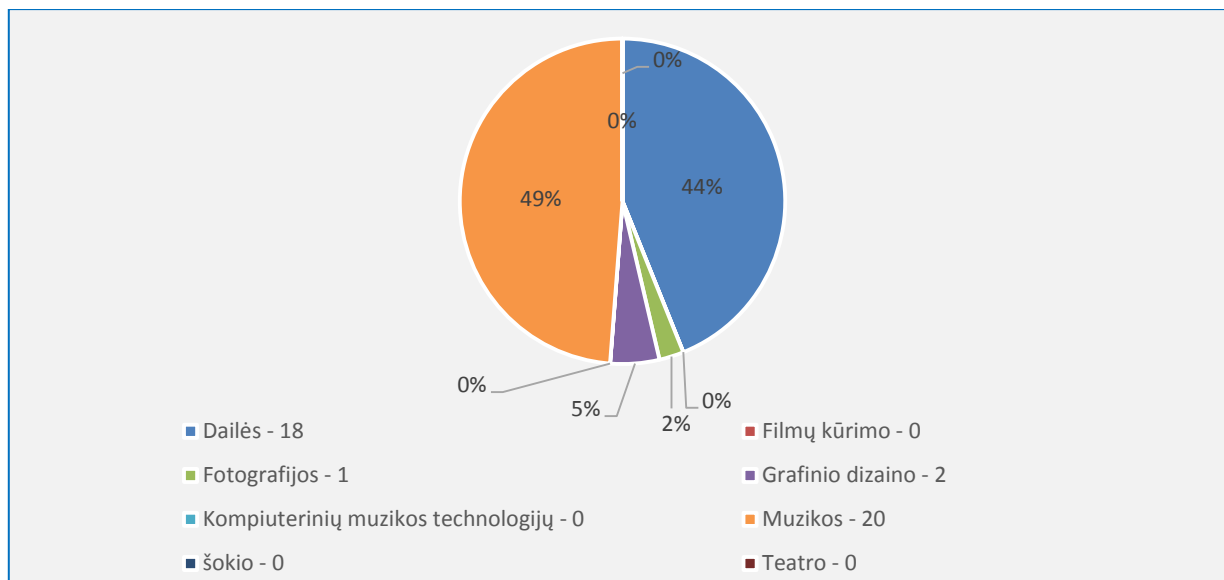
		Makutėnienė Daiva		
8	Ekonomikos pradmenys. IX–X kl.	Maldeikienė Aušra	UAB „Tyto alba“	2010
9	Ekonomika ir verslas. Vertinis adaptuotas vadovėlis. XI–XII kl.	Autorių kolektyvas	VŠĮ „Lietuvos Junior Achievement“	2001
10	Ekonomika ir verslumas. IX–X kl.	Bareikienė Danutė, Lipskis Kazimieras, Poškienė Danutė	BĮ UAB TEV	2010

Parengė Šarūnas Gerulaitis

MENINIO UGDYMO VADOVĖLIAI

Vadovėlių duomenų bazėje yra pateikta informacija apie 41 vadovėlį, skirtą mokytis meninio ugdymo (dailės, fotografijos, grafinio dizaino ir muzikos) dalykų 5–12 klasėse (žr. 3 pav.; 59 lentelę). Tačiau nėra nė vieno vadovėlio ugdymo įstaigoms, ugdymą vykdančioms tautinės mažumos kalba.

3 pav. 5–12 klasių meninio ugdymo vadovėlių, išleistų 1999–2014 m. dalis (proc.)

59 lentelė. Meninio ugdymo vadovėlių (lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eil. Nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Muzika. V kl.	Dikčius Arūnas, Vyčinienė Daiva	UAB „Alma littera“	1999
2	Muzika. VI kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	1999
3	Džiazo improvizacijos pagrindai. IX–XII kl.	Rimša Linas	UAB „Šviesa“	2000
4	Muzika. IX kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	2000
5	Muzika. Lietuvių muzika. X kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	2000
6	Opera. Istorija, teatrai, libretai, solistai, kompozitoriai. IX–XII kl.	Vilkėlienė Aldona	UAB „Kronta“	2000
7	Pasaulio muzika. IX–XII kl.	Avramecas Boriss, Muktupavels Valdis	UAB „Kronta“	2000
8	Vakarų muzikos istorija. IX–XII kl.	Haning Barbara Russano	UAB „Presvika“	2000
9	Dailė. V–VI kl.	Narčiūtė Angelė, Samuilienė Dalia, Staknienė Irena	UAB „Naujoji Rosma“	2001
10	Džiazo istorija. IX–XII kl.	Autorių kolektyvas	UAB „Kronta“	2001

11	Meno istorija. VII–VIII kl.	Imbrasaitė Sigutė	UAB „Šviesa“	2001
12	Meno istorija. XI–XII kl.	Čiurlionytė Ariadna	UAB „Šviesa“	2001
13	Šiuolaikinė muzika. IX–XII kl. (su CD)	Nakas Šarūnas	UAB „Alma littera“	2001
14	Dailė. IX–X kl.	Narčiūtė Angelė, Samuilienė Dalia, Staknienė Irena	UAB „Naujoji Rosma“	2002
15	Dailė. VII–VIII kl.	Narčiūtė Angelė, Samuilienė Dalia, Staknienė Irena	UAB „Naujoji Rosma“	2002
16	Dizainas I. Grafinis dizainas. XI–XII kl.	Židonytė Violeta	UAB „Šviesa“	2002
17	Dizainas II. Projektinis dizainas. XI–XII kl.	Židonytė Violeta	UAB „Šviesa“	2002
18	Mano muzika. VI kl. (su CD)	Dikčius Arūnas, Vaišvilienė Jolanta, Velička Eirimas	UAB „Alma littera“	2002
19	Mano nauji atradimai. Tikrovės formos, erdvės, spalvos. Dailės vadovėlis. VI kl.	Šiaulytis Kazys Kęstutis	UAB „Šviesa“	2002
20	Moku piešti. Dailės vadovėlis. V kl.	Šiaulytis Kazys Kęstutis	UAB „Šviesa“	2002
21	Muzika. V kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	2002
22	Muzika. VII kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	2002
23	Muzika. VIII kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	2002
24	Vakarų šalių muzikos istorija. IX–XII kl.	Siitan Toomas	UAB „Šviesa“	2002
25	Lietuvos meno istorija. X kl.	Imbrasaitė Sigutė	UAB „Šviesa“	2003
26	Senujų kultūrų šviesa. Dailės vadovėlis. VII kl.	Šiaulytis Kazys Kęstutis	UAB „Šviesa“	2003
27	Dailė. 1-oji kn. XI–XII kl.	Čiurlionytė Ariadna	UAB „Šviesa“	2005
28	Dailė. 2-oji kn. XI–XII kl.	Čiurlionytė Ariadna	UAB „Šviesa“	2005
29	Fotografijos meno pradmenys. Vadovėlis. XI–XII kl.	Kuzmina Tatjana, Kuzminas Jonas	UAB „Šviesa“	2007
30	Vaizdų pasaulyje. Dailės vadovėlis. V kl. (serija „Šok“)	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima	UAB „Šviesa“	2008
31	Vaizdų kalba. Dailės vadovėlis. VI kl. (serija „Šok“)	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima	UAB „Šviesa“	2009
32	Dailė 7. Vadovėlis. VII kl. (serija „Šok“)	Celiešiėnė Janina, Tuinylaitė Rima	UAB „Šviesa“	2010
33	Muzikos labirintai. Muzika. V kl. (serija „Šok“)	Malikėnienė Rasa	UAB „Šviesa“	2010
34	Dailė. VIII kl. (serija „Šok“)	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima	UAB „Šviesa“	2011
35	Dailės studija 5. V kl.	Varnaitė Algė, Keturakienė Rima, Jatulevičienė Laneda	UAB „Didakta“	2011
36	Muzikos labirintai. VI kl. (serija „Šok“)	Malikėnienė Rasa	UAB „Šviesa“	2011

37	Dailės studija 6. VI kl.	Varnaitė Agnė, Galdikaitė Jolanta, Gutauskienė Lina, Umbrasaitė Ingrida Viktorija	UAB „Didakta“	2012
38	Muzika. VII kl. (serija „Šok“)	Malikėnienė Rasa	UAB „Šviesa“	2012
39	Dailė. Vadovėlis IX–X kl.	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima, Zareckienė Romualda	UAB „Šviesa“	2013
40	Muzika. IX kl. (serija „ATRASK“)	Jautakytė Žydrė, Žebrauskaitė-Šileikienė Kristina	UAB „Šviesa“	2014
41	Muzika. Vadovėlis su kompaktine plokštele (CD). VIII kl. (serija „Šok“)	Malikėnienė Rasa	UAB „Šviesa“	2014

Dalis vadovėlių yra parengta klasių koncentrams, todėl, sudarant kiekvieno dalyko vadovėlių suvestinę, susumuoti tik konkrečiais metais išleisti vadovėliai. Dėl šios priežasties atsisakyta susumuoti vadovėlius kiekvienai klasei, nes informacija būtų iškreipta.

Galima išskirti toliau išvardijamus išleistų vadovėlių privalumus.

Mokytojas gali:

- nevaržomai planuoti kūrybinį procesą;
- siekdamas geresnių ugdymo rezultatų, į ugdymo proceso planavimą įtraukti ir mokinius bei jų tėvus;
 - įgyvendindamas veiklas panaudoti mokinių patirtį, ugdytinių tėvų teikiamas praktines galimybes (dalyvavimas ugdymo procese, išvykos į darbovietes ar pan.), atitinkančias patirtinio mokymo ir mokymosi nuostatas;
 - bendradarbiaudamas su klasių koncentre dirbančiais kitų dalykų mokytojais, kryptingai planuoti ugdymo turinį ir į ugdymo procesą integruoti kitų dalykų pamokose įgytą patirtį, ugdymo procesą perkeliant į kitas edukacines erdves ir pan.

Kai kurių autorių vadovėliai retkarčiais buvo atnaujinami arba leidimai pakartojami. Dailės, muzikos mokytojai turi galimybę pasirinkti vadovėlius, nes kiekvienai klasei jų yra parengta po kelis (skirtingų autorių). Didelė pagalba meninio ugdymo mokytojams – prie vadovėlių (mokytojų praktikų, meninio ugdymo mokslininkų) parengtos mokytojo knygos. Prie kai kurių vadovėlių parengtos elektroninės mokytojo knygos (toliau – EMK). Pavyzdžiui, muzikos pagrindinio ugdymo pakopos EMK pateikiama siūlymų, kaip įgyvendinti Bendrųjų programų reikalavimus dirbant su muzikos vadovėliu, pateikiami ilgalaikiai ir detalieji pamokų planai. Suplanuoti kiekvienai pamokai pateikiama papildomos medžiagos, įvairių interneto šaltinių nuorodų. Pamokų tematikai praplėsti pateikiamos skaidrės, į(si)vertinimo įrankiai, papildomi muzikiniai įrašai, natų tekstai, sąvokų žodynėlis ir parengti naudoti įvairūs žaidimai. Interaktyvi mokytojo knyga suteikia galimybę kaupti medžiagą, užduotis, aktyvias nuorodas, pamokų pastabas, užrašus.

Mokytojams, įgyvendinantiems Vidurinio ugdymo muzikos bendrąją programą, interaktyvi mokytojo knyga skirta padėti kūrybiškai parengti ir įvertinti užduotis. Joje pateikiamas ilgalaikis muzikos dalyko planas XI–XII klasei, detalieji pamokų planai ir siūlymai dėl temų planavimo, sąsajos su Bendrosiomis programomis, mokymo ir mokymosi uždaviniai. Mokytojui nurodomi pamokos organizavimo būdai, duodama patarimų, kaip pateikti užduotis, paaiškinimų ir papildomos medžiagos. EMK gausu muzikos tyrinėjimo ir muzikinės raiškos užduočių komentarų, papildomų klausimų mokiniams, diagnostinių ir kitokių testų. Pateikiamos aktyvios nuorodos papildomai ieškoti informacijos ir muzikos kūrinių. Svarbi dalis – mokinių pasiekimų vertinimo, įsivertinimo ir vertinimo lapų pavyzdžiai, metodinė ir dalijamoji medžiaga, patarimai mokytojui dėl kokybiškų muzikos atlikimo įrašų, medžiagos, skirtos parengti mokinius muzikos brandos egzaminui.

Žinant meninio ugdymo dalykų specifiką, labai svarbu, kad vadovėliai atitiktų ugdymo(si) proceso poreikius. 2013 m. A. Kalvaičio atliktas tyrimas „Vadovėlių ir kitų mokymo priemonių pasirinkimas ir naudojimas ugdymo procese Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose“ atskleidė, kad analizuojant pagal mokomuosius dalykus matyti, jog vienos su vadovėliu susietos mokytojo naudojamos mokymo priemonės yra universalios, kitos – labiau susijusios su dalyko specifika. Pavyzdžiui, universalios mokymo priemonės, kurios naudojamos daugelio dalykų pamokose, yra tradicinės vaizdinės priemonės, mokytojo parengta dalijamoji medžiaga (išoriniai vertintojai pažymėjo, kad kai kurie mokytojai skatina mokinius tokią dalijamąją medžiagą segti į specialų segtuvą), taip pat audiovizualinės ir vizualinės mokymo priemonės. Labiau su dalyko specifika susijusios audialinės mokymo priemonės, žodynai, žinynai ar kitos knygos, chemijos, fizikos ir biologijos įranga ir medžiagos. Beveik visose informacinių technologijų ir muzikos pamokose kartu su vadovėliu buvo naudojama dar kokia nors mokymo priemonė (žr. <http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai//>).

Po nepriklausomybės atkūrimo XX a. pabaigoje Lietuvoje nebuvo atliekama atskirų meninio ugdymo vadovėlių tyrimų. Todėl prasminga būtų parengti meninio ugdymo vadovėlių preliminarią analizę, susisteminant aukštųjų mokyklų (bakalauro ir magistrantūros studijų) vykdomų vadovėlių tyrimų analizes. Tiek aukštosioms mokykloms, rengiančioms meninio ugdymo mokytojus, tiek būsimiems meninio ugdymo pedagogams tokia mokymo(si) priemonių analizė būtų labai vertinga.

Atskiras klausimas – vadovėliai ir ugdymo turinys tautinės mažumos kalba ugdymą vykdančioms mokykloms. Nuo 1990 m. nebuvo išleista nė vieno vadovėlio mokykloms, ugdymą vykdančioms tautinių mažumų kalba, skirto Meninio ugdymo pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosioms programoms įgyvendinti.

Dailės vadovėliai. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje pateikta 18 vadovėlių nuo 2001 metų iki 2013 metų (žr. 60 lentelę). Dalis vadovėlių yra parengta klasių koncentrams, todėl, sudarant dailės dalyko vadovėlių suvestinę, susumuoti tik konkrečiais metais išleisti vadovėliai (žr. 60 lentelę). Dėl šios priežasties atsisakyta susumuoti vadovėlius kiekvienai klasei, nes informacija būtų iškreipta.

Pastebima tendencija – keičiantis Bendrosioms programoms, leidžiami nauji arba atnaujinami jau anksčiau išleisti vadovėliai. Vis nauji autoriai įsitraukia į kūrėjų gretas. Apibendrinami savo ilgametę praktinę ir metodinę patirtį jie vieni ar jungdamiesi į kelių autorių kolektyvus kuria dailės dalyko ugdymui skirtus vadovėlius.

Dailės dalyko vadovėlių turinys ir jų metodika rengti atsižvelgiant į dalyko Bendrąsias programas, orientuojamasi į aktyvų mokymąsi, panaudojant patirtinio mokymosi aplinkas. Vadovėlio komplektą sudaro vadovėlis, pratybų sąsiuvinis, garso įrašas(-ai) (CD). Prie daugelio vadovėlių yra mokytojo knyga ir kitos papildomos priemonės, rekomenduojamos kompiuterinės programos, papildomos užduotys ir kt. Pavyzdžiui, 2013 m. išleistas vadovėlis „Dailė IX–X klasei“ išsiskiria aiškia ir unikalia dailės bei meno kūrinų vertinimo sistema, jame publikuojamas retas meno darbų rinkinys, parinktas pagal integruojančius temų aspektus. Mokyklos gali įsigyti ir kitų reikalingų mokymo priemonių, metodinių rekomendacijų, žodynų, specializuotos medžiagos, kompiuterinių programų (kurios sukurtos Lietuvos autorių ar lokalizuotos užsienio autorių, aprobuotos ir skelbiamos Švietimo informacinių technologijų centro bei Ugdymo plėtotės centro svetainėse) ir kt.

Išanalizavus situaciją pastebėta, kad vadovėlių autoriai, rengiantys dailės dalyko vadovėlius, yra praktikai, mokslininkai, įvairių mokymo priemonių, metodinių rekomendacijų bendraautoriai. Į vadovėlių turinį įtraukia tik tas veiklas, kurios pasiteisino daugelio metų praktikoje. Vertinga būtų ryškiau atskleisti, kaip panaudoti mokinio(-ių) patirtį (įgytą ir kitų dalykų pamokose) ugdymo procese, gauti grįžtamosios informacijos ir įsivertinti. Vadovėlių užduotys turėtų būti labiau pritaikytos skirtingų ugdymosi poreikių mokiniams.

60 lentelė. Dailės vadovėlių (lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasė								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	1		1			1			3
2002	1	1	1		1				4
2003			1			1			2
2004									0
2005							2		2
2006									0
2007									0
2008	1								1
2009		1							1
2010			1						1
2011	1			1					2
2012		1							1
2013					1				1
2014									0
Iš viso									18

61 lentelė. Dailės vadovėlių (lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eil. Nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Dailė. V–VI kl.	Narčiūtė Angelė, Samuilienė Dalia, Staknienė Irena	UAB „Naujoji Rosma“	2001
2	Meno istorija. VII–VIII kl.	Imbrasaitė Sigutė	UAB „Šviesa“	2001
3	Meno istorija. XI–XII kl.	Čiurlionytė Ariadna	UAB „Šviesa“	2001
4	Dailė. IX–X kl.	Narčiūtė Angelė, Samuilienė Dalia, Staknienė Irena	UAB „Naujoji Rosma“	2002
5	Dailė. VII–VIII kl.	Narčiūtė Angelė, Samuilienė Dalia, Staknienė Irena	UAB „Naujoji Rosma“	2002
6	Mano nauji atradimai. Tikrovės formos, erdvės, spalvos. Dailės vadovėlis. VI kl.	Šiaulytis Kazys Kęstutis	UAB „Šviesa“	2002
7	Moku piešti. Dailės vadovėlis. V kl.	Šiaulytis Kazys Kęstutis	UAB „Šviesa“	2002
8	Lietuvos meno istorija. X kl.	Imbrasaitė Sigutė	UAB „Šviesa“	2003
9	Senųjų kultūrų šviesa. Dailės vadovėlis. VII kl.	Šiaulytis Kazys Kęstutis	UAB „Šviesa“	2003
10	Dailė. 1-oji kn. XI–XII kl.	Čiurlionytė Ariadna	UAB „Šviesa“	2005
11	Dailė. 2-oji kn. XI–XII kl.	Čiurlionytė Ariadna	UAB „Šviesa“	2005
12	Vaizdų pasaulyje. Dailės vadovėlis. V kl. (serija „Šok“)	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima	UAB „Šviesa“	2008
13	Vaizdų kalba. Dailės vadovėlis. VI kl. (serija „Šok“)	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima	UAB „Šviesa“	2009
14	Dailė 7. Vadovėlis. VII kl. (serija „Šok“)	Celiešienė Janina, Tuinylaitė Rima	UAB „Šviesa“	2010
15	Dailė. VIII kl. (serija „Šok“)	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima	UAB „Šviesa“	2011
16	Dailės studija 5. V kl.	Varnaitė Algė, Keturakienė Rima, Jatulevičienė Laneda	UAB „Didakta“	2011
17	Dailės studija 6. VI kl.	Varnaitė Agnė, Galdikaitė Jolanta, Gutauskienė Lina, Umbrasaitė Ingrida Viktorija	UAB „Didakta“	2012
18	Dailė. Vadovėlis IX–X kl.	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima, Zareckienė Romualda	UAB „Šviesa“	2013

Fotografijos vadovėliai. Vadovėlių duomenų bazėje pateiktas 1 vadovėlis, skirtas mokyti fotografijos 11–12 klasėse (žr. 62 lentelę). Šis vadovėlis išleistas 2007 m.

Fotografijos dalyko vadovėlio turinys ir jame naudojama metodika rengti atsižvelgiant į dalyko Bendrąją programą. Vadovėlyje pateikta medžiaga atitinka nustatytą fotografijos dalyko turinio apimtį ir padeda siekti ugdymo programoje apibrėžtų tikslų. Rekomenduotina išleisti atnaujintą vadovėlį, nes nuo 2007 m. pasikeitė fotografijos technologijos ir jų panaudojimo specifika. Naujasis vadovėlis turėtų būti ne tik atitinkantis Bendrąją programą, bet ir orientuotas į Menų brandos egzamino programą (2012 m.), naujai rengiamą brandos darbo programą, taip pat atitinkantis Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo (projekto) nuostatas.

Grafinio dizaino vadovėliai. Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje skelbiamas tik 2002 m. išleistas vadovėlis. Autorė (Violeta Židonytė), daugelį metų dirbanti įvairiose Kauno ugdymo įstaigose (aukštojoje mokykloje, kolegijoje, dizaino studijoje ir kt.), matydama didelį grafinio dizaino ugdymo poreikį ir siekdama, kad ugdymas vyktų kryptingai, 2002 m. parengė dviejų dalių vadovėlį „Dizainas“ 11–12 klasėms: I dalis – „Grafinis dizainas“, II dalis – „Projektinis dizainas“ (žr. 62 lentelę). Prasminga būtų atnaujinti minėtą vadovėlį, paskatinti mokytojus praktikus, dirbančius vidurinio ugdymo pakopoje ir įgyvendinančius Grafinio dizaino bendrąją programą, parengti grafinio dizaino vadovėlį, atitinkantį ne tik Bendrąją programą, bet ir orientuotą į Menų brandos egzamino programą (2012 m.), naujai rengiamą brandos darbo programą, taip pat atitinkantį Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo (projekto) nuostatas.

62 lentelė. Fotografijos ir grafinio dizaino vadovėlių (lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eil. Nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Fotografijos meno pradmenys. Vadovėlis. XI–XII kl.	Kuzmina Tatjana, Kuzminas Jonas	UAB „Šviesa“	2007
2	Dizainas I. Grafinis dizainas. XI–XII kl.	Židonytė Violeta	UAB „Šviesa“	2002
3	Dizainas II. Projektinis dizainas. XI–XII kl.	Židonytė Violeta	UAB „Šviesa“	2002

Muzikos vadovėliai. Vadovėlių duomenų bazėje pateikta informacija apie 20 muzikos vadovėlių, išleistų nuo 1999 metų iki 2013 metų (žr. 63–64 lenteles). Dalis vadovėlių yra parengta klasių koncentrams, todėl, sudarant muzikos dalyko vadovėlių suvestinę, susumuoti tik konkrečiais metais išleisti vadovėliai (žr. 63 lentelę). Dėl šios priežasties atsisakyta susumuoti vadovėlius kiekvienai klasei, nes informacija būtų iškreipta. Pastebėta tendencija, kad nuo 1999 m. iki 2002 m. buvo išleista 15 vadovėlių 5–12 klasių mokiniams. Vadovėliai, skirti mokytis muzikos 9–12 klasėse, sukurti 2000–2002 m., mokyklose naudojami iki šiol. Tik 2014 m. naujų autorių parengtas vadovėlis (serijos „Atrask“) mokytis muzikos 9 klasėje.

Iki 2009 m. nebuvo parengta nė vieno vadovėlio, skirto mokinių muzikiniam ugdymui. 2008 m. patvirtinus atnaujintas Bendrąsias programas, pradedami rengti muzikos vadovėliai. Nuo 2010 m. Rasa Malikėnienė kiekvienais metais parengė po vadovėlį vienai klasei ir dabar šios mokytojos ekspertės yra parengti vadovėliai 5–8 klasėms pavadinimu „Muzikos labirintai“ (serija „Šok“).

Muzikos dalyko vadovėlių turinys ir juose naudojama metodika rengti atsižvelgiant į Muzikos pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas, orientuojamasi į aktyvų mokymąsi, panaudojant patirtinio mokymosi aplinkas. Vadovėliuose medžiaga logiškai suskirstyta į skyrius ir temas, tai padeda planuoti mokymąsi. Kai kuriuose vadovėliuose prieš skyrių ar mokymąsi nurodyti mokymosi tikslai, padedantys suprasti, ką reikės išmokti nagrinėjant naują temą. Ne visuose vadovėliuose yra nuorodos,

taisyklės ar paaiškinimai ir kt., turintys padėti mokiniams mokytis. Vadovėliuose tikslingai atrinktos, įdomiai pateiktos iliustracijos, skirtos konkrečioms ugdymosi tikslams, papildančios vadovėlio tekstą, pateikiančios informaciją apie objektus ir įvykius, ugdančios kūrybinį mąstymą. Vadovėlio komplektą sudaro vadovėlis, pratybų sąsiuvinis, garso įrašas(-ai) (CD). Prie daugelio vadovėlių yra mokytojo knyga ir kitos papildomos priemonės, rekomenduojamos kompiuterinės programos, papildomos užduotys ir kt.

Mokyklos gali įsigyti ir kitų reikalingų mokymo priemonių, metodinių rekomendacijų, žodynų, specializuotos medžiagos, kompiuterinių programų (kurios sukurtos Lietuvos autorių ar lokalizuotos užsienio autorių, apribotos ir skelbiamos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo informacinių technologijų centro bei Ugdymo plėtotės centro svetainėse) ir kt.

Iš dalies išanalizavus muzikos vadovėlių situaciją Lietuvoje pastebėta, kad vadovėlių autoriai, rengiantys muzikos dalyko vadovėlius, yra praktikai, mokslininkai, įvairių mokymo priemonių bendraautoriai. Kai kurių vadovėlių autoriai – atlikėjai, žymūs kompozitoriai, muzikologai. Į vadovėlių turinį įtraukia veiklas, kurios pasiteisino daugelio metų praktikoje. Vertinga būtų ryškiau atskleisti, kaip panaudoti mokinio(-ių) patirtį (įgytą ir kitų dalykų pamokose) ugdymo procese, gauti grįžtamosios informacijos ir įsivertinti. Vadovėlių užduotys turėtų būti labiau pritaikytos skirtingų ugdymosi poreikių mokiniams, mokančios spręsti problemas.

Rekomenduotina atnaujinti kai kuriuos muzikos vadovėlius arba išleisti vadovėlius, atitinkančius ne tik Bendrąją programą, bet ir orientuotus į Menų brandos egzamino programą (2012 m.), naujai rengiamą brandos darbo programą, taip pat atitinkančius Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo (projekto) nuostatas.

63 lentelė. Muzikos vadovėlių (lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasė								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	1	1							2
2000					1	1			6
					4				
2001					2				2
2002	1	1	1	1	1				5
2003									0
2004									0
2005									0
2006									0
2007									0
2008									0
2009									0
2010	1								1
2011		1							1
2012			1						1
2013									0

2014				1	1				2
Iš viso									20

64 lentelė. Muzikos vadovėlių (lietuvių kalba) sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eil. Nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Muzika. V kl.	Dikčius Arūnas, Vyčinienė Daiva	UAB „Alma littera“	1999
2	Muzika. VI kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	1999
3	Džiazo improvizacijos pagrindai. IX–XII kl.	Rimša Linas	UAB „Šviesa“	2000
4	Muzika. IX kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	2000
5	Muzika. Lietuvių muzika. X kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	2000
6	Opera. Istorija, teatrai, libretai, solistai, kompozitoriai. IX–XII kl.	Vilkėlienė Aldona	UAB „Kronta“	2000
7	Pasaulio muzika. IX–XII kl.	Avramecas Boriss, Muktupavels Valdis	UAB „Kronta“	2000
8	Vakarų muzikos istorija. IX–XII kl.	Haning Barbara Russano	UAB „Presvika“	2000
9	Džiazo istorija. IX–XII kl.	Autorių kolektyvas	UAB „Kronta“	2001
10	Šiuolaikinė muzika. IX–XII kl. (su CD)	Nakas Šarūnas	UAB „Alma littera“	2001
11	Mano muzika. VI kl. (su CD)	Dikčius Arūnas, Vaišvilienė Jolanta, Velička Eirimas	UAB „Alma littera“	2002
12	Muzika. V kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	2002
13	Muzika. VII kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	2002
14	Muzika. VIII kl.	Balčytis Eduardas	UAB „Šviesa“	2002
15	Vakarų šalių muzikos istorija. IX–XII kl.	Siitan Toomas	UAB „Šviesa“	2002
16	Muzikos labirintai. Muzika. V kl. (serija „Šok“)	Malikėnienė Rasa	UAB „Šviesa“	2010
17	Muzikos labirintai. VI kl. (serija „Šok“)	Malikėnienė Rasa	UAB „Šviesa“	2011
18	Muzika. VII kl. (serija „Šok“)	Malikėnienė Rasa	UAB „Šviesa“	2012
19	Muzika. IX kl. (serija „ATRASK“)	Jautakytė Žydrė, Žebrauskaitė-Šileikienė Kristina	UAB „Šviesa“	2014
20	Muzika. Vadovėlis su kompaktine plokšte (CD). VIII kl. (serija „Šok“)	Malikėnienė Rasa	UAB „Šviesa“	2014

Parengė Alė Vilotienė

INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ VADOVĖLIAI

Vadovėlių duomenų bazėje šiuo metu yra įrašyti 33 vadovėliai (30 – lietuvių kalba, 3 – lenkų kalba), skirti mokytis informacinių technologijų 5–12 klasėse. Anksčiausiai išleisti vadovėliai yra 2001 metais, o vėliausiai – 2013 metais. Informacinių technologijų vadovėlius rengia keturios leidyklos: TEV, „Šviesa“, „Žara“ ir „Vaga“. Daugiausia šiuo metu vadovėlių yra išleidusios leidyklos TEV (13 vadovėlių lietuvių kalba ir 3 vadovėlius lenkų kalba) ir „Šviesa“ (10 vadovėlių lietuvių kalba).

Visi informacinių technologijų vadovėliai parašyti klasių koncentrams, kaip ir šiuo metu galiojančios Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos (2008 m.) bei Vidurinio ugdymo bendrosios programos (2011 m.). Todėl skaičiuojant vadovėlius buvo laikomasi nuostatos, kad vadovėlis, kuris parašytas dviejų klasių koncentrai, skaičiuojamas kaip vienas, o išleistos atskiros vadovėlio dalys taip pat sudaro vieną bendrą vadovėlį.

65 lentelėje pateikta, kiek ir kokioms klasėms informacinių technologijų vadovėlių lietuvių kalba buvo išleista kiekvienais metais. Daugiausia vadovėlių skirta 9–10 ir 11–12 klasėms – po 9 vadovėlius kiekvienam koncentrai. Visų 5–12 klasių informacinių technologijų vadovėlių lietuvių kalba sąrašas pateikiamas 67 lentelėje.

Peržvelgus į 65 ir 67 lentelių duomenis galima teigti, kad šiuo metu nėra vadovėlio lietuvių kalba tik 11–12 klasių išplėstinio informacinių technologijų kurso pasirenkamojo modulio „Elektroninė leidyba“ mokymui.

65 lentelė. Informacinių technologijų vadovėlių (tik lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001							1	1	1
2002									0
2003					1	1	2	2	3
2004							1	1	1
2005									0
2006	4	4							4
2007	1	1	3	3					4
2008	1	1	1	1	1	1			3
2009			1	1	2	2			3
2010					2	2			2
2011			1	1	3	3	1	1	5
2012							3	3	3
2013							1	1	1
2014									0
Iš viso	6	6	6	6	9	9	9	9	30

Informacinių technologijų vadovėlių, skirtų mokyti tautinių mažumų kalbomis, yra išleista tik lenkų kalba. Juos leidžia leidykla TEV. Tokių vadovėlių iš viso yra trys: 5–6 klasei, 7–8 klasei ir 9–10 klasei. Nėra vadovėlių, skirtų mokyti pasirenkamųjų modulių 9–10 klasėse, ir vadovėlių 11–12 klasėms. Informacija apie vadovėlius, parengtus tautinių mažumų kalba, pateikta 66 ir 68 lentelėse.

66 lentelė. Informacinių technologijų vadovėlių (tik tautinių mažumų kalba – lenkų kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
2007	1	1							1
2008									0
2009			1	1					1
2010					1	1			1
2011									0
2012									0
2013									0
2014									0
Iš viso	1	1	1	1	1	1	0	0	3

Visi Vadovėlių duomenų bazėje pateikti vadovėliai gali būti naudojami mokant informacinių technologijų, tačiau vadovėliai, išleisti anksčiau negu 2006 m., naudojami tik retais atvejais, kaip papildoma medžiaga ir pan.

Programinė įranga sparčiai tobulėja, greitai keičiasi jos versijos. Vadovėliai, skirti 5–6, 7–8, 9–10 klasėms, dar parengti mokymui(si) naudojant *Microsoft Office 2003*, o šiuo metu mokyklose naudojama *Microsoft Office 2007* arba naujesnė. Taigi vertėtų atnaujinti šiuos vadovėlius arba parengti jų kompiuterines atnaujintas versijas – tai būtų didelė pagalba mokytojams ir mokiniams, ypač tuomet, kai pastariesiems tenka mokytis savarankiškai.

Informacinių technologijų vadovėliai Lietuvoje nėra atskirai tyrinėti. 2011 m. atliktame tyrime „Su vadovėliu siejamų mokymo priemonių naudojimas bendrojo ugdymo mokyklos pamokoje“ nagrinėta, kaip dažnai ir kokios mokymo priemonės bendrojo lavinimo mokyklų pamokose paprastai naudojamos šalia vadovėlio. Nustatyta, kad beveik visose informacinių technologijų pamokose šalia vadovėlio naudojamos ir kitos mokymo priemonės (stebėta 282 pamokos). Tai, žinoma, lemia ir dalyko specifika. Dažniausiai naudojamos kitos mokymo priemonės buvo priemonės kompiuteriuose, kurių užtenka visiems mokiniams, ir audiovizualinės priemonės (pateiktys, filmai ir pan.) (žr. http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Mokymo_priemoni%C5%B3_naudojimas_pamokoj_e-galutine_tyrimo_ataskaita.pdf).

Norint giliau išsiaiškinti ir nustatyti informacinių technologijų vadovėlių problemas, pateikti siūlymų, kaip jas spręsti, reikia atlikti atskirą specializuotą tyrimą.

67 lentelė. Informacinių technologijų (tik lietuvių kalba) vadovėlių sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Programavimo pradmenys. XI–XII kl.	Blonskis Jonas, Dagienė Valentina	BĮ UAB TEV	2001
2	Informacinės technologijos. 1/2 d. IX–X kl.	Dagienė Valentina	BĮ UAB TEV	2003
3	Informacinės technologijos. 1/2 d. XI–XII kl.	Dagienė Valentina, Žandaris Aidas	BĮ UAB TEV	2003
4	Programavimas DELPHI. XI–XII kl. Išplėstinis modulis	Blonskis Jonas, Bukšnaitis Vytautas, Dagienė Valentina, Jusas Vacius, Marcinkevičius Romas	BĮ UAB TEV	2003
5	Informacinės technologijos. 1/2-oji kn. XI–XII kl.	Šakys Vigintas	UAB „Šviesa“	2004
6	Informacinės technologijos. Projektų knyga. Vadovėlis. V–VI kl.	Balvočienė Tatjana, Kriščiūnienė Nijolė	UAB „Šviesa“	2006
7	Informacinių technologijų pradmenys. V–VI kl.	Brazdeikis Vaino, Verseckas Arvydas, Zabarauskas Raimundas	UAB „Šviesa“	2006
8	Kodėlčius. Informacinės technologijos. 1/2 d. V–VI kl.	Žandaris Aidas, Lozdienė Alvida, Mackevič Ieva, Aušraitė Jūratė	Leidykla „Žara“ (A. Žandario įmonė)	2006
9	Tavo bičiulis kompiuteris. Informacinės technologijos. 1/2 d. V–VI kl.	Dagienė Valentina	BĮ UAB TEV	2006
10	Informacinės technologijos. VII–VIII kl.	Brazdeikis Vaino, Verseckas Arvydas	UAB „Šviesa“	2007
11	Kodėlčius. Informacinės technologijos. VII–VIII kl.	Žandaris Aidas, Aušraitė Jūratė, Lozdienė Alvida, Mackevič Ieva	Leidykla „Žara“ (A. Žandario įmonė)	2007
12	Kompiuterių karusėlė. Informacinės technologijos. 1/2-oji kn. V–VI kl.	Nekiūnienė Vitalija, Monkevičienė Dalia, Jakubonienė Inga, Alaburdienė Rasa, Dulevičienė Gita	UAB leidykla „Vaga“	2007
13	Projektų knyga. Informacinės technologijos. Vadovėlis. VII–VIII kl.	Balvočienė Tatjana, Kriščiūnienė Nijolė	UAB „Šviesa“	2007
14	Informacinės technologijos. IX–X kl.	Brazdeikis Vaino, Verseckas Arvydas	UAB „Šviesa“	2008
15	Projektų mozaika. Informacinės technologijos. 1/2-oji kn. V–VI kl. (serija „Šok“)	Balvočienė Tatjana, Kriščiūnienė Nijolė	UAB „Šviesa“	2008
16	Tavo bičiulis kompiuteris. Informacinės technologijos. 1/2 d. VII–VIII kl.	Dagienė Valentina, Zajančkauskienė Lina	BĮ UAB TEV	2008

17	Pasaulis kompiuteryje. Informacinės technologijos. 1/2 d. IX–X kl.	Lozdienė Alvida, Mackevič Ieva	BĮ UAB TEV	2009
18	Projektų mozaika. Informacinės technologijos. 1/2-oji kn. VII–VIII kl. (serija „Šok“)	Balvočienė Tatjana, Jančiauskienė Danguolė	UAB „Šviesa“	2009
19	Šiuolaikiškas žvilgsnis į programavimo pagrindus. Pasirenkamasis informacinių technologijų kursas. IX–X kl.	Blonskis Jonas, Bukšnaitis Vytautas, Burbaitė Renata	BĮ UAB TEV	2009
20	Kompiuterinės leidybos pradmenys. Dizainas ir maketavimas. I d. IX–X kl.	Dabner David. Vertė Aušraitė Jūratė, Sprindžiūnaitė Kristina. Vertimą adaptavo Žandaris Aidis	Leidykla „Žara“ (A. Žandario įmonė)	2010
21	Šiuolaikinis žvilgsnis į tinklalapių kūrimą. Informacinių technologijų pasirenkamasis kursas. IX–X kl.	Daubaras Rimantas, Daubaras Sigitas, Mackevič Ieva, Paukštė Vaida	BĮ UAB TEV	2010
22	Kompiuterinės leidybos pradmenys. Informacinės technologijos. 2 d. IX–X kl.	Žandaris Aidis, Bakšys Darius	Leidykla „Žara“ (A. Žandario įmonė)	2011
23	Naujasis Kodėlčius. Informacinės technologijos. VII–VIII kl.	Žandaris Aidis, Aušraitė-Valatkevičienė Jūratė	Leidykla „Žara“ (A. Žandario įmonė)	2011
24	Šiuolaikiškas žvilgsnis į kompiuterinę leidybą. Pasirenkamasis informacinių technologijų kursas. IX–X kl.	Bratičius Jasminas Gabrieliūs, Mackevič Ieva, Martūnas Dainius	BĮ UAB TEV	2011
25	Šiuolaikiškas žvilgsnis į programavimą. C++.	Burbaitė Renata, Blonskis Jonas, Bukšnaitis Vytautas	BĮ UAB TEV	2011
26	Šiuolaikiškas žvilgsnis į programavimo pagrindus. C++. IX–X kl. Pasirenkamasis informacinių technologijų kursas. IX–X kl.	Blonskis Jonas, Bukšnaitis Vytautas, Burbaitė Renata	BĮ UAB TEV	2011
27	Informacinės technologijos. Bendrasis kursas. XI–XII kl.	Balvočienė Tatjana, Balvočius Antanas	UAB „Šviesa“	2012
28	Informacinės technologijos. Pasirenkamasis modulis. Programavimas C++ kalba. XI–XII kl.	Dinda Albertas	UAB „Šviesa“	2012
29	Pasaulis kompiuteryje. Informacinės technologijos. 1/2 d. XI–XII kl. Bendrasis kursas	Lozdienė Alvida, Mackevič Ieva	BĮ UAB TEV	2012
30	Duomenų bazių kūrimas ir valdymas (Microsoft Access 2007, 2010 ir 2013). XI–XII kl.	Friedrichsen Lisa	Leidykla „Žara“ (A. Žandario įmonė)	2013

68 lentelė. Informacinių technologijų (tik tautinių mažumų kalba – lenkų kalba) vadovėlių sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Tavo bičiulis kompiuteris. Informacinės technologijos. 1/2 d. V–VI kl. (lenkų kalba)	Dagienė Valentina	BĮ UAB TEV	2007
2	Tavo bičiulis kompiuteris. Informacinės technologijos. 1/2 d. VII–VIII kl. (lenkų kalba)	Dagienė Valentina, Zajančkauskienė Lina	BĮ UAB TEV	2009
3	Pasaulis kompiuteryje. Informacinės technologijos. 1/2 d. IX–X kl. (lenkų kalba)	Lozdienė Alvida, Mackevič Ieva	BĮ UAB TEV	2010

Parengė Albina Zdanevičienė

TECHNOLOGIJŲ VADOVĖLIAI

Šiuo metu Vadovėlių duomenų bazėje yra įrašyti 33 vadovėliai, skirti mokyti(s) technologijų 5–12 klasėse, ir 4 vadovėliai, skirti pradiniam ugdymui. Anksčiausiai vadovėliai yra išleisti 1997 metais, o vėliausi – 2014 metais. Dauguma vadovėlių (23) yra skirti kelioms klasėms: 11–12 klasėms – 8 vadovėliai, 7–10 klasėms – 5 vadovėliai, 5–10 klasėms – 4 vadovėliai, 5–6 klasėms – 2 vadovėliai, 5–7 ir 5–8 bei 6–8 ir 9–10 klasėms – po vieną vadovėlį. Tik vienai klasei skirtų vadovėlių yra 10, iš jų 5 ir 6 klasėms yra po 3 vadovėlius, 7 ir 8 klasėms – po du. Visas 5–12 klasių vadovėlių, skirtų mokyti(s) technologijų, sąrašas pateikiamas 70 lentelėje. Technologijų vadovėlių tautinių mažumų kalbomis Lietuvoje publikuota nėra. Daugiausia technologijų vadovėlių išleista 2001 m. Vadovėlių duomenų bazėje esančių vadovėlių nepakanka kokybiškam technologijų programos mokymui, nes vadovėliai tik iš dalies orientuoti į atskirų klasių koncentruose apibrėžtą ugdymo turinį (pvz., vadovėlis 6–7 kl. tik iš dalies tinka 5–6 klasių ir 7–8 klasių koncentrams), jie nėra išsamūs (vienas vadovėlis 5–10 klasėms), labai mažai dėmesio skiriama šiuolaikinėms technologijoms, elektronikai, naujoms konstrukcinėms medžiagoms, kompiuterizuotoms programoms (pvz., 3D spausdintuvams, 3D staklėms, arduino naudojimui, robotikai), IKT taikymui ir pan. mažai užduočių, ugdančių aukštesniuosius mokinių gebėjimus, kūrybiškumą.

Technologijoms tobulėjant, atsiranda naujų technikų ir technologijų, naujų medžiagų, todėl kyla ir naujų vadovėlių poreikis, ypač elektronikos, konstrukcinių medžiagų, gaminių dizaino ir technologijų. Reikėtų integruoto technologijų programos kurso vadovėlių pagrindiniam ugdymui ir šioms technologijų programos vidurinio ugdymo kryptims: tekstilė ir apranga; taikomasis menas, amatai ir dizainas; turizmas ir mityba; statyba ir medžio apdirbimas; verslas, vadyba, mažmeninė prekyba; mechanika, mechaninis remontas. Vidurinio ugdymo technologijų programa turi šešias kryptis, kurių kiekviena – po 4–5 skirtingus modulius. Jų mokyti trūksta vadovėlių ir metodinės medžiagos.

Nuo 1990 m. nebuvo atliekama technologijų vadovėlių turinio tyrimų. Šiandien galima remtis 2013 m. gegužės–rugpjūčio mėnesiais atliktu tyrimu „Technologinis ugdymas Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose“ ir parengta to paties pavadinimo mokslo studija. Joje aptariami ir vadovėliai. Mokytojai pageidauja skaitmeninių, interaktyvių vadovėlių, labiausiai jų trūksta auščiau išvardintos technologijų programoms bei technologijų programos kryptims, pavyzdžiui, turizmas ir mityba; gaminių dizainas ir technologijos; verslas, vadyba ir mažmeninė prekyba.

69 lentelė. Technologijų vadovėlių (lietuvių kalba) pasiskirstymas pagal klases ir metus

Metai	Klasės								Iš viso
	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997	1	1	1	1	1	1			1
1998	2	2	2	1	1	1			2
1999	2	1	1	1	1	1			2
2000	4	3	2	2	1	1			4
2001	1	2	3	3			2	2	9

2002	–	–	1	1	1	1	3	3	6
2003									1
2004									0
2005									0
2006							1	1	1
2007									0
2008	2	2							2
2009									0
2010			2	2	2	2			2
2011			2	2	2	2	–	–	2
2012									0
2013									0
2014							1	1	1
Iš viso	12	11	14	13	9	9	8	8	33

70 lentelė. Technologijų (lietuvių kalba) vadovėlių sąrašas pagal klases, leidėjus ir pirmojo leidimo metus

Eilės nr.	Vadovėlio pavadinimas	Autorius(-iai)	Leidėjas	Metai
1	Medžio darbai. V–X kl.	Galkauskas Jaronimas Kęstutis	UAB „Šviesa“	1997
2	Metalo darbai. V–X kl.	Galkauskas Jaronimas Kęstutis	UAB „Šviesa“	1998
3	Nėrimo pradmenys. V–VII kl.	Mackialaitė-Kivilienė Vita	UAB „Šviesa“	1998
4	Technologijos. Kulinarija. V kl.	Mielkuvienė Birutė ir kt.	Lama	1999
5	Vytinės juostos. V–X kl.	Kudirkienė Lilija	Lama	1999
6	Darbai su audiniu, siūlais, verpalais (drabužių kultūra). V–VIII kl.	Pacevičiūtė Alvyda, Statauskienė Loreta, Gedmantienė Edita	UAB „Šviesa“	2000
7	Mūsų rankdarbiai. V–X kl.	Kiškienė Valerija	UAB „Šviesa“	2000
8	Technologijos. Kulinarija. VI kl.	Autorių kolektyvas	Lama	2000
9	Technologijos. Siuvinimas. V kl.	Dačiulytė Rūta, Indičianskienė Rūta	Lama	2000
10	Buities kultūra ir technologijos. V kl.	Autorių kolektyvas	Onė	2001
11	Buities kultūra ir technologijos. VI kl.	Autorių kolektyvas	Onė	2001
12	Buities kultūra ir technologijos. VII kl.	Autorių kolektyvas	Onė	2001
13	Buities kultūra ir technologijos. VIII kl.	Autorių kolektyvas	Onė	2001

14	Medžio technologijos. XI–XII kl.	Galkauskas Jaronimas Kęstutis	UAB „Šviesa“	2001
15	Mezgimo pradmenys. VI–VIII kl.	Mackialaitė-Kivilienė Vita	UAB „Šviesa“	2001
16	Technologijos. Mityba. VII kl.	Gedmantienė Edita, Stasiūnienė Birutė	Lama	2001
17	Technologijos. Mityba. VIII kl.	Pacevičiūtė Alvyda ir kt.	Lama	2001
18	Verslas. Laisvai pasirenkamas kursas. XI–XII kl.	Vėlyvis Jonas	UAB „Trys žvaigždutės“	2001
19	Metalo technologijos. XI–XII kl.	Galkauskas Jaronimas Kęstutis	UAB „Šviesa“	2002
20	Retosios technologijos ir jų taikymas. IX–X kl.	Lazdauskienė Rolanda	UAB „Šviesa“	2002
21	Technologijos. Siuvimas. VI kl.	Pacevičiūtė Alvyda ir kt.	Lama	2002
22	Technologijos. Siuvimas. VII–VIII kl.	Pacevičiūtė Alvyda ir kt.	Lama	2002
23	Tekstilės technologijos. XI–XII kl.	Buračienė Aurelija	UAB „Šviesa“	2002
24	Žemės ūkio technologijos. XI–XII kl.	Trumpickienė Albina	UAB „Šviesa“	2002
25	Statyba. Laisvai pasirenkamas kursas. XI–XII kl.	Vėlyvis Jonas	Autorius	2003
26	Braižyba. XI–XII kl.	Burneckienė Irena	UAB „Šviesa“	2006
27	Dailė ir technologijos. I kl.	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima, Vizgirdienė Elona	UAB „Šviesa“	2006
28	Dailė ir technologijos. II kl.	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima, Vizgirdienė Elona	UAB „Šviesa“	2007
29	Dailė ir technologijos. III kl.	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima, Vizgirdienė Elona	UAB „Šviesa“	2007
30	Dailė ir technologijos. IV kl.	Staknienė Irena, Tuinylaitė Rima, Vizgirdienė Elona	UAB „Šviesa“	2008
31	Technologijos. Konstrukcinės medžiagos ir elektronika. V–VI kl. (serija „Šok“)	Augustinavičius Vidas, Čiupaila Romas, Lekarevičius Juozas ir kt.	UAB „Šviesa“	2008
32	Technologijos. Mityba ir tekstilė. V–VI kl. (serija „Šok“)	Buračienė Aurelija, Jucienė Nijolė, Narvilas Marius ir kt.	UAB „Šviesa“	2008
33	Elektronika. Technologijų	Pacevičiūtė Alvyda, Čiupaila	UAB „Šviesa“	2010

	vadovėlis. VII–X kl. (serija „Šok“)	Romas, Lekarevičius Juozas, Narvilas Marius		
34	Tekstilė. Technologijų vadovėlis. VII–X kl. (serija „Šok“)	Pacevičiūtė Alvyda, Buračienė Aurelija, Vaitkevičienė Regina	UAB „Šviesa“	2010
35	Konstruktinės medžiagos. Technologijos. VII–X kl. (serija „Šok“)	Pacevičiūtė Alvyda, Augustinavičius Vidas, Lekaravičius Juozas, Narvilas Marius	UAB „Šviesa“	2011
36	Mityba. Technologijos. VII–X kl. (serija „Šok“)	Pacevičiūtė Alvyda, Drakšienė Roma, Mielkuvienė Birutė	UAB „Šviesa“	2011
37	Technologijos. XI–XII kl.	Pacevičiūtė Alvyda, Augustinavičius Vidas, Buračienė Aurelija, Krakauskienė Daiva, Kriukas Donatas, Lekarevičius Juozas, Narvilas Marius, Sinkutė Birutė, Staškauskienė Živilė	UAB „Šviesa“	2014

Parengė Eglė Vaivadienė

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. *Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir kitų mokymo priemonių duomenų bazė*, prieiga per internetą: <http://vadoveliai.emokykla.lt/>
2. *Bendrojo ugdymo dalykų vadovėliai: vertinimas leidyba ir pasirinkimo galimybės*, Švietimo ir mokslo ministerijos leidinys, Švietimo problemos analizė, 2011, gruodis, Nr. 14(64).
3. *Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio kokybės ir naudojimo pamokoje*, Švietimo ir mokslo ministerijos leidinys, Švietimo problemos analizė, 2012, birželis, Nr. 5(69).
4. *Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašas*, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. V-2310.
5. *Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašas*, patvirtintas Ugdymo plėtotos centro direktoriaus 2012 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. VK-14.
6. Būda V., Geleževičiūtė L., Kuokštis E. ir kt., *Užsienio šalių patirties rengiant integruoto gamtos mokslų kurso (IGMK) vadovėlius ir kitą mokymosi medžiagą 7–8 klasėms analizė ir Integruoto gamtos mokslų kurso 7–8 klasėms įgyvendinimo galimybių Lietuvos mokyklose tyrimas* (tyrimo ataskaita), Vilnius, 2009, prieiga per internetą: http://mokomes5-8.ugdome.lt/images/stories/Vadoveliu_mokymai/Projektas_uzsienio_patirtis_2010-02-09.pdf.
7. *Gamtamokslinio ugdymo, kalbos (gimtosios), matematikos ir socialinio ugdymo vadovėlių (vadovėlių komplektų) medžiagos tinkamumas kompetencijoms ugdyti* (tyrimo ataskaita), Vilnius, 2010, prieiga per internetą: http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Pilietini%C5%B3_ir_tautini%C5%B3_vertybi%C5%B3_rai%C5%A1ka.pdf.
8. Kalvaitis A., *Su vadovėlių siejamų mokymo priemonių naudojimas bendrojo ugdymo mokyklos pamokoje* (tyrimo ataskaita), Vilnius, 2011, prieiga per internetą: http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Mokymo_priemoni%C5%B3_naudojimas_pamokoje-galutine_tyrimo_ataskaita.pdf.
9. Kalvaitis A., *Vadovėlių ir kitų mokymo priemonių pasirinkimas ir naudojimas ugdymo procese Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose* (tyrimo ataskaita), Vilnius, 2013, prieiga per internetą: http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Vadoveliu_tyrimo_ataskaita_III.pdf.
10. Kudžmaitė S., *Dorovinių vertybių ugdymo vadyba pradinių klasių vadovėliuose* (magistro darbas), Vilnius, 2012, prieiga per internetą: http://vddb.library.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:E.02~2012~D_20120802_131059-61568/DS.005.0.01.ETD.
11. *Multikultūrinis ugdymas*, Vilnius, 2000, prieiga per internetą: http://skf.osf.lt/old/FK-BL-05.htm#1_dalis.

12. *OECD PISA tyrimo filosofija ir 2006 m. tyrimo antrinė duomenų analizė*, Vilnius, 2011, prieiga per internetą: http://www.nec.lt/failai/4217_OECD_PISA_2006_analize.pdf.
13. *Pilietinių ir tautinių vertybių raiška socialinio ir dorinio ugdymo vadovėliuose*, Vilnius, 2008, prieiga per internetą:
http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Pilietini%C5%B3_ir_tautini%C5%B3_vertybi%C5%B3_rai%C5%A1ka.pdf.
14. *Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos*, Vilnius, Švietimo aprūpinimo centras, 2008.
15. Raugalas J., *PISA gamtamokslinio raštingumo tyrimų duomenų analizė: iššūkis Lietuvos mokytojams ir vadovėlių autoriams*, „Šoktonas“, 2011, rugsėjis, Nr. 11.
16. Reingardė J., Vasiliauskaitė N., Erentaitė R., *Tolerancija ir multikultūrinis ugdymas bendrojo lavinimo mokyklose*, Kaunas, 2010, prieiga per internetą:
http://www.google.lt/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CB8QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.lygybe.lt%2Flygybe%2Fdownload%2F54%2Fvisas%2520leidinys.pdf&ei=8HyRVLSNF-mqywO0iYCgCw&usg=AFQjCNE-iT8Ya32l0V_CNyz6dObuY2S7xw&sig2=swfeSjr-Zw-7TKXrdl2tLA&bvm=bv.82001339,d.bGQ.
17. *Vadovėlių / vadovėlių komplektų kokybinis tyrimas (rankraštis)*, Vilnius, Ugdymo plėtotės centras, 2005.
18. *Vidurinio ugdymo bendrosios programos*, 2011, prieiga per internetą:
http://portalas.emokykla.lt/bup/Puslapiai/vidurinis_ugdymas_bendras_2.aspx
19. Žygaitienė B., Česnavičienė J., Švelnienė D., Vaivadienė E., Numgaudienė A., Pošiūnaitė K., *Technologinis ugdymas Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose*, Mokslo studija, Vilnius, 2014, prieiga per internetą:
http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/tyrimai/failai/Technologinis_ugdymas_Lietuvos_bendrojo_ugdymo_mokyklose._Mokslo_studija.pdf.